

الله الرحيم الرحيم

گزارش اجمالی هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب

(۱۳۸۹ آبان ۲۵)

تپیه و تدوین: دبیرخانه جشنواره نقد کتاب

جشنواره نقد کتاب (همه‌یاران: ۱۳۸۹: تهران)
گزارش اجمالی هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب / تهیه و تدوین جشنواره نقد کتاب . — تهران:
خانه کتاب: ۱۳۸۹ .
۱۷۵ ص.

ISBN: 978- 600-5505-84-9

۱. نقد کتاب — جشنواره‌ها. الف. عنوان.

۸۰۱/۹۵

جشنواره نقد کتاب

۱۹

خانه کتاب

۲۳۳

گزارش اجمالی هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب

تهییه و تنظیم: دبیر خانه جشنواره نقد کتاب

ناشر: خانه کتاب

نوبت چاپ: اول - ۱۳۸۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۰-۸۴-۹

آدرس سایت: www.naghdeketab.ir

تهران: خیابان انقلاب، بین صبا و فلسطین جنوبی، پلاک ۱۰۸۰، مؤسسه خانه کتاب، تلفن: ۰۲۱-۱۵۲۵۵

فهرست مطالب

۷	مقدمه
نایه مجلات، نشریات، مجموعه مقالات، خبرگزاری‌ها، وبلاگ‌ها و پایگاه‌های خبری هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب	۱۱
نایه مقالات ارسالی به دبیرخانه هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب	۱۹
نایه مقالات راه یافته به مرحله دوم داوری	۹۳
نایه مقالات برگزیده و شایسته تقدیر	۱۰۵
معرفی مقالات برگزیده؛ شایسته تقدیر و پدیدآورندگان آنها	۱۱۱
جوایز جنبی هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب	۱۵۷
داوران هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب	۱۶۳
منشورات دبیرخانه هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب	۱۶۷

مقدمه

وقتی از منظری بیرونی به واکاوی تاریخ علم می‌پردازیم، چه در دوران یونان و ایران باستان، چه در عهد اسلامی تا قرون وسطا در جهان اسلام، و چه پس از رنسانس در جهان غرب، در هر منطقه جغرافیایی و در میان هر ملتی که پژوهش‌ها و ابداع‌های علمی رونق داشته، در کنار آن عنصر نقد از جایگاه و منزلت والای بخوردار بوده، و نقدپذیری به نوعی عرض ذاتی هر نوع معرفت بشری به شمار می‌آمده.

از این‌رو هر اندیشمند مسلمانی خود به استقبال نقد می‌رفته و گاه در خلوت خویش نیز هنگام تأمل، اندیشه‌ورزی و نظریه‌پردازی، متنقدی فرضی را لحاظ کرده و به اشکال‌های او پاسخ می‌داده تا شاید بعدها با ارائه این پرسش و پاسخ‌های خیالی، به نوعی استحکام و توانمندی‌های نظریه خویش را به رخ مخاطبان و نیز پژوهشگران دیگر بکشد. جلسات نقد و مناظره‌ای که در حضور خلفا و پادشاهان تشکیل می‌شده نیز داستان‌های شیرین و نفری است که جدای از انگیزه بربایی آنها، خود گواه بر جذابت‌ها و آثار فراوان این مقوله مهم معرفتی است.

وجه دیگر رواج و رونق نقد زاییده ماهیت و چیستی نقد بود. نقد از منظر پیشینیان همانند معنای لغوی‌اش ماهیتی ترکیبی از دو حیثیت سلبی و ایجابی داشت. نقد، ترسیم واقعی کاستی‌های یک آموزه، نظریه، دستگاه معرفتی یا نوشته در کنار بر جستگی‌ها و توانایی‌های آن، به انگیزه ارتقای تعالی دانش بشری بود.

درست به همین دلیل است که بزرگترین و سترترین متنقدان در جریان‌های فکری اسلامی برای اثبات مدعای خویش، نخست به تأییف آثاری در تبیین جریان فکری مقابله دست می‌زدند و این مهم را آن گونه به انجام می‌رسانند که مخاطبان و خوانندگان در وهله اول او را در شمار شارحان و موافقان می‌پنداشتند. گاه حتا این

نوشته‌ها از نوشه‌های کسانی که قرار بود مورد نقد قرار گیرند، و از آثار قلمی مدافعان و شارحان آنها سخته‌تر، پخته‌تر و رساتر و مستدل‌تر بود. مانند فخر رازی و شهاب الدین سهروردی از منتقادان برجسته ابن‌سینا که اولی مباحث مشرقیه و دومی مظارحات را در شرح و تبیین حکمت سینوی به رشته تحریر درآورده‌اند.

پس از تالیف آثار در معرفی واقعی موضوع مورد نقد، به واکاوی، و نقد آن می‌پرداختند تا مخاطب نیز دریابد که منتقاد بر تمامی زوایای موضوع مورد نقد احاطه دارد و اشراف او اگر بیش از صاحب نظریه نباشد، کمتر نیست.

بدین ترتیب می‌توان چنین نتیجه گرفت که: احاطه و فهم درست موضوع نقد، واقع‌نمایی، تبیین کامیابی‌ها و ناکامی‌ها در کنار هم، آن هم به انگیزه تعالی اندیشه و معرفت بشری از اصول مقوم و اولیه هرگونه نقدی است؛ و نبود یکی از عناصر چهارگانه یاد شده، به معنای نبود نقد است. به دیگر سخن: نقد، ماهیتی ترکیبی دارد که تحقق ماهیت آن مشروط به تحقق تمامی اجزایش می‌باشد؛ و طبیعی است که فقدان یکی باعث می‌شود که نقدی تحقق نیابد و به تبع آن هیچ یک از آثار می‌می‌مدون نقد مترتب نشود.

در دوران معاصر بویژه در پنج دهه اخیر، شاهد فراز و نشیبهای فراوانی در ساحت نقد بوده‌ایم. مقاومت‌هایی که در جامعه فرهنگی ما در برابر نقد بوضوی به چشم می‌خورد، نشانگ آن است که هنوز با فرهنگ نقد فاصله زیادی داریم. شاید یکی از علل فقدان‌بذری این باشد که نقد در جامعه ما ماهیت خود را از دست داده و جنبه سلبی و تخریبی به خود گرفته است؛ و این باعث آن شده تا ثمرات گسترده نقد تنها به شکل موجبه جزئیه، فقط متوجه آن دسته از پژوهشگران و مؤسسات پژوهشی اندکی شود که بی‌هیچ مقاومتی، خود را در برابر نسیم حیات‌بخش نقد قرار داده و به استقبالش شتافته‌اند. از این رو شما مشاهده می‌کنید که در میان نویسنده‌گان، مترجمان و محققان آنهایی موفق‌ترند که پیش و پس از چاپ، اثر خود را در بوته نقد می‌آزمایند. نیز ناشرانی کامیاب‌اند که جدای از مسائل فنی و آرایه‌های کتاب، از مشاوران علمی بهره می‌برند و آثار پیش‌نهادی را به محک نقد می‌آزمایند و پس از رفع کاستی‌ها به دست چاپ می‌سپارند.

ای کاش در مؤسسات آموزش عالی حوزوی و دانشگاهی جلسات دفاعیه طلاق و دانشجویان بیشتر جذی گرفته می‌شد تا تلاش‌های گروه کثیری از پژوهشگران و اساتید به بیراهه نزود و به بار نشینند و در اثر دقتهای، نقدها و وسوسه‌های علمی اساتید، پژوهش‌ها قابلیت این را بیابند که خلاصه‌ای معرفتی را پر کنند.

همچنین بر متولیان و دستاندرکاران فرهنگی است که با مشاوره با مؤسسات و نهادهای پژوهشی در تمامی حوزه‌های معرفتی اعم از علوم انسانی، علوم محسن و علوم کاربردی، مانع انتشار آثار کم‌مایه و بی‌مایه شوند تا بوسستان علم و دانش در ایران اسلامی همچون گذشته‌های خویش پربار و باطرافت باشد.

مؤسسه خانه کتاب نیز به عنوان یکی از مراکز تأثیرگذار در حوزه فرهنگ تلاش کرده است با وقوف به جایگاه متعالی نقد، در حد توان اندک خویش، با انتشار مجلات تخصصی کتاب ماه که نگاه ویژه به نقد کتاب دارند، تهیه و تألیف کتاب‌هایی در حوزه اخلاق و مبانی نقد، برگزاری جلسات نقد و بررسی کتاب، کارگاه‌های آموزشی و نیز برگزاری جشنواره نقد کتاب به منظور تجلیل، تقدير و شناسایی منتظران برجسته و شایسته در این مسیر متعالی گام نهد.

دیرخانه هفتمنی دوره جشنواره بسیار مفتخر است که پس از ماهها تلاش عالمانه و طاقت‌فرسای نزدیک به ۴۹ تن از اساتید و اندیشمندان حوزه و دانشگاه و صاحب‌نظران عرصه نقد، با بررسی ۹۵۲ مقاله منتشره در ۱۶۷ نشریه و کتاب در سال ۱۳۸۸ در ۱۳ رشته اصلی و نیز ۱۵۱ مقاله الکترونیکی در ۸ موضوع اصلی که در ۲۴ خبرگزاری، پایگاه خبری و وبلاگ درج شده بود، در چند مرحله آثار برگزیده و شایسته تقدير را معرفی کند.

در این دوره پس از فراخوان‌های مکرر، به ترتیب در حوزه‌های کلیات ۱۰۷ مقاله چاپی، فلسفه ۵۴ مقاله چاپی و ۴ مقاله الکترونیکی، دین ۵۷ مقاله چاپی و ۱۰ مقاله الکترونیک، علوم اجتماعی ۱۱۲ مقاله چاپی و ۷ مقاله الکترونیکی، علوم و فنون ۲۶ مقاله چاپی، هنر ۵۳ مقاله چاپی و ۶ مقاله الکترونیکی، ادبیات فارسی ۱۰۹ مقاله چاپی، ادبیات عرب ۷ مقاله چاپی، زبان‌شناسی ۱۷ مقاله چاپی، ادبیات داستانی ۱۴۰ مقاله چاپی و ۱۰۳ مقاله الکترونیکی، شعر ۶۴ مقاله چاپی و ۱۲ مقاله الکترونیکی، تاریخ و جغرافیا ۱۱۸ مقاله چاپی و ۷ مقاله الکترونیکی و کودک و نوجوان ۸۸ مقاله چاپی و ۲ مقاله الکترونیکی به دیرخانه واصل شد.

در مرحله نخست مقالات در گروه تخصصی یاد شده طی جلسات مکرر ارزیابی گردید و مجموعاً ۹۲ مقاله چاپی و ۱۴ مقاله الکترونیکی که از ملاک‌های اولیه نقد خوب برخودار بود، به مرحله دوم راه یافت. در این مرحله، آثار در قالب فرم‌های داوری امتیازبندی شد و پس از بحث و گفت‌وگوهای متعدد، داوران، ۶ مقاله چاپی و یک مقاله الکترونیکی را به عنوان مقالات برگزیده و ۱۲ مقاله چاپی و یک مقاله الکترونیکی را به عنوان مقالات شایسته تقدير معرفی کردند.

بخش جنبی:

در این دوره با تشکیل جلسات متعدد کارشناسی و مشاوره با خبرگان حوزه نقد، و بررسی کارنامه فعالان این عرصه، یک پیشکسوت و نیز یک نشریه شایسته تقدیر شناخته شدند.

ویژگی این دوره

- دبیرخانه هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب در کنار برگزاری کارگاه‌های آموزشی، در جهت پُر کردن خلاً نبود منابع درسی حوزه نقد، با همکاری گروهی از نویسندها و پژوهشگران، دفتر دوم عیار نقد را منتشر کرده است.
- دفتر ششم نقد برتر که حاوی مقالات برگزیده دوره قبل می‌باشد و نیز ترجمه ارزشمند کتاب نقد/دبی نوشته سیدقطب، همچنین مجموعه نقدهای منتشر شده در کتاب ماههای فلسفه و تاریخ و چگرافیا تحت عنوان نقد فلسفی و نقد تاریخی را همزمان به زیور طبع آراسته است.
- در اینجا، جا دارد ضمن تبریک و تهنیت به نفرات برگزیده و شایسته تقدیر، تلاش-های خستگی ناپذیر جمعی از اساتید و نخبگان فرهنگی در کسوت داوری هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب را پاس دارم و نیز از همکاری و همدلی مدیرعامل محترم مؤسسه خانه کتاب جناب آقای علی شجاعی صائین و همکاران گرانقدر در واحدهای اداری، مالی، فن‌آوری اطلاعات، انتشارات، روابط عمومی و بویژه سرکار خانم مژگان حقانی که عهده‌دار امور اجرایی دبیرخانه بودند، قدردانی نمایم.

علی اوجبی

دبیر علمی هفتمین جشنواره نقد کتاب

نمایه مجلات، نشریات، مجموعه مقالات،
خبرگزاری‌ها، وبلاگ‌ها و پایگاه‌های خبری
هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب

الف. مجلات، نشریات و مجموعه مقالات

۱۷. بانوان شیعه	۱. آموزه‌های فقهی
۱۸. بخارا	۲. آینه پژوهش
۱۹. بیتاب	۳. آینه خیال
۲۰. پانزده خرداد	۴. آینه معرفت
۲۱. پایاب	۵. آینه میراث
۲۲. پژوهش اجتماعی (فصلنامه
دانشگاه آزاد رودهن)	۶. اخلاق
۲۳. پژوهش حوزه	۷. ادب فارسی (دانشگاه تهران)
۲۴. پژوهش زبان و ادبیات
فارسی (جهاد دانشگاهی)	۸. ادب‌پژوهی
۲۵. پژوهش زنان	۹. اسلام و علوم اجتماعی
۲۶. پژوهشگران	۱۰. الف. الفبا
۲۷. پژوهشنامه زبان و ادبیات
فارسی (گوهر گوبایا)	۱۱. الهیات و حقوق
۲۸. پژوهشنامه فرهنگ و ادب
(دانشگاه رودهن)	۱۲. اصحاب قلم
	۱۳. اطلاعات حکمت و معرفت
	۱۴. اندیشه حوزه
	۱۵. باستان‌شناسی و تاریخ

<p>۵۳. خوانش</p> <p>۵۴. خیال شرقی</p> <p>۵۵. دانشپژوهان</p> <p>۵۶. دستور</p> <p>۵۷. دانشپژوهان</p> <p>۵۸. رایحه</p> <p>۵۹. راهبرد فرهنگ</p> <p>۶۰. رساله‌القلین</p> <p>۶۱. رشد آموزش زبان و ادب
فارسی</p> <p>۶۲. روان‌شناسی در تعامل با دین</p> <p>۶۳. رودکی</p> <p>۶۴. روزنامه اطلاعات</p> <p>۶۵. روزنامه اعتماد</p> <p>۶۶. روزنامه اعتمادملی</p> <p>۶۷. روزنامه ایران</p> <p>۶۸. روزنامه تهران امروز</p> <p>۶۹. روزنامه رسالت</p> <p>۷۰. روزنامه فرهیختگان</p> <p>۷۱. روزنامه کیهان</p> <p>۷۲. روزنامه وطن امروز</p> <p>۷۳. روزنامه همشهری</p> <p>۷۴. روش‌شناسی علوم انسانی</p> <p>۷۵. روشنان</p> <p>۷۶. زبان و ادب</p> | <p>۲۹. پژوهشنامه فرهنگستان هنر</p> <p>۳۰. پژوهش‌های ادبی</p> <p>۳۱. پژوهش‌های تاریخی</p> <p>۳۲. پژوهش‌های زبان و ادبیات
فارسی</p> <p>۳۳. پژوهش‌های فلسفی
(دانشکده علوم انسانی
تبریز)</p> <p>۳۴. پیمان</p> <p>۳۵. تاریخ در آینه پژوهش</p> <p>۳۶. تاریخ و تمدن اسلامی</p> <p>۳۷. تاریخپژوهی</p> <p>۳۸. تحقیقات فرهنگی</p> <p>۳۹. تربیت اسلامی</p> <p>۴۰. ترجمان وحی</p> <p>۴۱. جامعه‌شناسی ادبیات و هنر</p> <p>۴۲. جاویدان خرد</p> <p>۴۳. جراید فارسی شب‌قاره هند</p> <p>۴۴. جستار</p> <p>۴۵. جغرافیا و توسعه</p> <p>۴۶. جهان کتاب</p> <p>۴۷. چیستا</p> <p>۴۸. حدیث اندیشه</p> <p>۴۹. حدیث پژوهی</p> <p>۵۰. حکمت و فلسفه</p> <p>۵۱. خردنامه صدرا</p> <p>۵۲. خردنامه همشهری</p> |
|---|--|

۹۹. فصلنامه مطالعات تاریخی	۷۷. زبان و ادب فارسی (نشریه
دانشکده ادبیات و علوم
انسانی دانشگاه تبریز)
۱۰۰. فصلنامه هنر	۷۸. زنده‌رود
۱۰۱. فکر و نظر	۷۹. زیباشناخت
۱۰۲. فنون ادبی	۸۰. سخن سمت
۱۰۳. فیزیک	۸۱. سفینه
۱۰۴. کاوش‌نامه	۸۲. سوره
۱۰۵. کتاب حبیب	۸۳. سه پدیده در آینه رمان
۱۰۶. کتاب زنان	۸۴. سیاست
۱۰۷. کتاب ماه ادبیات	۸۵. سینما و ادبیات
۱۰۸. کتاب ماه تاریخ و چغرافیا	۸۶. شعر
۱۰۹. کتاب ماه دین	۸۷. شیعه‌شناسی
۱۱۰. کتاب ماه علوم اجتماعی	۸۸. صحنه
۱۱۱. کتاب ماه علوم و فنون	۸۹. طلوع
۱۱۲. کتاب ماه فلسفه	۹۰. عملیات روانی
۱۱۳. کتاب ماه کلیات	۹۱. فارابی
۱۱۴. کتاب ماه کودک و
نوچوان	۹۲. فرهنگ
۱۱۵. کتاب ماه هنر	۹۳. فرهنگ مردم
۱۱۶. کتاب هفته	۹۴. فرهنگ‌نویسی
۱۱۷. کتابداری	۹۵. فصلنامه تاریخ اسلام
۱۱۸. کتابداری و اطلاع‌رسانی	۹۶. فصلنامه دانشگاه تربیت
معلم آذربایجان
۱۱۹. کوثر	۹۷. فصلنامه علمی - پژوهشی
پژوهش‌های زبان و ادبیات
فارسی
۱۲۰. کوشما	۹۸. فصلنامه کتاب
۱۲۱. کیهان فرهنگی	
۱۲۲. گزارش موسیقی	
۱۲۳. گزارش میراث	
۱۲۴. گلپنگ	

۱۴۵. مهرگان اسفراین ۱۴۶. نامه ایران باستان ۱۴۷. نامه بهارستان ۱۴۸. نامه پارسی ۱۴۹. نامه تاریخ پژوهان ۱۵۰. نامه علوم انسانی ۱۵۱. نامه فرهنگستان ۱۵۲. نامه فلسفی ۱۵۳. نشر دانش ۱۵۴. نشر ریاضی ۱۵۵. نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان ۱۵۶. نقد آگاه ۱۵۷. نقد ادبی ۱۵۸. نقد تاریخ‌نگاری انقلاب اسلامی ۱۵۹. نقد سینما ۱۶۰. نقد و بررسی کتاب تهران ۱۶۱. نقدنامه ۱۶۲. نگاه نگاران ۱۶۳. نگاه نو ۱۶۴. نگره ۱۶۵. نمایش ۱۶۶. وقف میراث جاودان ۱۶۷. یاد	۱۲۵. گلستانه ۱۲۶. گنجینه استاد ۱۲۷. گوهران ۱۲۸. گویش‌شناسی ۱۲۹. گیلهوا ۱۳۰. مجله باستان‌شناسی و تاریخ ۱۳۱. مجله تخصصی دانشکده ادبیات و علوم انسانی (فردوسی مشهد) ۱۳۲. مجله علمی - پژوهشی دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران ۱۳۳. مجموعه مقالات درباره ادبیات و هنر دینی ۱۳۴. مزدک‌نامه ۱۳۵. مشکوة ۱۳۶. مصباح ۱۳۷. مطالعات اسلام و روان- شناسی ۱۳۸. مطالعات باستان‌شناسی ۱۳۹. مطالعات بسیج ۱۴۰. مطالعات راهبردی زنان ۱۴۱. مطالعات میان‌رشته‌ای ۱۴۲. معارف ۱۴۳. معرفت ۱۴۴. معرفت فلسفی

ب. خبرگزاری ها، وبلاگ ها، پایگاه های خبری و نشریات الکترونیکی

۱۳. وبلاگ آدم و حوا	۱. انجمن های ایران پر迪س
۱۴. وبلاگ اوفلیا	۲. پایگاه خبری تحلیلی کوماکال
۱۵. وبلاگ بوف تنها ی من	۳. پایگاه خبری حوزه هنری
۱۶. وبلاگ توستان	۴. پایگاه فرهنگ و ادب فارسی و لوح
۱۷. وبلاگ داستان و مقاله	۵. خبرگزاری فارس
۱۸. وبلاگ درخت	۶. خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)
۱۹. وبلاگ دیباچه	۷. خبرگزاری کتاب ایران (لیننا)
۲۰. وبلاگ کتاب دوست	۸. سایت آفتاب
۲۱. وبلاگ کربیسیزم	۹. سایت پاتوق کتاب
۲۲. وبلاگ نبشه	۱۰. کتاب نیوز
۲۳. وبلاگ یک کتاب	۱۱. نشریه ادبی جن و پری
۲۴. همشهری آن لاین	۱۲. نشریه الکترونیکی ساعت صفر

نمایه مقالات ارسالی به
هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب

الف. مقالات مجلات و نشریات

۱. کلیات

۱. آموزش الکترونیک؛ ضرورت عصر اطلاعات؛ محمد حسن زاده؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۶؛ فروردین ۱۳۸۸.
۲. آموزش و پژوهش؛ عصمت اسماعیلی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۶؛ بهمن ۱۳۸۸.
۳. ابرداده برای مدیریت و بازیابی اطلاعات؛ عبدالباقر امانی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۹؛ تیر ۱۳۸۸.
۴. احتمالات و آمار کاربردی در روانشناسی و علوم تربیتی؛ مهدی مرادی؛ ستار مرادی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵. ارتباط علمی؛ حلقه زیستی در نظام دانش جهانی؛ عباس گیلوری؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۶؛ فروردین ۱۳۸۸.
۶. ارزش‌ها و جنبه‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی؛ علیرضا اسفندیاری مقدم؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۳، آبان ۱۳۸۸.
۷. از انتخاب موضوع تا چاپ‌سپاری؛ مهدی محمدی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۹؛ تیر ۱۳۸۸.
۸. از منطق مقاله تا مقاله منطقی؛ ایرج فرجی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱ و ۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.

۹. اسناد بقعه شیخ صفی الدین اردبیلی؛ امید رضایی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲؛ دی - اسفند ۱۳۸۹.
۱۰. البته واضح و مبرهن است که...؛ محمدرحیم اخوت؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱ و ۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۱. البته واضح و مبرهن است که...؛ یزدان منصوریان؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۹؛ مرداد ۱۳۸۸.
۱۲. الذریعة الی تصانیف الشیعه؛ حنیف قلندری؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۲۷؛ تیر ۱۳۸۸.
۱۳. برخوان بزم آورده؛ مرتضی هاشمی پور؛ معارف؛ شماره ۶۷؛ فروردین و تیر ۱۳۸۸.
۱۴. برخی همکاری‌های علمی!؛ داریوش مطلبی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۶؛ بهمن ۱۳۸۸.
۱۵. بهره‌وری و شیوه‌های مطالعه؛ حسن اشرفی ریزی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۰؛ مرداد ۱۳۸۸.
۱۶. پرسشنامه و نحوه طراحی آن؛ محمود خسروجردی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۷؛ اسفند ۱۳۸۸.
۱۷. پژوهش در کتابداری و اطلاع‌رسانی؛ غلامرضا حیدری؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۱؛ شهریور ۱۳۸۸.
۱۸. پژوهش؛ پژوهشگری و پژوهشنامه‌نویسی؛ خلیل میرزا لی و سعیده رضوانی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۲؛ دی ۱۳۸۸.
۱۹. پژوهش؛ پژوهشگری و پژوهشنامه‌نویسی؛ محمدحسن‌زاده؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۷؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲۰. تأثیر فرهنگ سازمانی بر مدیریت دانش؛ آناهیتا باواخانی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۰؛ شهریور ۱۳۸۸.
۲۱. تحقیق کیفی؛ محسن گودرزی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۲؛ دی ۱۳۸۸.
۲۲. تحلیل انتقادی منابع دروس آموزش عالی (رویکردها و چالش‌ها)؛ سخن سمت؛ شماره ۲۱؛ بهار ۱۳۸۸.
۲۳. تو را چنان که تویی هر نظر کجا بیند؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۲؛ آذر ۱۳۸۸.

۲۴. جستاری در نسخه‌شناسی جنگ مرتضی قلی شاملو؛ پیروز سپاهی؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۵؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۲۵. چاپ اول؛ چاپ آخر؛ علی صلح‌جو؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲؛ دی و اسفند ۱۳۸۸.
۲۶. حقوق مالکیت ادبی و هنری؛ حجت مبین؛ فارابی؛ شماره ۸؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۷. داستان شگفت‌انگیز گوگل؛ علیرضا اکبری؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۱؛ مهر ۱۳۸۸.
۲۸. دانشنامه جهان اسلام؛ بابک اسفندیاری؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۶؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۲۹. دانشنامه جهان اسلام؛ مصطفی ذاکری؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۱؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۳۰. درآمدی بر تحقیق کیفی؛ نجلا حریری؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۶؛ فروردین ۱۳۸۸.
۳۱. درآمدی بر روش تحقیق کیفی؛ حامد طالبیان؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۳۲. درآمدی بر روش تحقیق کیفی؛ یزدان منصوریان؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۷؛ اسفند ۱۳۸۸.
۳۳. درآمدی بر نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی؛ محسن حاجی زین‌العابدینی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۷؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۳۴. دستنامه پژوهشی تحلیل فایل‌های گزارش وب؛ حمیدرضا جمالی مهموی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۸؛ خرداد ۱۳۸۸.
۳۵. دستنامه ماسکسول؛ سیدابراهیم عمرانی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۴؛ آذر ۱۳۸۸.
۳۶. راهبردها و مهارت‌های مطالعه؛ طاهره رضایی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۳؛ آبان ۱۳۸۸.
۳۷. راهنمای تهیه و تدوین پیشنهاد پژوهش (پروپزال)؛ نجلا حریری؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۹؛ تیر ۱۳۸۸.
۳۸. راهنمای تدوین طرح تحقیق (پرویزال نویسی)؛ ستار مرادی و مهدی مرادی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.

۳۹. رودکی و سنت‌های فرهنگی اقوام آسیای مرکزی و هند؛ مرتضی رزم‌آرا؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۳؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.
۴۰. روزنامه‌نگاری شهروندی؛ خدیجه لیشی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۴؛ اسفند ۱۳۸۸.
۴۱. روش تحقیقی کیفی؛ محمد صالح جوکار؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۲؛ دی ۱۳۸۸.
۴۲. روش تحقیق کیفی؛ سردار خالدی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۴۳. روش تدوین طرح‌های پژوهشی؛ غلام حیدر نیکخوا؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۷؛ اسفند ۱۳۸۸.
۴۴. روش‌شناسی آزمایشی؛ محسن نوری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۲؛ دی ۱۳۸۸.
۴۵. روش‌های تحقیق در علوم رفتاری؛ افسانه حسین‌زاده؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۴۶. روش‌های تحقیق در علوم رفتاری؛ روح‌الله حسن کاویار؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۲؛ دی ۱۳۸۸.
۴۷. روش‌های طراحی پرسشنامه؛ ناصر غضنفری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۴۸. سازماندهی اطلاعات؛ از قفسه تا وب؛ حمید کشاورز؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۶؛ فروردین ۱۳۸۸.
۴۹. سنجش سواد اطلاعاتی دانشجویان؛ بیزان منصوریان؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۶؛ بهمن ۱۳۸۸.
۵۰. سیاست اصطلاح شناسی در جوامع زبانی؛ شهین نعمت‌زاده؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۷؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵۱. سیری در گلگشت کلینی نامه؛ عبدالحسین طالعی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۲؛ مهر ۱۳۸۸.
۵۲. سیری در گلگشت؛ عبدالحسین طالعی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۶؛ فروردین ۱۳۸۸.

۵۳. شاخص‌های ارزیابی و نقد کتاب‌های درسی دانشگاهی؛ احمد رضی؛ سخن سمت؛ شماره ۲۱؛ بهار ۱۳۸۸.
۵۴. شاخص‌های شوق بهاءالدین خرمشاهی؛ م.ف. سخن؛ بخارا؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵۵. شیوه‌های مدخل گزینی در سه داشتنامه هم ارز؛ محمد فرجزاده؛ نقد و بررسی کتاب تهران؛ شماره ۲۶-۲۷؛ تابستان و پائیز ۱۳۸۸.
۵۶. عصر اطلاعات و دولت دسترس‌بذری؛ علیرضا بهمن‌آبادی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۴؛ آذر ۱۳۸۸.
۵۷. عیار نقد چند است؟؛ سیدحسن اسلامی؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۲۰؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
۵۸. فرصت‌های کارآفرینی در صنعت نشر ایران؛ هدی باروتیان؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۴؛ اسفند ۱۳۸۸.
۵۹. فرهنگنامه نوجوان؛ کلید دانش؛ ایرج صبا؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۷؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۶۰. فهرست نویسی منابع دیجیتال؛ مهدی علیپور حافظی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۴؛ آذر ۱۳۸۸.
۶۱. فهرستواره کتاب‌های فارسی؛ عیسی م Hammond؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۱ و ۳۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۶۲. کتاب و کتابخوانی در آینه رهنمودهای مقام معظم رهبری؛ سیدکاظم حافظیان رضوی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۶؛ فروردین ۱۳۸۸.
۶۳. کتابخانه الکترونیکی؛ یعقوب نوروزی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۹؛ تیر ۱۳۸۸.
۶۴. کتابداران و مهارت‌های ارائه محتوا؛ امیررضا اصنافی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۰؛ شهریور ۱۳۸۸.
۶۵. کتاب‌شناسی یا کتاب‌نشناسی؟؛ محمدابراهیم ایرج پور؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۰، مهر ۱۳۸۸.
۶۶. کودکان و نوجوانان و منابع اطلاعاتی؛ حمزه علی نورمحمدی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۸؛ خرداد ۱۳۸۸.
۶۷. گزینه‌های شغلی و تخصصی در کتابداری و اطلاع‌رسانی؛ فریبرز درودی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۷؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.

۶۸. گوگل و صنعت جستجو؛ علی حمیدی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۲؛ مهر ۱۳۸۸.
۶۹. لوح مطبوعات فارسی؛ محمد گلن؛ بخارا؛ شماره ۷۱؛ خرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۷۰. مبانی فناوری اطلاعات؛ محمود خراط؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۴؛ آذر ۱۳۸۸.
۷۱. مدیریت اطلاعات علمی؛ امیرحسین عبدالمجید؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۳؛ آبان ۱۳۸۸.
۷۲. مدیریت دانش و برنامه‌ریزی منابع سازمان با نگرش سیستم‌های اطلاعاتی؛ محمد حسن‌زاده؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۲؛ مهر ۱۳۸۸.
۷۳. مدیریت و دسترسی به مجله‌های الکترونیکی؛ حمیدرضا جمالی مهموی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۲؛ مهر ۱۳۸۸.
۷۴. مروری بر شیوه‌نامه دایرةالمعارف فارسی مصاحب؛ مهدی عصاره؛ پژوهشگران؛ شماره ۱۸ و ۱۹؛ آبان تا آذر ۱۳۸۸.
۷۵. مسائل پارسیبه؛ محمد روشن؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۶؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۷۶. مصرف‌کنندگان دیجیتال؛ حمیدرضا جمالی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۸؛ خرداد ۱۳۸۸.
۷۷. مطالعات میان‌رشته‌ای در ایران؛ حمید قاضی‌زاده؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۷؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۷۸. معرفی و تحلیل کتاب‌شناسی وقف؛ امیر شریفی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۱؛ شهریور ۱۳۸۸.
۷۹. معرفی و نقد کتاب مستطاب مجالس المؤمنین؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۶؛ بهمن ۱۳۸۸.
۸۰. معرفی و نقدی بر دایرةالمعارف قرآن؛ امیر وفائیان؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۸؛ خرداد ۱۳۸۸.
۸۱. مقدمات روش تحقیق در علوم انسانی؛ فرنوش عظیمی خبازان؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۷؛ اسفند ۱۳۸۸.
۸۲. مقدمه‌ای بر پیابندها و نشریه‌های ادواری؛ حمید محسنی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۰؛ شهریور ۱۳۸۸.

۸۳. مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی؛ مرتضی شانه ساززاده؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۲؛ دی ۱۳۸۸.
۸۴. مقدمه‌ای بر روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی؛ حمید حبیبی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۲؛ دی ۱۳۸۸.
۸۵. مقدمه‌ای بر نمایه‌سازی و چکیده نویسی؛ یعقوب نوروزی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۶؛ بهمن ۱۳۸۸.
۸۶. موزه ملی و نقل عبارات دیگران؛ ایرج افشار؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
۸۷. مهارت گردآوری اطلاعات؛ ضرورت عصر حاضر؛ ایرج رداد؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۹؛ تیر ۱۳۸۸.
۸۸. نظام ملی اطلاع‌رسانی دانشگاهی؛ محمدرضا فرهادپور؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۹؛ مرداد ۱۳۸۸.
۸۹. نظریه‌های رفتار اطلاعاتی؛ فاطمه نوشین‌فرد؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۶؛ بهمن ۱۳۸۸.
۹۰. نقد کتاب؛ علیرضا بهمن‌آبادی؛ فصلنامه کتاب؛ شماره ۷۷؛ بهار ۱۳۸۸.
۹۱. نقد و بررسی سه کتاب خارجی در حوزه پژوهش در کتابداری و اطلاع‌رسانی؛ حمید کشاورز؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۷؛ اسفند ۱۳۸۸.
۹۲. نقد و بررسی کتاب «مطالعات میان‌رشته‌ای در ایران»؛ محسن ردادی؛ فارابی؛ شماره ۹؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.
۹۳. نقد و بررسی کتاب روش تحقیق کیفی؛ نجلا حریری؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۷؛ اسفند ۱۳۸۸.
۹۴. نقدی بر اصول و روش‌های پژوهش کیفی؛ ابراهیم افشار زنجانی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۸، ۱، خرداد ۱۳۸۸.
۹۵. نقدی بر کتاب آموزش جامع و کاربردی ویژوال بیسیک ۶؛ داود محمدی فرد؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۸؛ خرداد ۱۳۸۸.
۹۶. نقدی بر مقاله «نقدی بر علم اطلاعات و جامعه اطلاعاتی»؛ دکتر احمد شعبانی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۶؛ فروردین ۱۳۸۸.
۹۷. نگاه معطوف به مطبوعات در پیشینه ارتباطات و تاریخ مطبوعات خرم‌آباد؛ معین‌الدین محراجی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۶؛ بهمن ۱۳۸۸.

۹۸. نگاهی بر خدمات مرجع و اطلاع‌رسانی؛ یزدان منصوریان؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۲؛ مهر ۱۳۸۸.
۹۹. نگاهی بر کتاب «کاربرد آمار در پژوهش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی»؛ محمد هدایی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۷؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۰۰. نگاهی به تاریخ مطبوعات و ادبیات ایران در دوره مشروطیت؛ معین‌الدین محربی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۶؛ فروردین ۱۳۸۸.
۱۰۱. نگاهی به حقوق رسانه؛ باقر انصاری؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۶؛ فروردین ۱۳۸۸.
۱۰۲. نگهداری منابع دیداری - شنیداری نوارهای مغناطیسی؛ گیتی کاوه؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۹؛ تیر ۱۳۸۸.
۱۰۳. نمایه دهساله؛ حسین مسرت؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱ و ۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۰۴. نمایه کتاب؛ نخستین گام در تحول بازیابی و دسترسی موضوعی به اطلاعات؛ عباس گیلوری؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۱؛ شهریور ۱۳۸۸.
۱۰۵. وجیزه‌ای در باب حرفه‌ای پویا و جهان‌شمول؛ سید‌کاظم حافظیان رضوی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۳؛ آبان ۱۳۸۸.
۱۰۶. هزارنامه فهرست قبالجات دوره قاجار؛ علی ططری؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۱؛ فروردین ۱۳۸۸.
۱۰۷. یکپارچه‌سازی نظام‌های اطلاعات جغرافیایی در خدمات کتابخانه‌ای؛ حمید کشاورز؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۹؛ تیر ۱۳۸۸.

۲. فلسفه

۱. اخلاق و زمانه؛ زهره روحی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳-۵؛ خرداد- مرداد ۱۳۸۸.
۲. ارزیابی تفسیر ابوالبرکات از عقل؛ غلامحسین ابراهیمی دینانی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۱؛ خرداد ۱۳۸۸.
۳. از مدرنیتۀ فلسفی تا مدرنیتۀ تاریخی؛ مالک شجاعی جشووقانی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۵؛ مهر ۱۳۸۸.

۴. اندیشه در بستر تاریخ شکل می‌گیرد؛ فاطمه حیدری؛ کتاب هفته؛ شماره ۲۰۵؛ آبان ۱۳۸۸.
۵. انسان چگونه برای خودش مسأله شد؛ شاهد طباطبایی؛ کتاب هفته؛ شماره ۱۹۹؛ شهریور ۱۳۸۸.
۶. عز بازخوانی پدیده‌شناسی در سنت فارسی؛ مهدی پاکنها؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۹؛ بهمن ۱۳۸۸.
۷. بحران در بحران؛ علیرضا صادقی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۹؛ بهمن ۱۳۸۸.
۸. بداهت سرسخت وجود؛ مرتضی کربلایی‌لو؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۷؛ آذر ۱۳۸۸.
۹. بررسی مورد پژوهانه گزارش رشر از منطق دوره اسلامی؛ احمد فرامرز قراملکی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۶؛ آبان ۱۳۸۸.
۱۰. پاسخی به نقدِ نقد؛ اکبر ثبوت؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۷؛ آذر ۱۳۸۸.
۱۱. پدیدارشناسی روح هگل؛ یک بررسی نقادانه؛ مریم خدادادی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۴؛ شهریور ۱۳۸۸.
۱۲. تأملات ایرانی در هنر و زیبایی؛ محمد نجفی؛ کتاب هفته؛ شماره ۱۸۶؛ خرداد ۱۳۸۸.
۱۳. تأملی در تأملات دکارتی هوسرل؛ ابوالفضل مسلمی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۹؛ بهمن ۱۳۸۸.
۱۴. تأملی در رساله الحركة میرابوالقاسم فندرسکی؛ بتول احمدی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۸؛ دی ۱۳۸۸.
۱۵. تحریف ملاصدرا و حکمت متعالیه؛ مرتضی کربلایی‌لو؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۰؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۶. تصحیح دوباره؛ حسین محمدخانی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۸؛ دی ۱۳۸۸.
۱۷. تطور المنطق العربي؛ هوشیار نادرپور؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۶؛ آبان ۱۳۸۸.
۱۸. تقابل تاریخی فلسفه و ادبیات در یک کتاب؛ حامد هاتف؛ کتاب هفته؛ شماره ۱۹۷؛ شهریور ۱۳۸۸.
۱۹. تکنیک؛ وجود؛ آزادی؛ محمد زارع؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۱؛ خرداد ۱۳۸۸.
۲۰. جستارهایی در پدیدارشناسی روح و منطق هگل؛ شاهد طباطبایی؛ کتاب هفته؛ شماره ۱۹۳؛ مرداد ۱۳۸۸.

۲۱. جستاری در پدیدارشناسی روح؛ عبدالله نیک سیرت؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۲-۲۷۳؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.
۲۲. جستاری در منتخب مکاتب قطب؛ جواد خرمیان؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۹؛ آذر دی ۱۳۸۸.
۲۳. چنین نگفت زرتشت؛ رحمان افشاری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲.
۲۴. دقت در ترجمه؛ سهراب ملکی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۹؛ بهمن ۱۳۸۸.
۲۵. دقت در مسلح زیبایی؛ ابوالفضل مسلمی؛ خردنامه همشهری؛ شماره ۳۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲۶. دوانی و مکتب اشراق؛ حسین محمدخانی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۲؛ مرداد ۱۳۸۸.
۲۷. راه تفکر از همزبانی با متفکران گذشته می‌گذرد؛ شاهد طباطبایی؛ کتاب هفته؛ شماره ۱۹۵؛ شنبه ۳۱ مرداد ۱۳۸۸.
۲۸. راه نرفته ترجمه هوسرل؛ ابوالفضل مسلمی؛ خردنامه همشهری؛ شماره ۳۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲۹. روح سرگردان؛ محسن ایمانی؛ خردنامه همشهری؛ شماره ۳۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۳۰. روشنگری علیه روشنگری؛ مقصومه علی اکبری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳-۵؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
۳۱. رهایی از دام نظریه؛ مهدی ساعتچی؛ خردنامه صدر؛ شماره ۳۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۳۲. زبان و پدیدارشناسی؛ سیدمجید کمالی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۹؛ بهمن ۱۳۸۸.
۳۳. سخنی چند پیرامون مقاله فیلسوف شیرازی و منتقدانش؛ حسین مفید؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۰؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۳۴. سهپوردی و نبوت؛ علیرضا فاضلی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۳؛ مرداد ۱۳۸۸.
۳۵. شرح فصوص الحکمة ابننصر فارابی؛ مهدی کمبانی زارع؛ اطلاعات حکمت و معرفت؛ شماره ۵؛ مرداد ۱۳۸۸.
۳۶. عمارت وجود؛ درون یا بیرون؟؛ بهناز دهکردی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۷؛ آذر ۱۳۸۸.
۳۷. فلسفه در مسیحیت باستان؛ زهرا قزلباش؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۱؛ خرداد ۱۳۸۸.

۳۸. فیلسوفی که خودش را رد کرد؛ سجاد صاحبان زند؛ کتاب هفته؛ شماره ۲۱۷؛ بهمن ۱۳۸۸.
۳۹. الکاشف آغازگر ترکیب میان مشاء و اشراق؛ شاهد طباطبایی؛ کتاب هفته؛ شماره ۱۸۹؛ تیر ۱۳۸۸.
۴۰. مقایسه الگوی رشر و قراملکی در تفسیر تطور تاریخی منطق در دوره اسلامی؛ فرشته ابوالحسنی نیارکی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۶؛ آبان ۱۳۸۸.
۴۱. مقایسه آموزه «جوهر» در دو کتاب مقولات و متافیزیک ارسطو؛ سیداحمد حسینی و رضا اکبریان؛ معرفت فلسفی؛ سال ششم؛ شماره سوم؛ بهار ۱۳۸۸.
۴۲. منطق جدید و فلسفه؛ هاشم قربانی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۸؛ دی ۱۳۸۸.
۴۳. موسیقی ترجمه؛ بهنام آقایی؛ خردname همشهری؛ شماره ۳۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۴۴. نقد گزارش رشر از آثار منطقی ابن سینا؛ زینب برخورداری؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۶؛ آبان ۱۳۸۸.
۴۵. نقد و بررسی کتاب جهات زمانی در منطق عربی یا دوره اسلامی؛ رضا محمدی-نسب؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۶؛ آبان ۱۳۸۸.
۴۶. نقد و بررسی کتاب زبان و آگاهی اثر جرالد ادلمن؛ علی سنایی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۴؛ شهریور ۱۳۸۸.
۴۷. نقد و بررسی فلسفه براونر؛ محمد صالح زارعبور؛ نشر ریاضی؛ سال هفدهم؛ شماره ۲؛ مهر ۱۳۸۸.
۴۸. نقد یادداشت‌های یک مترجم؛ ناصر آقاجری؛ چیستا؛ شماره ۱۲؛ شهریور ۱۳۸۸.
۴۹. نقدی بر ترجمه جلد سوم تاریخ فلسفه فردیک کاپلستون؛ ابراهیم دادجو؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۴؛ شهریور ۱۳۸۸.
۵۰. نقدی بر هستی و چیستی در حکمت صدرایی؛ مرتضی کربلایی لوه؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۵؛ مهر ۱۳۸۸.
۵۱. نگاهی به سیر تحول منطق عربی یا دوره اسلامی از نیکولاوس رشر؛ جواد ابراهیمی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۶؛ آبان ۱۳۸۸.
۵۲. نیم‌نگاهی به «زمان و سرمدیریت؛ جستاری در فلسفه دین»؛ مجتبی اعتمادی‌نیا؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۷؛ آذر ۱۳۸۸.
۵۳. هایدگر و همگنان؛ زهره روحی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲؛ دی و اسفند ۱۳۸۸.

۵۴. هیاکل النور؛ نماد سنت‌گرایی و نوگرایی اشرافی؛ علی اوجبی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۴؛ مهر ۱۳۸۸؛ شماره ۲۳؛ مرداد ۱۳۸۸.

۳. دین

۱. آفرینش از منظر عرفان؛ مهدی کمپانی زارع؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۴؛ شهریور ۱۳۸۸.

۲. اسئله یوسفیه؛ علی حیدری یساولی؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۹؛ آذر - دی ۱۳۸۸.

۳. اسلام؛ دین و مردم؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه دین؛ شماره ۱۳۹؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.

۴. ایستاده در باد؛ اندیشه‌های دوران در میزان؛ کتاب هفتنه؛ شماره ۱۸۰؛ ۱۹ اردیبهشت ۱۳۸۸.

۵. باده عشق از منظر حکمت ذوقی؛ سعید کریمی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۱؛ خرداد ۱۳۸۸.

۶. باز هم درباره ترجمه سوره حجرات؛ مصطفی ذاکری؛ ترجمان وحی؛ سال سیزدهم؛ شماره ۲؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۸.

۷. بررسی نقدهای کتاب «حسن بصری گنجینه‌دار علم و عرفان»؛ اکبر ثبوت؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۵؛ مهر ۱۳۸۸.

۸. بیست متن فلسفی - عرفانی؛ جواد بشری؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۶؛ آذر و دی ۱۳۸۸.

۹. پایان سال‌های ابری «بازخوانی مجدد یوم الدار»؛ مهدی دشتی؛ سفینه؛ شماره ۲۳؛ تابستان ۱۳۸۸.

۱۰. پشمینه پوشان؛ فرهنگ سلسله‌های صوفیه؛ سیدمسعود رضوی؛ کتاب ماه دین؛ شماره ۱؛ مهر ۱۴۴؛ ۱۳۸۸.

۱۱. تحلیلی از جایگاه قرآن‌شناسی اهل بیت در روایات کلینی؛ سیدمحمدعلی ایازی؛ حدیث پژوهی؛ دانشکده علوم انسانی دانشگاه کاشان؛ سال اول؛ شماره ۲؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۸.

۱۲. ترجمه کتب سیره و مناقب امامان در عصر صفوی؛ حسن حسینزاده شانهچی؛ پژوهش‌های تاریخی؛ دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه اصفهان؛ شماره ۲؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۳. ترجمه‌ای نه در خور از شرح قیصری بر فصوص؛ مهدی کمپانی زارع؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۴۷؛ آذر ۱۳۸۸.
۱۴. تصوف هندی از قرن هفدهم بدین‌سو؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه دین؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.
۱۵. تفسیر تطبیقی؛ راهی به تطبیق و تقریب مذاهب اسلامی؛ حامد هائف؛ کتاب هفتة؛ شماره ۲۱۵؛ دی ۱۳۸۸.
۱۶. تفسیری کلامی از علامه حلی؛ عباسعلی مردی؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۸؛ مهر - آبان ۱۳۸۸.
۱۷. جامعه‌شناسی تاریخی شیعه در پرتو واقعه کربلا؛ کتاب ماه دین؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۱۸. جهان دینی یا غیر دینی می‌شود؟؛ فخر امیرفریار؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳-۵؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
۱۹. چاپ تازه‌ای از کتاب ایزوتسو؛ مصطفی ذاکری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳-۵؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
۲۰. حسن بصری از افسانه تا واقعیت؛ نصرالله حکمت؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۵؛ مهر ۱۳۸۸.
۲۱. خورشید می‌ماند اما...؛ فریبا طبیبی؛ الف؛ شماره ۴۰؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲۲. درآمدی بر نظام سیاسی عدالت در اسلام؛ سیدرضا حسینی؛ فارابی؛ شماره ۱۳؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
۲۳. درآمدی در نقد ترجمه‌های کنایاتی از نهج‌البلاغه؛ عباس اقبالی؛ حدیث پژوهی؛ سال اول؛ شماره اول؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۲۴. الدلالۃ القرآنیة فی فکر محمدحسین الطباطبائی (المیزان نمودجا)؛ محمدحسن محمدی مظفر؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۹؛ آذر - دی ۱۳۸۸.
۲۵. روایع البيان فی تفسیر آیات‌الاحکام؛ محسن نورائی؛ الهیات و حقوق؛ شماره ۳۰؛ زمستان ۱۳۸۷ (تأثیر چاپ).

۲۶. روشنفکر دولتی؛ حسن اکبری بیرق، نقد و بررسی کتاب تهران؛ شماره ۲۸؛ زمستان ۱۳۸۸.
۲۷. رویکردی نو به نمادگرایی در اندیشه ابن عربی؛ حسنا سادات بنی طباء؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۸؛ دی ۱۳۸۸.
۲۸. سیره نبوی [روایت داستانی]؛ علیرضا ذکاوتی قراگزلو؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۵؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۲۹. شخصیت‌های جذاب قرآنی؛ عباس کریمی؛ تهران امروز؛ ۲۱ شهریور ۱۳۸۸.
۳۰. شرح احوال و آثار خواجه یعقوب چرخی؛ محمدجواد شمس؛ نامه فرهنگستان؛ زمستان ۱۳۸۷ (تأثیر چاپ).
۳۱. چند نکته در تصحیح هانری کربن از شرح سطحیات؛ هاشم بناءپور؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲-دی و اسفند ۱۳۸۸.
۳۲. ضرورت شناخت و کاربرد «انسجام و پیوستگی» در ترجمه انگلیسی قرآن کریم؛ جلال الدین جلالی؛ ترجمان وحی؛ سال سیزدهم؛ شماره اول؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۳۳. طریقت‌های کهن و مسلک‌های تازه؛ سیدمسعود رضوی؛ اطلاعات حکمت و معرفت؛ شماره ۱۱؛ بهمن ۱۳۸۸.
۳۴. علامه شهیدی؛ طالیه‌دار عاشوراپژوهی (بخش اول و دوم)؛ کامران شرفشاهی؛ روزنامه اطلاعات؛ ۱۰ دی ۱۳۸۸.
۳۵. عهد جدید؛ بهاءالدین خرمشاهی؛ نگاه نو؛ شماره ۸۴؛ زمستان ۱۳۸۸.
۳۶. قیاس فقهی همان قیاس منطقی است؟؛ سیدحسن اسلامی؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۷-۱۱۶؛ خرداد - شهریور ۱۳۸۸.
۳۷. کاستی‌های گزارش دایرة المعارف بزرگ اسلامی از محدث والامقام فضل بن شاذان؛ مهدی بیات مختاری؛ حدیثپژوهی؛ دانشکده علوم انسانی دانشگاه کاشان؛ سال اول؛ شماره ۲؛ پاییز ۱۳۸۸.
۳۸. کتاب «شمع جمع»؛ احمد نثاری؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۷-۱۱۶؛ خرداد - شهریور ۱۳۸۸.
۳۹. کشف‌الآیات یا آیه‌یاب کتاب مقدس؛ عسکر بهرامی؛ معارف؛ شماره ۲؛ مرداد - آبان ۱۳۸۸.

۴۰. کیش کافران؛ سیما طایفه؛ نقد و بررسی کتاب تهران؛ شماره ۲۶ و ۲۷؛ تابستان و پاییز ۱۳۸۸.
۴۱. گنجی نویافته یا وهمی بربافته؟؛ جویا جهانبخش؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۸؛ مهر - آبان ۱۳۸۸.
۴۲. لغش‌ها و کاستنی‌های «دایرة المعارف تشیع»؛ مهدی بیات مختاری؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۷-۱۱۶؛ شهریور ۱۳۸۸.
۴۳. معرفی و بررسی ترجمهٔ قرآن کریم؛ محمد علی کوشان؛ ترجمان وحی؛ سال سیزدهم؛ شماره ۲؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۸.
۴۴. مقایسهٔ تهذیب و استبصار؛ محمد مهدی مسعودی؛ الهیات و حقوق؛ شماره ۳۰؛ زمستان ۱۳۸۷ (تأخیر چاپ).
۴۵. مقایسهٔ تحلیلی سه چاپ کتاب الرجال برقی؛ سیدعلی آقایی؛ آینه میراث؛ شماره ۴۴؛ تابستان ۱۳۸۸.
۴۶. میراث جابرین حیان یا مرد ریگ کیمیابی غالیان؟؛ جویا جهانبخش؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۲۰؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
۴۷. ناغهٔ فقه و حدیث در آینه نقد و گزارش (۱)؛ سیدحسن فاطمی موحد؛ آینه پژوهش؛ ۱۱۹؛ آذر - دی ۱۳۸۸.
۴۸. ناغهٔ فقه و حدیث در آینه نقد و گزارش (۲)؛ سیدحسن فاطمی موحد؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۲۰؛ بهمن - اسفند ۱۳۸۸.
۴۹. نقد اخلاق مدرن؛ معصومه علی اکبری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۲ - ۱۰؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
۵۰. نقد ترجمهٔ آیات در تفسیر «پرتوی از قرآن»؛ محمدعلی کوشان؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۹؛ آذر - دی ۱۳۸۸.
۵۱. نقد درونی و بیرونی تاریخ نگاری این کنیر در البدایة و النهایة؛ حسن حضرتی؛ منیره شریعت‌جو؛ فصلنامه تاریخ اسلام؛ سال دهم؛ شماره ۳۷؛ بهار ۱۳۸۸.
۵۲. نقد و بررسی کتاب «امر به معروف و نهى از منکر در اندیشه اسلامی»؛ رضا صفری؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۶-۱۱۷؛ خداد - شهریور ۱۳۸۸.
۵۳. نگاهی به کتاب بررسی منابع زندگی نامه حضرت محمد(ص)؛ سیدمسعود رضوی؛ شماره ۱۴۲؛ شهریور ۱۳۸۸.

۵۴. نگاهی به کتاب زنان کربلا: اجراهای آینی و گفتمان‌های نمادین در تشیع مدرن؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه دین؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۵۵. نگاهی گذرا بر الاراء الفقهية؛ محمدرضا خادمیان؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۸؛ مهر - آبان ۱۳۸۸.
۵۶. نیم نگاهی به ترجمة نهج البلاعه؛ احمد غلامعلی؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۷-۱۱۶؛ خرداد - شهریور ۱۳۸۸.
۵۷. وجه ممیزه سنت گرایی اسلامی چیست؟؛ مقصود فراتخواه؛ نقد و بررسی کتاب تهران؛ شماره ۲۸؛ زمستان ۱۳۸۸.

۴. علوم اجتماعی

۱. آسیای مرکزی؛ درآمدی بر روحیات مردم؛ قهرمان سلیمانی؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.
۲. آینده برنامه‌ریزی؛ چشم‌اندازهای نو در نظریه برنامه‌ریزی؛ صدیقه یعقوبی فاز؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۷؛ مرداد ۱۳۸۸.
۳. استراتژی روابط عمومی؛ سحر بربن خو؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۴؛ اسفند ۱۳۸۸.
۴. الأسس الفكرية للثورة الإسلامية الإيرانية؛ الاستاذ نبيل على صالح؛ رسالة الثقلين؛ العدد الثالث و السادس؛ خريف سنة ۱۴۳۰.
۵. اشغالگران ناکام؛ سیدرضا حسینی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۱؛ بهمن ۱۳۸۸.
۶. اصول و فنون تبلیغات؛ انسیه فرهمند زاد؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۳؛ فروردین ۱۳۸۸.
۷. اغراق در توصیف «استاد مسلم شگرد و تدبیر سیاسی»؛ رضا اغمی؛ نقد و بررسی کتاب تهران؛ شماره ۲۸؛ زمستان ۱۳۸۸.
۸. اقدام پژوهی (طراحی - اجرا - ارزشیابی)؛ مصطفی قنبریبور؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۲؛ دی ۱۳۸۸.

۹. امپریالیسم بشردوستانه؛ فرخ امیرفیریار؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۸ و آبان و آذر ۱۳۸۸.
۱۰. اندرون جهان سوم؛ کالبد شکافی فقر؛ فهیمه محفوظ؛ نگاه نو؛ شماره ۸۴؛ زمستان ۱۳۸۸.
۱۱. اندکی توسعه؛ لطفاً؛ ریحانه هاشمیان؛ خردناهه همشهری؛ شماره ۳۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۱۲. انقلاب ایران در دو حرکت؛ محمدعلی صدر شیرازی؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۱۳. ایران در حکومت روحانیون؛ رشید جعفریور؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۱۴. بحران مستدام؛ کاوه بیات؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۵-۳؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
۱۵. بررسی و نقد کتاب «اقتصاد توسعه: از فقر تا ثروت ملّ»؛ احمد برادران هاشمی؛ نامه علوم انسانی؛ زمستان ۱۳۸۷ و بهار ۱۳۸۸.
۱۶. بعد فرهنگی ارتباطات برای توسعه؛ حبیب راثی تهرانی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۷؛ مرداد ۱۳۸۸.
۱۷. پردازش و تحلیل داده‌ها در تحقیقات اجتماعی - اقتصادی با استفاده از نرم‌افزار SPSS؛ فاطمه زنده بودی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۴۲؛ دی ۱۳۸۸.
۱۸. پیامدهای فرهنگی اسباب‌بازی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۳؛ بهمن ۱۳۸۸.
۱۹. تاریخ تحولات اجتماعی رادیو در ایران؛ زینب پرسم؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۴؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲۰. تاریخ سیاسی بیست و پنج ساله ایران (از کودتا تا انقلاب)؛ محمد طاهری مقدم؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۲۱. تبلیغات به زبان آدمیزاد؛ افسانه مرادآبادی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۳؛ فروردین ۱۳۸۸.
۲۲. تبلیغات سیاسی (با رویکرد به فنون تبلیغات)؛ محبی شاه محمدی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۸؛ شهریور ۱۳۸۸.
۲۳. تحلیل منطقه‌ای و سطح‌بندی سکونتگاه‌ها؛ حمید دوستی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۰؛ آبان ۱۳۸۸.

۲۴. تحلیلی از مدیریت اسلامی در پنج سال رهبری امام علی(ع)؛ علی قاهری؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۵؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲۵. تحلیلی بر «فلسفه امروزین علوم اجتماعی»؛ مرتضی بحرانی؛ مطالعات میان رشته‌ای؛ شماره ۳؛ تابستان ۱۳۸۸.
۲۶. تراژدی مردم؛ انقلاب روسیه؛ کامران فانی؛ نگاه نو؛ شماره ۱۴؛ زمستان ۱۳۸۸.
۲۷. تعامل دین و ارتباطات؛ صبا نوری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۶؛ تیر ۱۳۸۸.
۲۸. تعامل فرهنگ و سیاست از تئوری تا واقعیت؛ صبا نوری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۵؛ خرداد ۱۳۸۸.
۲۹. تکنولوژی رسانه‌ای از منظری انتقادی؛ زهرا نبی‌پور؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۴؛ اسفند ۱۳۸۸.
۳۰. تکنیک‌ها و تاکتیک‌های تبلیغات؛ مریم آمنی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۳؛ فروردین ۱۳۸۸.
۳۱. تمرکزدایی منطقه‌ای برای برنامه‌ریزی کشاورزی در خاور نزدیک و شمال آفریقا؛ زهرا مرتضوی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۷؛ مرداد ۱۳۸۸.
۳۲. جامعه‌شناسی پدیده شناختی؛ بصیرت و تجربه در جامعه مدرن؛ ابوالفضل مسلمی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۸؛ شهریور ۱۳۸۸.
۳۳. جامعه‌شناسی جنسیت؛ رشید جعفری‌پور؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۱؛ آذر ۱۳۸۸.
۳۴. جامعه‌شناسی زنان؛ شهلا باقری، زهرا قربانی و معصومه کرامتی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۱؛ آذر ۱۳۸۸.
۳۵. جامعه‌شناسی علم و انجمن‌های علمی در ایران؛ نادر رازقی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۶؛ تیر ۱۳۸۸.
۳۶. جمعیت و توسعه با تأکید بر ایران؛ نگین نعمتی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۰؛ آبان ۱۳۸۸.
۳۷. جنبش جدیدیه در تاتارستان؛ محمد لعل علیزاده؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۵؛ خرداد ۱۳۸۸.
۳۸. جنس ضعیف؛ روح انگیز طاهری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۱؛ آذر ۱۳۸۸.
۳۹. جنگ روانی؛ سارا مستوفی‌راد؛ محیا شاه محمدی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۸؛ شهریور ۱۳۸۸.

۴۰. جهانی شدن؛ فریبز درودی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۶؛ تیر ۱۳۸۸.
۴۱. چاوز؛ درهم شکستن مداخله آمریکا در ونزوئلا؛ صبا نوری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۵؛ خرداد ۱۳۸۸.
۴۲. چشم انداز خاورمیانه بزرگ (فزار و فرود دولت‌های ملی)؛ مهدی باقری فارسانی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۵؛ خرداد ۱۳۸۸.
۴۳. خیال اندیشی و رذ حقیقت؛ محمود نادری؛ فصلنامه مطالعات تاریخی؛ شماره ۲۴؛ بهار ۱۳۸۸.
۴۴. درآمدی بر مبانی تبلیغات؛ مینو خانبابایی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۳؛ فروردین ۱۳۸۸.
۴۵. درآمدی بر نسبت حکومت و مشروعيت؛ محیا شاه محمدی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۸؛ شهریور ۱۳۸۸.
۴۶. دکترین ماسونی در خاطرات منسوب به آقای منتظری؛ سید حمید روحانی؛ پانزده خرداد؛ سال پنجم؛ شماره ۱۹؛ بهار ۱۳۸۸.
۴۷. دیپلماسی چندجانبه؛ نظریه و عملکرد سازمانهای منطقه‌ای و بین‌المللی؛ رشید جعفري‌پور؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۵؛ خرداد ۱۳۸۸.
۴۸. رادیو در کشاکش سیاست و اجتماع؛ حمیدرضا پاشا زانوس؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۹؛ آذر ۱۳۸۸.
۴۹. راهنمای بلک ول برای جامعه‌شناسی فرهنگ؛ ابوالفضل مسلمی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۳؛ بهمن ۱۳۸۸.
۵۰. روابط ایران و تونس در گذر زمان؛ روح انگیز طاهری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۵؛ خرداد ۱۳۸۸.
۵۱. روابط بین‌المللی خاورمیانه؛ سحر برین‌خو؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۵؛ خرداد ۱۳۸۸.
۵۲. روابط عمومی و تبلیغات همراه با مباحث جدید کاربردی؛ مهرالزمان نوبان؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۸؛ شهریور ۱۳۸۸.
۵۳. روایت میلوان جیلاس از استالین؛ جواد ماهزاده؛ بخاراء؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵۴. روسیه و ایران در بازی بزرگ؛ جواد مرشدلو؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.

۵۵. روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی؛ سیده صدیقه قویدل؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵۶. رویارویی سنت و مدرنیته در ایران معاصر؛ مجتبی تبریزی‌نیا؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۹؛ مهر ۱۳۸۸.
۵۷. زن و هویت‌یابی در ایران امروز؛ مینا یمینی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۱؛ آذر ۱۳۸۸.
۵۸. سازمان همکاری شانگهای؛ چشم‌اندازی به سوی جهان چند قطبی؛ روح‌انگیز طاهری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۵؛ خرداد ۱۳۸۸.
۵۹. سرمایه به توان دو؛ مهدی ابراهیمی؛ خردناهه همشهری؛ شماره ۳۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۶۰. سقوط تبلیغات و ظهور روابط عمومی؛ زهرا نوری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۳؛ فروردین ۱۳۸۸.
۶۱. سیر تحول اجتماعی زنان در یکصد سال اخیر؛ زینب غریب‌زاده؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۱؛ آذر ۱۳۸۸.
۶۲. شبکه پیام‌رسانی در نهضت امام خمینی(ره)؛ رشید جعفرپور؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۸؛ شهریور ۱۳۸۸.
۶۳. شکل‌گیری انقلاب اسلامی (از سلطنت پهلوی تا جمهوری اسلامی)؛ علیرضا نقی‌زاده ملایوسفی؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۶۴. شناسایی تفصیلی کتاب «الرسائل السیاسیة» جاحظ؛ سیدعلیرضا واسعی؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۹؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۶۵. شوروی و آذربایجان ایران؛ مسعود عرفانیان؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۶۶. شهر و روستا؛ عسگر اکبری؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۴؛ تیر ۱۳۸۸.
۶۷. صورت‌بندی‌های فرهنگی جامعه مدرن؛ فرشته انصاری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۴؛ اسفند ۱۳۸۸.
۶۸. طبقه و کار در ایران؛ محمدحسین خسرو پناه؛ نگاه نو؛ شماره ۸۴؛ زمستان ۱۳۸۸.
۶۹. طرح تحقیق در تحقیقات اجتماعی؛ محمدعلى عابدی‌پور؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۲؛ دی ۱۳۸۸.

۷۰. ظرفیت‌های رسانه‌ای جهان اسلام؛ انسیه فرهمندزاد؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۸؛ شهریور ۱۳۸۸.
۷۱. علوم انسانی و ماهیت تمدن‌سازی آن؛ محسن ردادی؛ فارابی؛ شماره ۱۰؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۷۲. غربیانه‌های سیاسی بازمانده‌های چپ؛ مجید یوسفی؛ بخارا؛ شماره ۷۱؛ خرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۷۳. فوپاشی نظریه مارکسی شهر؛ هاشم بناءپور؛ بخارا؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۷۴. فرهنگ و زندگی روزمره؛ صبا نوری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۶؛ تیر ۱۳۸۸.
۷۵. فنیسم در آمریکا تا سال ۲۰۰۳؛ آیناز جعفری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۱؛ آذر ۱۳۸۸.
۷۶. قدرت بهره‌وری فقر و ثروت و تهدید علیه ثبات جهانی؛ روح انگیز طاهری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۹؛ مهر ۱۳۸۸.
۷۷. گروه فشار اسرائیل و سیاست خارجی آمریکا؛ بخارا؛ شماره ۷۲ و ۷۳؛ مهر و دی ۱۳۸۸.
۷۸. گزارشگری خوب؛ هاجر شادمانی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۴؛ اسفند ۱۳۸۸.
۷۹. گفت و شنودهای رسانه‌ای؛ محمدحسن خازنی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۴؛ اسفند ۱۳۸۸.
۸۰. گفتمان تجدد در ایران؛ سهراب آقایی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۱؛ فروردین ۱۳۸۸.
۸۱. گفتمان فقر و خشونت؛ زهره روحی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳-۵؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
۸۲. مارکتینگ با بیان ساده؛ زهره ابراهیمی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۳؛ فروردین ۱۳۸۸.
۸۳. مبانی پژوهش در علوم رفتاری؛ زهرا جعفری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۲؛ دی ۱۳۸۸.

۸۴. مبانی توسعه پایدار شهری؛ مریم فروغیان؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۰؛ آبان ۱۳۸۸.

۸۵. مبانی رویکرد اجتماعی به حقوق؛ عسگر ابراهیمی کندری؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۹؛ مهر ۱۳۸۸.

۸۶. مبانی مشروعیت و قدرت در جمهوری اسلامی ایران؛ علی کردی؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز استاد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.

۸۷. مختصر حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران؛ سیدناصر سلطانی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۹؛ مهر ۱۳۸۸.

۸۸. مدیریت رسانه؛ آتنا مصنوع؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۴؛ اسفند ۱۳۸۸.

۸۹. مدیریت رفتار سازمانی؛ علی قاهری؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۲؛ آذر ۱۳۸۸.

۹۰. مدیریت فعالیتهای فرهنگی؛ نسرین دار؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۴؛ اسفند ۱۳۸۸.

۹۱. مقدمه‌ای بر روان‌شناسی سیاسی؛ عباس خلجی؛ عملیات روانی؛ سال ششم؛ شماره ۲۱؛ زمستان ۱۳۸۷ – بهار ۱۳۸۸.

۹۲. مکان‌ها و مکان‌سازی (انجمان شهرسازی آمریکا)؛ زهرا نبی‌بور؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۰؛ آبان ۱۳۸۸.

۹۳. ملاحظاتی بر کتاب جریان‌شناسی فرهنگی بعد از انقلاب اسلامی؛ احمد راهدار؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۵؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.

۹۴. میراث فکری مشروطیت؛ شادی معرفتی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۱؛ فروردین ۱۳۸۸.

۹۵. ناکامی سلطان سرخ؛ سیاوش شوهانی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۱؛ بهمن ۱۳۸۸.

۹۶. نظریه‌های شهر و پیرامون؛ حمیده دوستی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۷؛ مرداد ۱۳۸۸.

۹۷. نظریه بازی‌ها و بازی‌های سیاسی؛ فخر امیرفریار؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱ و ۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.

۹۸. نقد کتاب بی‌نظریه بوتو؛ مریم آیت‌الله‌ی؛ فرهنگ؛ شماره ۷۰؛ تابستان ۱۳۸۸.

۹۹. نقد و بررسی سرمشق‌های نظری مردم شناختی و جامعه شناختی از فرهنگ؛ شهلا باقری؛ روش‌شناسی علوم انسانی؛ شماره ۵۸؛ بهار ۱۳۸۸.

۱۰۰. نقد و بررسی کتاب «اخلاق و اقتصاد»؛ امیرحسین ترکش‌دوز؛ نامه علوم انسانی؛ شماره ۱۹؛ زمستان ۱۳۸۷ و بهار ۱۳۸۸.
۱۰۱. نقد و بررسی کتاب «درآمدی بر علوم انسانی انتقادی»؛ محسن ردادی؛ فارابی؛ شماره یازدهم؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۱۰۲. نقد و بررسی کتاب «نظریه پردازی اقتصاد اسلامی»؛ سیدمحمد رضا امیری تهرانی؛ نامه علوم انسانی؛ شماره ۱۹؛ زمستان ۱۳۸۷ و بهار ۱۳۸۸.
۱۰۳. نقد و بررسی کتاب تبلیغات تجاری؛ عادل میرشاھی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۳؛ فروردین ۱۳۸۸.
۱۰۴. نقد و تحلیل کتاب ساختاربندی اثر «جان پارکر»؛ محمد عاملی؛ مطالعات میان-رشته‌ای؛ شماره ۳؛ بهار ۱۳۸۸.
۱۰۵. نقدی بر ترجمه فارسی «مالیة بین الملل؛ نظریه‌ها و سیاست‌های اقتصاد بین-الملل»؛ خدیجه نصراللهی؛ نامه علوم انسانی؛ زمستان ۱۳۸۷ و بهار ۱۳۸۸.
۱۰۶. نگاهی به کتاب‌های منتشر شده در حوزه توسعه‌نیافرگی ایران؛ فاطمه سادات نژاد؛ کتاب ماه تاریخ و چغرافیا؛ شماره ۱۳۸؛ آبان ۱۳۸۸.
۱۰۷. نگرشی بر مدیریت اسلامی؛ علی قاهری؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۳؛ دی ۱۳۸۸.
۱۰۸. نوشن در سایه وحشت؛ کمال صادقی؛ کتاب هفتة؛ شماره ۱۹۳؛ مرداد ۱۳۸۸.
۱۰۹. هاشمی بدون رتوش؛ هرمز همایون پور؛ نگاه نو؛ شماره ۸۴؛ زمستان ۱۳۸۸.
۱۱۰. هم پهلوی چند مفهوم؛ مصرف؛ پاسار؛ سیاست؛ زندگی؛ مقصومه علی اکبری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۸ و ۹؛ آبان و آذر ۱۳۸۸.
۱۱۱. هویت چند بعدی ایرانی و جهانی شدن؛ محمد احمدی‌منش؛ کتاب ماه تاریخ و چغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۱۲. یکرنگی؛ ولی‌الله حامی؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.

۵. علوم و فنون

۱. Order بیماری‌های داخلی؛ اشرف دهقان؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۲؛ آذر ۱۳۸۸.

۲. اصول زراعت گیاهان دارویی؛ سمیه قاصدی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۲۵ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۳. آغاز کار با ADO.Net3.5؛ اصغر احمدی طامه؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۳ دی ۱۳۸۸.
۴. آموزش 2008 SQL Server؛ اصغر احمدی طامه؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۵ اسفند ۱۳۸۸.
۵. آموزش پیشرفته "CSS, HTML"؛ اصغر احمدی طامه؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۳ دی ۱۳۸۸.
۶. آنسوی افق فکری؛ فریبرز درودی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۱ آبان ۱۳۸۸.
۷. برنامهنویسی به زبان ++C؛ اصغر احمدی طامه؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۵ اسفند ۱۳۸۸.
۸. بهینه‌سازی موتورهای جستجو برای سایتها مبتنی بر «ASP»؛ اصغر احمدی طامه؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۲ آذر ۱۳۸۸.
۹. پاسخ به نقد: عیارنقد در تاریخ اخترشناسی؛ سیدمحمد مظفری؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۵ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۱۰. تعذیه؛ ناهید اسماعیلی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۲۶ خرداد ۱۳۸۸.
۱۱. حرکتشناسی Kinesiology؛ ناهید اسماعیلی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۲۵ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۲. خلاصه التشريح؛ یوسف بیگباباپور؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۴ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۱۳. دایرةالمعارف زیستشناسی «این فاجعه است...»؛ هادی مازوچی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۳ دی ۱۳۸۸.
۱۴. زیستشناسی عمومی؛ ناهید اسماعیلی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۲۵ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۵. طراحی منوهای موبایل؛ اصغر احمدی طامه؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۲۶ خرداد ۱۳۸۸.
۱۶. علم ورزی همگانی و نقش علوم زیستی؛ هادی مازوچی؛ عرفان خسروی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۲۵ اردیبهشت ۱۳۸۸.

۱۷. فرهنگ سهل‌انگاری؛ رضا بهاری؛ مجله فیزیک؛ شماره ۱ و ۲؛ بهار و تابستان ۱۳۸۷ (تاریخ انتشار مرداد ۱۳۸۸).
۱۸. کالبدشناسی اندام‌های گری و بیژه دانشجویان پزشکی و توانبخشی؛ ارسیا جمالی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۱؛ آبان ۱۳۸۸.
۱۹. کمک‌های اولیه در ورزش؛ ناهید اسماعیلی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۳؛ دی ۱۳۸۸.
۲۰. مبانی تولید پایدار محصولات کشاورزی؛ سمیه قاصدی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۲۵؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۱. مرجع کامل ۲۰۰۸ # C؛ اصغر احمدی طامه؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۲۵؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۲. معرفت فلاحت؛ فرید قاسم‌لو؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۱ و ۳۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۳. منافع حیوان؛ مصطفی ذاکری؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۵؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۲۴. مهندسی اینترنت؛ اصغر احمدی طامه؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۱؛ آبان ۱۳۸۸.
۲۵. نقد کتاب استادِ عشق؛ احمد سرمد؛ مجله فیزیک؛ شماره ۱ و ۲؛ بهار و تابستان ۱۳۸۷ (تاریخ انتشار مرداد ۱۳۸۸).
۲۶. یادگیری حرکتی؛ مفاهیم و کاربردها؛ ناهید اسماعیلی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۲۶؛ خرداد ۱۳۸۸.

۶. هنر

۱. آرش؛ آرش بیضایی و آرش‌های دیگر؛ رحیم عبدالرحیم‌زاده؛ سینما و ادبیات؛ شماره ۲۰؛ بهار ۱۳۸۸.
۲. آسیب‌شناسی نقد هنر در جامعه معاصر ایران؛ پریسا شادقزوینی؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۷؛ بهمن ۱۳۸۸.
۳. ادیپوس در زوایایی بسته؛ روزبه حسینی؛ سینما و ادبیات؛ شماره ۲۲؛ پاییز ۱۳۸۸.

۴. اژدهاک: فرزند رنج زمین؛ امیرکاووس بالازاده؛ سینما و ادبیات؛ شماره ۲۰؛ بهار ۱۳۸۸.
۵. انسان و زندگی در بن بست؛ حسن پارسایی؛ نمایش؛ شماره ۱۲۳ و ۱۲۴؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۶. ایران در اسپانیا؛ مهناز شایسته فر؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۲۷؛ فروردین ۱۳۸۸.
۷. بازسازی یا مرمت؛ مهناز شایسته فر؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۲۷؛ فروردین ۱۳۸۸.
۸. بازکاوی نشانه در تئاتر با ارائه نظریه‌های نشانه‌شناسان؛ بهزاد صدقی؛ صحنه؛ شماره ۶۶؛ بهار ۱۳۸۸.
۹. بررسی راهکارهای انسجام‌بخشی به چرخه تولید؛ توزیع و نمایش آثار سینمایی در ایران؛ حسینه ارباب افضلی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۳؛ بهمن ۱۳۸۸.
۱۰. بررسی نقش و طرح در فرش‌های کردستان؛ مهناز شایسته فر؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۰؛ تیر ۱۳۸۸.
۱۱. پرورش خلق یک معنا؛ کیوان میرمحمدی؛ صحنه؛ شماره ۶۸؛ پاییز ۱۳۸۸.
۱۲. تئاتر مردمی برابری انسان‌ها در هنر؛ محسن ذاکری؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۵؛ آذر ۱۳۸۸.
۱۳. تأملی در تاریخ هنر ایران؛ مهناز شایسته فر؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۱؛ مرداد ۱۳۸۸.
۱۴. ترس و تنها‌بی و تناقضاتی ارزش‌گذارانه؛ سعید مجیدی؛ گزارش موسیقی؛ شماره ۲۶ و ۲۷؛ دی و بهمن ۱۳۸۸.
۱۵. ترسیم معماری و دیگر هیچ؛ رضا افهمنی؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۴؛ آبان ۱۳۸۸.
۱۶. تعزیتی بر مجالس شبیه‌خوانی؛ هومن نجفیان؛ صحنه، شماره ۶۷؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۷. توفیق الحکیم و تئاتر اینورود؛ هومن نجفیان؛ صحنه؛ شماره ۶۶؛ بهار ۱۳۸۸.
۱۸. حکمت هنر و زیبایی در اسلام؛ آرزو پایدارفر؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۸؛ اسفند ۱۳۸۸.
۱۹. درخت گلابی؛ پیر حکیمی نشسته در خلوت خویش؛ نسترن حکیمی‌زاده؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۴؛ آبان ۱۳۸۸.
۲۰. ریاعیات خیامی و آمیزه‌های خوشنویسی؛ کاوه تیموری؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۲۸؛ اردیبهشت ۱۳۸۹.
۲۱. روح مکان؛ محسن ذاکری؛ کتاب ماه هنر، شماره ۱۳۷؛ بهمن ۱۳۸۸.

۲۲. رویکرد روایت‌شناختی به حکایت مکاران از داستان‌های هزار و یک شب؛ حمید عبداللهیان؛ الهام حدادی؛ فصلنامه هنر؛ شماره ۸۱؛ پاییز ۱۳۸۸.
۲۳. زیبایی و تقدس در بناهای مذهبی ایران اسلامی؛ مهناز شایسته‌فر؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۷؛ بهمن ۱۳۸۸.
۲۴. زیراندازهای ارمنی‌باف ایران در قاب تصویر؛ مهناز شایسته‌فر؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۲۸؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۵. سرگردانی امروز نامیدی فرد؛ رسول نظرزاده؛ نمایش؛ شماره ۱۱۹ و ۱۲۰؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۲۶. سنگنگارهای ساسانی؛ پریسا شادقزوینی؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۸؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲۷. سینمای اشراقی در نظر و عمل؛ علی اصغر تقوی؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۵؛ آذر ۱۳۸۸.
۲۸. شناخت فرهنگ آسیای صغیر؛ گذر از باستان‌شناسی و هنر؛ مهناز شایسته‌فر؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۶؛ دی ۱۳۸۸.
۲۹. شیون؛ نت گشده موسیقی عشق؛ عباس مهری آتبه؛ گیله‌وا؛ شماره ۱۰۶؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۳۰. صدا و بیانی گنگ؛ سعید مجیدی؛ نمایش؛ شماره ۱۲۴-۱۲۳؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۳۱. ضرورت فرهنگ‌نویسی در هنرهای سنتی؛ ناصر ساداتی؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۸؛ اسفند ۱۳۸۸.
۳۲. ضیافت سرخ؛ هومن نجفیان؛ صحنه؛ شماره ۶۸؛ پاییز ۱۳۸۸.
۳۳. طرح‌ها و برنامه‌های شهرسازی مفاهیم؛ روندها و الزامات؛ مرتضی پور‌عفریان؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۴؛ آبان ۱۳۸۸.
۳۴. عکاسی پایه؛ اسماعیل عباسی؛ نگاه نو؛ شماره ۸۴؛ زمستان ۱۳۸۸.
۳۵. عکس‌های یادگاری با طبیعت؛ فاضل ترکمن؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۶ و ۷؛ شهریور و مهر ۱۳۸۸.
۳۶. کتاب پرشین کارتون ۲؛ حسن کریم‌زاده؛ نگاه نو؛ شماره ۸۴؛ زمستان ۱۳۸۸.
۳۷. کلاف گُم؛ هومن نجفیان؛ صحنه؛ شماره ۶۷ تابستان ۱۳۸۸.
۳۸. گفتمان «رئالیسم سینمایی» در بوته نقد و تئوری؛ مسعود اوحدی؛ فصلنامه هنر؛ شماره ۷۹؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.

۳۹. گونه‌ای از نقد اثر؛ از نشانه‌شناسی تا گرافیک عامیانه؛ رسول کمالی؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۲۹؛ خرداد ۱۳۸۸.
۴۰. گونه‌شناسی بومی سرودهای ایران؛ حسن ذوالفاری؛ لیلا احمدی؛ ادب پژوهی؛ شماره هفتم و هشتم؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۴۱. مؤلف؛ مترجم؛ پدیدآور؛ سعید مجیدی؛ گزارش موسیقی؛ شماره ۲۲ و ۲۳؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۴۲. مطالعات ایران‌شناسان درباره موسیقی ایرانی؛ زهرا شیوه؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۸۸؛ اسفند ۱۳۸۸.
۴۳. معماری ایرانی؛ جهانبخش همتی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۰؛ آبان ۱۳۸۸.
۴۴. معماری و رازجواهانگی؛ راه بی‌زمان ساختن؛ جهانبخش همتی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۲۰؛ آبان ۱۳۸۸.
۴۵. من از آن حسن روزافزون که یوسف داشت دانستم؛ نعمه ثمینی؛ نقد آگاه؛ مؤسسه انتشارات آگاه؛ پاییز ۱۳۸۸.
۴۶. نجات‌دهنده‌ای در مه؛ حسن پارسایی؛ نمایش؛ شماره ۱۲۱ و ۱۲۲؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۴۷. نساجی یزد تداوم خلاقیت و ابتکار؛ مهناز شایسته‌فر؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۴؛ آبان ۱۳۸۸.
۴۸. نگاره‌های ایرانی گنجینه آرمیتا؛ فروغ شاعر افروز؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۱ و ۳۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۴۹. نگاهی به کتاب تعزیه در عراق و چند کشور اسلامی؛ رضا کوچک‌زاده؛ بیناب؛ شماره ۱۳؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵۰. نگاهی به کتاب مبانی نشانه‌شناسی؛ بهزاد صدیقی؛ صحنه؛ شماره ۶۷؛ تابستان ۱۳۸۸.
۵۱. هاملت با سالاد فصل؛ مهسا رون؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۲؛ آذر ۱۳۸۸.
۵۲. هنر بازنمایش یا بازنمایش هنری؛ عبدالعلی دست‌غیب؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۲-۲۷۳؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.
۵۳. هنر کتبیه‌خوانی؛ سیدصادق حسینی اشکوری؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۳؛ مهر ۱۳۸۸.

۷. ادبیات فارسی

۱. ادای دین به شعر امروز؛ محمد زمان چوبنديان؛ گوهران؛ شماره ۱۹ و ۲۰؛ بهمن ۱۳۸۷ (تأخیر چاپ).
۲. ادب معاصر ایران؛ جلیل دوستخواه؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۸ و ۹؛ آبان و آذر ۱۳۸۸.
۳. اشعار حافظ؛ ع. روح بخشان؛ نقد و بررسی کتاب تهران؛ شماره ۲۶ و ۲۷؛ تابستان و پاییز ۱۳۸۸.
۴. انديشه‌های نظامي گنجه‌ای؛ بهمن فاطمي؛ كتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۴؛ بهمن ۱۳۸۸.
۵. اولين شب از هزار و يك شب؛ عباس كريمي؛ روزنامه تهران امروز؛ ۴ آبان ۱۳۸۸.
۶. بدیع در بوته نقده؛ پروین تاجبخش؛ كتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۹؛ شهریور ۱۳۸۸.
۷. بر خوان بزم آورده؛ مرتضی هاشمی‌پور؛ معارف؛ شماره ۱؛ فروردین - تیر ۱۳۸۸.
۸. بررسی انتقادی آخرین تصحیح دیوان اشعار ابوعبدالله جعفرین محمد رودکی؛ رحمان مشتاق‌مهر؛ فصلنامه دانشگاه تربیت معلم آذربایجان؛ سال سوم؛ شماره ۷؛ بهار ۱۳۸۸.
۹. بررسی انتقادی معنا و انديشه‌های بيدل در آينه يك غزل؛ على محمدی؛ فصلنامه علمی - پژوهشی زبان و ادبیات فارسی؛ شماره ۱۴؛ پاییز ۱۳۸۸.
۱۰. بررسی و گزارش ختم الغرائب خاقانی شروانی؛ مجید سرمدی؛ كتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۸؛ مرداد ۱۳۸۸.
۱۱. برگزیده متون ادب فارسی؛ حسينعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انساني و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۱۲. پاسخی به نقد آقای سليماني بر كتاب غزل‌های حافظ از زمان حیات شاعر؛ على فردوسی؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۳؛ خداد و تیر ۱۳۸۸.
۱۳. پاسخی به نقد و معرفی فرهنگ توصیفی اصطلاحات ادبی نوشته ام.اج. ايبرمز؛ سعید سبزيان م.؛ نقد ادبی؛ شماره ۷؛ پاییز ۱۳۸۸.
۱۴. پدیده‌شناسی تطبیقی شعر پهلوانی؛ سیما سلطانی؛ بخارا؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.

۱۵. پژوهشی در اغلات و منابع ادبیات سندبادنامه؛ مختار کمیلی؛ پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی؛ دانشکده ادبیات و علوم انسانی اصفهان؛ شماره ۳؛ پاییز ۱۳۸۸.
۱۶. تاریخ ادبیات ایران؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۱۷. تأملی در کتاب از نکاهی دیگر؛ علی تقی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۲؛ آذر ۱۳۸۸.
۱۸. تحفةالعراقین؛ محمد منور؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۴؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۱۹. تذکرة انجمن قدس؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۱ و ۳۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۰. تصحیح چند بیت از دیوان ناصر خسرو؛ احمد رضا یلمه‌ها؛ پژوهشنامه زبان و ادب فارسی (گوهر گویا)؛ سال سوم؛ شماره دوم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۲۱. تو خود حدیث مفصل بخوان...؛ منوچهر ستوده؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۶ و ۷؛ شهریور و مهر ۱۳۸۸.
۲۲. چون سبوی تشننه؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۲۳. حافظه ۸۰۵ هجری یا ۸۰۷ هجری؟؛ سلیمان نیساری؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۱ و ۳۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۴. حدیث بی‌زبان در حضور مولانا جان؛ محمود رنجبر؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۱؛ آبان ۱۳۸۸.
۲۵. حماسه رستم و اسفندیار؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۲۶. حماسه رستم و سهراب؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۲۷. حماسه‌سرایی در ایران؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۲۸. حماسه گیلگمش در بوته نقدی نو؛ محمدحسین کرمی و اکبر نحوی؛ نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان؛ شماره ۲۶؛ زمستان ۱۳۸۸.

۲۹. ختم الغرائب خاقانی و مثنوی سرگردان؛ دکتر نصرالله امامی و علی اصغر بشیری؛ زبان و ادب فارسی نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز؛ سال ۵۲؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۳۰. در پاسخ به نقد «ترجمه‌ای درخشنان به زبان فارسی؛ سیدصادق سجادی»؛ یدالله منصوری؛ معارف؛ شماره ۱ (پیاپی ۶۷)؛ فروردین - تیر ۱۳۸۸.
۳۱. دستور تاریخی زبان فارسی؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۳۲. دفاع از تخیل و شعر غنایی؛ حافظ موسوی؛ گوهران؛ شماره ۱۹ و ۲۰؛ بهمن ۱۳۸۷ (تأثیر چاپ).
۳۳. دهخدا و فرهنگ مردم؛ محمود طریفیان؛ جهان کتاب؛ شماره ۶ و ۷؛ شهریور و مهر ۱۳۸۸.
۳۴. دیوان ناصر علی سرهندي؛ سیده زهره نصیری؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۴۲؛ آذر ۱۳۸۸.
۳۵. رتبه الحیات به مثابه متنی ادبی؛ رحمان مشتاق‌مهر؛ آینه میراث؛ شماره ۴۴؛ تابستان ۱۳۸۸.
۳۶. رستم‌نامه؛ محمد جعفری (قنواتی)؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۵؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۳۷. روایتشناسی رولان بارت؛ حنیف افخمی ستوده؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۴۳؛ آذر ۱۳۸۸.
۳۸. زبان و ادبیات فارسی در قلمرو خانان مغول؛ یوسف اسماعیل‌زاده؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۸؛ مرداد ۱۳۸۸.
۳۹. زندگینامه مشاهیر ادبیات جهان؛ بهمن فاطمی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۴۸؛ مرداد ۱۳۸۸.
۴۰. سبک‌شناسی شعر فارسی؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۴۱. سبک‌شناسی؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.

۴۲. سخنی درباره ایرج میرزا؛ ناصرالدین پروین؛ بخارا؛ شماره ۷۱؛ خرداد و شهریور .۱۳۸۸
۴۳. سعدی در امریکا؛ ع. روحباخشان؛ نقد و بررسی کتاب تهران؛ شماره ۲۵؛ بهار .۱۳۸۸
۴۴. سه رساله در عروض؛ شاهین گوهری؛ گزارش میراث؛ شماره ۳۷؛ بهمن و اسفند .۱۳۸۸
۴۵. سیر ناتورالیسم در ایران؛ مقصود پرهیز جوان؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۵؛ اسفند .۱۳۸۸
۴۶. شاه کلیدی برای شعر بیدل؛ خلیل الله افضلی؛ شعر؛ شماره ۶۶؛ تابستان .۱۳۸۸
۴۷. شاهنامه‌ای دیگر؛ مریم غفاری جاهد؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۰؛ مهر .۱۳۸۸
۴۸. شرح بزرگ دیوان ناصر خسرو؛ احمد علیزاده؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۸؛ مهر - آبان .۱۳۸۸
۴۹. شرح دیوان اشعار حکیم ناصر خسرو قبادیانی؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ .۱۳۸۸
۵۰. شرح سی قصیده از حکیم ناصر خسرو قبادیانی؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ .۱۳۸۸
۵۱. شرح شکن زلف؛ مسعود فریامنش؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۷-۱۱۶؛ خرداد - شهریور .۱۳۸۸
۵۲. شرح مخزن الاسرار نظامی گنجوی؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ .۱۳۸۸
۵۳. شرح منظومه ظهر؛ سیدمهدي طباطبائي؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۰؛ مهر .۱۳۸۸
۵۴. شرفنامه منیری؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۳؛ خرداد و تیر .۱۳۸۸
۵۵. شعر معاصر ایران؛ سید فرشید سادات شریفی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۱؛ آبان .۱۳۸۸
۵۶. شورانگیزی از تبریز؛ میرجلال الدین کرازی؛ مذکونه؛ شماره دوم؛ چاپ .۱۳۸۸
۵۷. طنزهای مولانا؛ جمشید بهرامی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۱؛ آبان .۱۳۸۸
۵۸. عروض و قافیه؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ .۱۳۸۸

۵۹. غزلیات حافظ؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۶۰. غزلیات شمس تبریزی (یک سال؛ یک کتاب)؛ نگاه نو؛ شماره ۱۴؛ زمستان ۱۳۸۸.
۶۱. فرصت حرف و قوت گفتار؛ سعید شیری؛ فصلنامه گوهران؛ شماره ۱۹ و ۲۰؛ بهمن ۱۳۸۷ (تأثیر چاپ).
۶۲. فرهنگ ادبیات فارسی؛ سایه اقتصادی‌نیا؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳-۵؛ تیر و مرداد ۱۳۸۸.
۶۳. فرهنگ توصیفی اصطلاحی ادبی؛ داود عمارتی مقدم؛ نقد ادبی؛ شماره ۶؛ تابستان ۱۳۸۸.
۶۴. فعل و گروه فعلی و تحول آن در زبان فارسی؛ سیدمحمد صاحبی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۱؛ آبان ۱۳۸۸.
۶۵. کتابشناسی مولوی؛ رحمان مشتاق‌مهر؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۴؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۶۶. کلیله و دمنه (۲)؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۶۷. گزیده اشعار خاقانی؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۶۸. گزیده اشعار مسعود سعد (با شرح لغات و ترکیبات)؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۶۹. گزیده قصاید ناصرخسرو؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۷۰. گزیده مخزن‌الاسرار؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۷۱. گزیده هفده قصیده از ناصر خسرو قبادیانی؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۷۲. گزیده‌ای از سیاستنامه و قابوسنامه؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۷۳. گزیده‌های نظم و نثر فارسی؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.

۷۴. گزینه اشعار مسعود سعد سلمان؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۷۵. گزینه داستان رستم و سهراب؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۷۶. گنجور پنج گنج؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۷۷. گنجهای گنجهای؛ مینا بهنام؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۴؛ بهمن ۱۳۸۸.
۷۸. لزوم تصحیح مجدد تفسیر طبری؛ اکرم حاجی‌سیدآقایی؛ معارف؛ شماره ۲ (پیاپی ۶۸)؛ مرداد - آبان ۱۳۸۸.
۷۹. مثل‌ها؛ کنایه‌ها؛ اصطلاحات و شاعران؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۴؛ فروردین ۱۳۸۸.
۸۰. متون نظم؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۸۱. مروری بر کتابشناسی تاریخ نقد ادبی در ایران؛ الهام رستاد؛ گل آرا داورپناه؛ محمدمهردی مقیمی‌زاده؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۳؛ دی ۱۳۸۸.
۸۲. معانی و بیان؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۸۳. معرفی و نقد کتاب دستور زبان فارسی معاصر؛ محمد راسخ مهند؛ دستور؛ شماره ۵؛ اسفند ۱۳۸۸.
۸۴. معرفی و نقد کتاب دستور مختصر زبان فارسی؛ دستور؛ شماره ۵؛ اسفند ۱۳۸۸.
۸۵. مقایسه چاپ‌های فروغی و یغمائی و یوسفی از غزلیات سعدی؛ فرح نیازکار؛ نشر دانش؛ شماره اول؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۸۶. منتخبی از لطائف؛ پریسا رفایی علی‌آبادی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۸ و ۹؛ آیان و آذر ۱۳۸۸.
۸۷. منطق‌الطیر؛ نیما وحیدی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۹؛ شهریور ۱۳۸۸.
۸۸. موسیقی شعر حافظه؛ مهدی فیروزیان؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۰؛ مهر ۱۳۸۸.
۸۹. نشانه‌شناسی چیست؟؛ مریم مسگرخوی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۵؛ اسفند ۱۳۸۸.

۹۰. نقد بدیع؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۹۱. نقد پاکم آرزوست؛ محمد شریفی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۶ و ۷ شهریور و مهر ۱۳۸۸.
۹۲. نقد و بررسی تحلیلی آثار برجستهٔ بلاغی - بدیعی در ادب پارسی (از رادویانی تا ثروتیان)؛ فضل‌الله رضایی ارادانی؛ آینه میراث؛ شماره ۴۵؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۸.
۹۳. نقد و بررسی مربیان نامه شرح دکتر خلیل خطیب‌رہبر؛ مجید منصوری؛ آینه میراث؛ شماره ۴۴؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۹۴. نقد و تحلیل غزلی از سعدی بر پایهٔ روش یاکوبسن؛ جلیل‌الله فاروقی هندوالان؛ گوهر گویا؛ شماره ۴ (پیاپی ۱۲)؛ زمستان ۱۳۸۸.
۹۵. نقد و معرفی کتاب گمشدهٔ لب دریا؛ خدیجه حاجیان؛ نقد ادبی؛ شماره ۶؛ تابستان ۱۳۸۸.
۹۶. نقدی بر بوستان سعدی؛ احمد علیزاده؛ آرش مطلبی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۸؛ مرداد ۱۳۸۸.
۹۷. نقدی بر کتاب فارسی اول راهنمایی؛ هادی اکبرزاده؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۹؛ شهریور ۱۳۸۸.
۹۸. نقدی بر نقد تمیز؛ امید طبیب‌زاده؛ دستور؛ شماره ۵؛ اسفند ۱۳۸۸.
۹۹. نگاهی به تاریخ و ادبیات ایران پیش از اسلام؛ حسینعلی قبادی و مهدی سعیدی؛ نقد نامه؛ شماره اول؛ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ چاپ ۱۳۸۸.
۱۰۰. نگاهی به حواشی کلیات شمس؛ رحمان مشتاق مهر؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۶؛ خرداد ۱۳۸۸.
۱۰۱. نگاهی به نسخهٔ علامرندي؛ کهن‌ترین نسخهٔ حافظه؛ یوسف عالی عباس‌آباد؛ احمد رضا بهرام پور‌عمران؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۴؛ فروردین ۱۳۸۸.
۱۰۲. نگاهی دیگر به نسخهٔ قونیه و تصحیح فروزانفر از کلیات شمس؛ رحمان مشتاق-مهر؛ شماره ۷ و ۸؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۱۰۳. نگاهی متن محور به سندیادنامهٔ ظهیری سمرقندی؛ سیدعلی ملکوتی؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۵؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۰۴. نگاهی نو به شخصیت تاریخی و معارف عرفانی مولانا جلال الدین بلخی؛ بهمن نزهت؛ نشردانش؛ شماره ۱؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.

۱۰۵. نگاهی نو به شخصیت تاریخی و معارف عرفانی مولانا جلال الدین بلخی؛ بهمن نزهت؛ شر دانش؛ شماره ۱؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۱۰۶. واپسین شله‌های دخمهٔ خوی علی محمد نجاتی؛ گوهران؛ شماره ۱۹ و ۲۰؛ بهمن ۱۳۸۷ (تأثیر چاپ).
۱۰۷. ویرایش خلاق شاهنامه؛ ابوالفضل خطیبی؛ نشر دانش؛ شماره ۱؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۱۰۸. هنر شعر ارسسطو؛ خاستگاه نظریه‌های ادبی؛ کتاب هفتنه؛ شماره ۱۹۴؛ شنبه ۲۴ مرداد ۱۳۸۸.
۱۰۹. یکی قطره‌باران؛ حشمت‌الله آذرمکان؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۹؛ شهریور ۱۳۸۸.

۸ ادبیات عرب

۱. خواندن خطوط نانوشتۀ تاریخ؛ مجید منتظری؛ نقد و بررسی کتاب تهران؛ شماره ۲۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۲. فرهنگ فارسی - عربی؛ بهمن خلیفه؛ کتاب ماه ادبیات، شماره ۲۷؛ تیر ۱۳۸۸.
۳. نقد ترجمۀ کتاب جواهر البلاغة؛ حسین کیانی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۷؛ تیر ۱۳۸۸.
۴. نقد و بررسی عبارات بحث‌انگیز گلستان سعدی در ترجمۀ عربی آن (روضه‌الورود)؛ الهام سیدان و سیدمحمد رضا این‌رسول؛ پژوهشنامه زبان و ادب فارسی (گوهر گویا)؛ سال سوم، شماره دوم، تابستان ۱۳۸۸.
۵. نقد و تحلیل ابیات عربی در تاریخ بیهقی؛ محمدرضا نجاریان و مریم ایرانمنش؛ پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی (دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه اصفهان)؛ دوره جدید؛ شماره ۱؛ بهار ۱۳۸۸.
۶. نقدها را بود آیا که عیاری گیرند؟؛ باقر قربانی زرین؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۱ و ۳۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۷. نگاهی به چالش در میان فارسی و عربی؛ حسام فرمان‌سالار؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۴؛ فروردین ۱۳۸۸.

۹. زبان‌شناسی

۱. پاسخ به نقد «ده گفتار درباره زبان خوارزمی»؛ یدالله منصوری؛ گزارش میراث؛ شماره ۳۵؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۲. دو شیوه فرهنگ؛ رحمان افشاری؛ جهان کتاب؛ سال ۱۴؛ شماره ۶ و ۷؛ شهریور و مهر ۱۳۸۸.
۳. ده گفتار درباره زبان خوارزمی؛ بهرام ورجاوند؛ گزارش میراث؛ شماره ۳۳؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.
۴. ذیلی بر ذیل فرهنگ‌های فارسی (بخش سوم)؛ مسعود قاسمی؛ نشر دانش؛ شماره ۱، مهر و آبان ۱۳۸۸.
۵. ضرورت بازنگری در بخش ریشه‌شناسی فرهنگ سخن؛ رضا داوری؛ حسین داوری؛ نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان؛ شماره ۲۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۶. کوششی برای آشنایی نزدیک با زبان فارسی؛ سجاد صداقت‌کیش؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۳؛ خرداد ۱۳۸۸.
۷. معرفی و نقد اصول فرهنگ‌نویسی در انجمن آرای ناصری؛ دکتر سیده نرگس رضایی؛ نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان؛ شماره ۲۶؛ زمستان ۱۳۸۸.
۸. معرفی و نقد کتاب مکاتیب زبان‌شناسی نوین در غرب؛ محمد دبیرمقدم؛ دستور؛ شماره ۵؛ اسفند ۱۳۸۸.
۹. نقد چهل لغت ترجمه شده فرهنگستان زبان و ادب فارسی؛ همراه با ارائه پیشنهادهای جدید و روش‌های اصلاحی؛ امید مجید؛ فصلنامه علمی - پژوهشی «پژوهش زبان و ادبیات فارسی»؛ شماره سیزدهم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۰. نقد و بررسی کتاب گزینش زبان و رمزگردانی در جامعه آذربایجانی در تهران؛ مريم مسگرخوبی؛ گویش‌شناسی؛ شماره ۶ سال ۱۳۸۶؛ چاپ اسفند ۱۳۸۸.
۱۱. نقد و بررسی کتاب گویش مشکنان؛ پروانه فخام زاده؛ گویش‌شناسی؛ شماره ۶ سال ۱۳۸۶؛ چاپ اسفند ۱۳۸۸.
۱۲. نقد و بررسی کتاب گویش‌شناسی؛ حسنعلی ترقی اوغاز؛ گویش‌شناسی؛ شماره ۶ سال ۱۳۸۶؛ چاپ اسفند ۱۳۸۸.

۱۳. نقد واژه‌های مصوب فرهنگستان (دفتر پنجم): غزال مهاجری‌زاده؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۹ (پیاپی ۱۴۳)؛ شهریور ۱۳۸۸.
۱۴. نگاهی به کتاب «ویژگی‌های نحوی زبان فارسی در نثر قرن پنجم و ششم»؛ سیدمحمدهادی حسینی؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۵-۲۷۶.
۱۵. ویژگی‌های نحوی زبان فارسی در نثر قرن پنجم و ششم در بوته نقد؛ سیدمحمد هادی حسینی؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۹؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۱۶. یادداشتی درباره «ده گفار درباره زبان خوارزمی»؛ عسکر بهرامی؛ گزارش میراث؛ شماره ۳۴؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۱۷. یک معنای فوت شده «فضل» از فرهنگ‌ها؛ حسین پارسی‌فر؛ آینه میراث؛ شماره ۴۵؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۸.

۱۰. ادبیات داستانی

۱. «نمی‌شود» غبطه خورد؛ خدیجه شریعتی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۲-۱۰؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
۲. آورا؛ واقعیت یا خیال؟؛ محمدرضا گودرزی؛ سینما و ادبیات؛ شماره ۲۰؛ بهار ۱۳۸۸.
۳. آدمهای آسمانی؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه تهران امروز؛ بهمن ۱۳۸۸.
۴. اتفاقی تازه در حوزه نقد ادبی؛ کریم پورزبید؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۵. اجاق سرد همسایه؛ محسن جیدریان؛ بخارا؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۶. اختلال در معنای باختگی وهم؛ مجید تیموری؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۷. ادبیات داستانی معاصر ایران؛ احمد ابومحبوب؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۱؛ آبان ۱۳۸۸.
۸. ادبیات فراغت؛ با نگاهی به کارت پستال؛ محمد رفیع محمودیان؛ نگاه نو؛ شماره ۸۲؛ تابستان ۱۳۸۸.
۹. اعتبار همه چیز زیر سوال می‌رود؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد؛ اسفند ۱۳۸۸.
۱۰. اعتراض مرگ؛ مریم غفاری جاهد؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۱. انحطاط تدریجی؛ نقد کتاب زیر چتر شیطان؛ فرمانز علیزاده؛ روزنامه اعتماد؛ مهر ۱۳۸۸.
۱۲. با نقره؛ دختر دریای کابل؛ فیروز زنوزی جلالی؛ اصحاب قلم؛ شماره ۶؛ پاییز ۱۳۸۸.

۱۳. با همان تنهایان؛ فرشته نوبخت؛ الف؛ شماره ۴۰؛ اسفند ۱۳۸۸.
۱۴. بررسی تکنیک روایی در رمان شازده احتجاب هوشنسگ گلشیری؛ کاوس حسن‌لی و زیبا قلاوندی؛ ادبپژوهی؛ شماره هفتم و هشتم؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۱۵. بررسی رمان شازده احتجاب از چشم‌انداز نظریات یونگ؛ فریده آفرین؛ نقد ادبی؛ سال دوم؛ شماره ۷؛ پاییز ۱۳۸۸.
۱۶. بررسی سبکی رمان «چراغ‌ها را من خاموش می‌کنم»؛ محمدرضا پهلوان‌نژاد؛ فائزه وزیر نژاد؛ ادبپژوهی؛ شماره هفتم و هشتم؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۱۷. بررسی شروع داستان در داستانک؛ سمیه دولتیان؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۲؛ آذر ۱۳۸۸.
۱۸. بررسی ماتریالیسم فرهنگی و نو تاریخی باوری با استناد به رمان رگتايم اثر دکترووف؛ جلال فرزانه دهکردی؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۹. بررسی و تحلیل «آن خردمند دیگر»؛ نرگس محمدی بدر؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۴؛ فروردین ۱۳۸۸.
۲۰. به رازناکی شب بسیار همه رازهایت را؛ محمد سلحشور؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۲۱. به نظر شروع خوبی بود؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد؛ شهریور ۱۳۸۸.
۲۲. پارازیت‌های اهل قبور؛ عنایت سمعی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱ و ۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۳. پاشیده از درون؛ ناسازگار با بیرون؛ فتح‌الله بی‌نیاز؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۲۴. پراکنده‌های منسجم؛ علی شروقی؛ کتاب هفتنه؛ شماره ۱۹۹؛ شهریور ۱۳۸۸.
۲۵. پرتاب لحظه‌ای احساس؛ رسول آبادیان؛ کتاب هفته؛ شماره ۲۱۹؛ بهمن ۱۳۸۸.
۲۶. پرواز در غربت؛ سهیلا عبدالحسینی؛ اصحاب قلم؛ شماره ۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۲۷. بشت در حجله جنوب؛ عباس عبدی؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۲۸. پلی برای رسیدن به فرد؛ کامران شرفشاھی؛ روزنامه رسالت؛ شماره ۶۷۹۷؛ شهریور ۱۳۸۸.
۲۹. پیروزی اراده؛ جواد ماهزاده؛ بخارا؛ شماره ۷۱؛ خرداد - شهریور ۱۳۸۸.
۳۰. تاریخ تحول ادبیات داستانی؛ سعید رضوانی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۶ و ۷؛ شهریور و مهر ۱۳۸۸.

۳۱. تباہی انسان در جهانی تباہ شده؛ فرحتاز علیزاده؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۵؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
۳۲. تحلیل سه قطره خون با رویکرد جامعه‌شناسی ساختگر؛ علی تسلیمی؛ ادبپژوهی؛ شماره هفتم و هشتم؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۳۳. تراژدی زنان؛ سوگواره مردان؛ حمید بابایی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۵؛ اسفند ۱۳۸۸.
۳۴. تصویر تنهایی انسان؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه همشهری؛ شماره ۴۹۲۷؛ شهریور ۱۳۸۸.
۳۵. تقابل دو عشق و عقیده؛ فرحتاز علیزاده؛ رودکی؛ مرداد ۱۳۸۸.
۳۶. تمام خاطرات یک رزمنده؛ علی الله سلیمی؛ اصحاب قلم؛ شماره ۶؛ پاییز ۱۳۸۸.
۳۷. تمام زندگی پیش روی من است؛ اصغر استاد حسن عمار؛ نگاه نگاران؛ بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۳۸. توکه می‌دانی؛ رضا گرجی‌زاده؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۸-۲۷۹؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۳۹. جهان‌های ذهنی بی‌شمار؛ فرحتاز علیزاده؛ گلستانه؛ شماره ۱۰۱؛ آبان ۱۳۸۸.
۴۰. چرخش در لابایی هزار توی مغز؛ فرحتاز علیزاده؛ روزنامه اعتماد؛ مهر ۱۳۸۸.
۴۱. چشم انداز برهوت؛ محمدباقر رضایی؛ اصحاب قلم؛ شماره ۶؛ پاییز ۱۳۸۸.
۴۲. چلچراغ ادبی ما و لزوم غباررویی آن؛ حبیب یوسفزاده؛ نگاه نگاران؛ بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۴۳. چون دانه‌ای که با باد سفر می‌کند؛ فرخنده حق‌شنو؛ روزنامه کیهان؛ فروردین ۱۳۸۸.
۴۴. چه کسی باید افتخار کند؟؛ محمدرحیم اخوت؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۸ و ۹؛ آبان - آذر ۱۳۸۸.
۴۵. حباب آرزو در سایه جنگ؛ ترانه مسکوب؛ بخارا؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۴۶. خواب جمعی؛ بهنائز علی‌پور گسکری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳ و ۵؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
۴۷. خون ایران در گلهای قالی؛ پرتو شریعتمداری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۶ و ۷؛ شهریور - مهر ۱۳۸۸.

۴۸. خیال و خیال‌بافی و داستان‌های بی‌پایان؛ س. محمود حسینی‌زاده؛ سینما و ادبیات؛ شماره ۲۱؛ تابستان ۱۳۸۸.
۴۹. در جستجوی جالوت؛ سهیلا عبدالحسینی؛ اصحاب قلم؛ شماره ۶؛ پاییز ۱۳۸۸.
۵۰. در جستجوی زمان از دست رفته؛ سحر مازیار؛ بخارا؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵۱. در جستجوی معنا و فلسفه‌ای تازه؛ فرحناز علیزاده؛ روزنامه فرهیختگان؛ اسفند ۱۳۸۸.
۵۲. در قلمرو آینه و جوانه؛ کامران شرفشاھی؛ روزنامه اطلاعات؛ شماره ۲۴۴۹۰؛ خرداد ۱۳۸۸.
۵۳. در هنوز روی همان پاشنه می‌گردد؛ محمدرحیم اخوت؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳-۵؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
۵۴. در درسها و ماجراهای لیلا؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد؛ بهمن ۱۳۸۸.
۵۵. درنگی در ناشناخته ماندگان؛ مسعود میرزایی؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۵۶. دل‌های سگی در «دل سگ»؛ داود ملکی؛ روزنامه وطن امروز؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵۷. دو روایت و یازده راوی؛ فرحناز شیخ علیزاده؛ اصحاب قلم؛ شماره ۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۵۸. دو روی یک سکه؛ فرحناز شیخ علیزاده؛ اصحاب قلم؛ شماره ۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۵۹. دوبودگی؛ بهناز علی‌پور گسکری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
۶۰. دورریختنی‌های دوست‌داشتنی؛ فرشته نوبخت؛ همشهری؛ شماره ۵۰-۶۱؛ اسفند ۱۳۸۸.
۶۱. رؤیای ناتمام؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد؛ آبان ۱۳۸۸.
۶۲. رسیدن به نقطه صفر؛ فرحناز علیزاده؛ روزنامه فرهیختگان؛ فروردین ۱۳۸۸.
۶۳. رمان رئالیستی یا سند اجتماعی؟؛ حسین پاینده؛ جامعه‌شناسی هنر و ادبیات؛ سال اول؛ شماره دوم؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۸.
۶۴. روابط ناپایدار طغیان برانگیز؛ فرحناز علیزاده؛ روزنامه فرهیختگان؛ زمستان ۱۳۸۸.
۶۵. روایتشناسی داستان‌های کوتاه محمدعلی جمال‌زاده؛ رحمان مشتاق‌مهر؛ سعید کریمی قره‌بابا؛ زبان و ادب فارسی (نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز)؛ شماره مسلسل ۲۰۷؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۸.

۶۵. روزگار نگرانی نسل بی‌هویت؛ فرحتناز علیزاده؛ جهان کتاب؛ شماره ۸ و ۹؛ آبان - آذر ۱۳۸۸.
۶۷. رویکردی روایتشناختی به داستان دو دنیا اثر گلی ترقی؛ الهام حدادی؛ نقد ادبی؛ سال اول؛ شماره ۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۶۸. رهیافتی دیگر به گفتمان جنگ؛ حامد خرازیان؛ کتاب هفتنه؛ شماره ۱۸۲؛ خرداد ۱۳۸۸.
۶۹. زبان زخم؛ زخم زبان؛ زبانزخم؛ پویا رفویی؛ سینما و ادبیات؛ شماره ۲۲؛ پاییز ۱۳۸۸.
۷۰. زستان ۴۲؛ مهدی حقیبین؛ نگاه نگاران؛ بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۷۱. زندگی روی دور کُند؛ فاضل ترکمن؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲؛ دی و اسفند ۱۳۸۸.
۷۲. زن‌های کربلایی‌لو؛ زری نعیمی؛ نقد آگاه؛ مؤسسه انتشارات آگاه؛ پاییز ۱۳۸۸.
۷۳. زیاد و کم گوگول؛ احمد اخوت؛ بخارا؛ شماره ۷۱؛ خرداد - شهریور ۱۳۸۸.
۷۴. زیتون برای دوست؛ گلوله برای دشمن؛ محمود جوانبخت؛ الف؛ شماره ۴۰؛ اسفند ۱۳۸۸.
۷۵. ساعت‌هایی که آبستن هزاران حادثه‌اند؛ فرحتناز علیزاده؛ گلستانه؛ شماره ۸؛ خرداد ۱۳۸۸.
۷۶. سایه مرگ بر داستان؛ احمد شاکری؛ نگاه نگاران؛ بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۷۷. سقوط در ورطه سرگشتنگی؛ علی الله سلیمی؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۷۸. سووشون و رویکرد اصالت زن؛ فاطمه سرمشقی؛ فصلنامه هنر؛ شماره ۷۹؛ بهار ۱۳۸۸.
۷۹. سه روز برفی حلیجه؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد؛ اسفند ۱۳۸۸.
۸۰. شغلی که اصلاً زنانه نیست؛ عباس کریمی؛ کتاب هفتنه؛ شماره ۱۹۴؛ مرداد ۱۳۸۸.
۸۱. شکار لحظه‌های نابِ حس برانگیز؛ فرحتناز علیزاده؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۰؛ مهر ۱۳۸۸.
۸۲. صادق هدایت و داستان‌نویسی به سبک علمی - تخیلی؛ حسین پاینده؛ سینما و ادبیات؛ شماره ۲۱؛ تابستان ۱۳۸۸.

- .۸۳. صبحی با قصه‌گویی؛ حسین توپایی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
- .۸۴. صورتک‌های رنجور در قاب تاریخ؛ کمال صادقی؛ کتاب هفته؛ شماره ۹۰؛ تیر ۱۳۸۸.
- .۸۵. طعم گس اسطوره شدن؛ محمد میلانی؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
- .۸۶. ظرافت پنهان موازی؛ عباس کریمی؛ روزنامه تهران امروز؛ دی ۱۳۸۸.
- .۸۷. عاقبت به خیری یک نویسنده؛ محمدرحیم اخوت؛ زنده‌رود؛ شماره ۴۸؛ پاییز؛ زمستان ۱۳۸۷ (تاریخ انتشار تابستان ۱۳۸۸).
- .۸۸. عشق یا دیوانگی؛ مریم غفاری جاهد؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
- .۸۹. عصر نادانی؛ لادن نیکنام؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
- .۹۰. غریب و خیال‌گونه همچون خوشبختی؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه همشهری؛ شماره ۵۰۰؛ آذر ۱۳۸۸.
- .۹۱. غیاب افسانه‌ای راوی اول شخص؛ فرشته احمدی؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
- .۹۲. فال خون؛ فرحناز شیخ علیزاده؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۲؛ آذر ۱۳۸۸.
- .۹۳. فوت و فن داستان نویسی؛ کاوه آهنگری؛ نقد و بررسی کتاب تهران؛ شماره ۲۵؛ بهار ۱۳۸۸.
- .۹۴. قاعده بازی در شکارگاه؛ مریم غفاری جاهد؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۶؛ خرداد ۱۳۸۸.
- .۹۵. قباها بی روی شاخه‌های کپوک؛ الهام عظیم؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
- .۹۶. قصه‌ای که باید باورش کرد؛ مریم جاهد؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳ و ۵؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
- .۹۷. کشف لایه‌های پیجیده درون؛ فرحناز علیزاده؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
- .۹۸. کوکب بخت مرا هیچ منجم نشناخت؛ فرخنده حق‌شنبه؛ روزنامه کیهان، شماره ۱۹۳۹۴؛ تیر ۱۳۸۸.
- .۹۹. گذار پری وار از آستانه فصل سرد زندگی؛ مهدی عاطف راد؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.

۱۰۰. گرفتار در چنبره شهرهای آسفالت؛ مهدی فاتحی؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان .۱۳۸۸
۱۰۱. لطفاً مرا متفاوت بینید؛ مهرداد نصرتی؛ الفبا؛ شماره ۳۰؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸
۱۰۲. لوکاج؛ محمد رحیم اخوت؛ نگاه نو؛ شماره ۸۳؛ پاییز ۱۳۸۸
۱۰۳. ما همه بازی‌مان را می‌کنیم؛ نرگس باقری؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۶؛ خرداد .۱۳۸
۱۰۴. ماکارونی خوابیده در آب داغ؛ ابراهیم‌زاده گرجی؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۰-۲۷۱ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸
۱۰۵. مرگ به شصت روایت؛ دادو ملکی؛ روزنامه وطن امروز؛ مرداد ۱۳۸۸
۱۰۶. مخصوصیت به وقتِ گناه؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد ملی؛ سال چهارم؛ شماره ۹۷۰؛ تیر ۱۳۸۸
۱۰۷. مقهوران کنش؛ فرخنده حق‌شنو؛ روزنامه کیهان؛ مرداد ۱۳۸۸
۱۰۸. مگرہ معروف هستم از دایره جنایی؛ جواد مازاذه؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان .۱۳۸۸
۱۰۹. مهرهای پوشیده چهر؛ سیف‌الله چنگیزی؛ نامه ایران باستان؛ سال هشتم؛ شماره اول و دوم؛ تاریخ انتشار اسفند ۱۳۸۸
۱۱۰. مهره سیاه یا سفید؛ فرحناز شیخ علیزاده؛ نگاه نگاران؛ بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس؛ چاپ اول ۱۳۸۸
۱۱۱. میراث عشق از دست رفته؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد؛ شهریور ۱۳۸۸
۱۱۲. میم‌ها چگونه به نون تبدیل می‌شوند؟ پویا رفویی؛ نقد آگاه؛ مؤسسه انتشارات آگاه؛ پاییز ۱۳۸۸
۱۱۳. نام‌ها و سایه‌ها در پرده ایهام؛ مریم جلالی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۵؛ اسفند .۱۳۸۸
۱۱۴. نسبت جامعه و ادبیات با دفاع مقدس؛ ابراهیم حسن‌بیگی؛ نگاه نگاران؛ بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس؛ چاپ اول ۱۳۸۸
۱۱۵. نظام دوقطبی در ادبیات و قربانیان آن؛ زری نعیمی؛ جهان کتاب؛ شماره ۸ و ۹؛ آبان و آذر ۱۳۸۸
۱۱۶. نقد رمان جنگ؛ مجتبی رحماندوست؛ سه پدیده در آینه رمان؛ انتشارات سوره مهر؛ چاپ اول ۱۳۸۸

۱۱۷. نقد رمان نخل‌ها و آدم‌ها؛ فرخنده حق‌شنو؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۱۸. نقد روایت‌شناسانه مجموعه «ساعت پنج برای مردن دیر است» براساس نظریه ژرار ژنت؛ ادب‌پژوهی؛ شماره هفتم و هشتم؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۱۱۹. نقد ساختاری مناظرة فطرت بخارایی؛ ابراهیم خدایار؛ نقد ادبی؛ سال اول؛ شماره ۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۱۲۰. نقد کتاب جنگل پنیر؛ فرحناز علیزاده؛ روزنامه فرهیختگان؛ فروردین ۱۳۸۸.
۱۲۱. نقد کتاب هجوم آفتاب پس از بمباران؛ فرحناز علیزاده؛ روزنامه اعتماد؛ خرداد ۱۳۸۸.
۱۲۲. نقد کتاب: هم سیب؛ هم ستاره؛ منیژه جانقلی؛ اصحاب قلم؛ شماره ۶؛ پاییز ۱۳۸۸.
۱۲۳. نقد و بررسی مجموعه داستان شته‌ها و شکوفه‌ها؛ محمد حنیف؛ اصحاب قلم؛ شماره ۶؛ پاییز ۱۳۸۸.
۱۲۴. نقد و تحلیل جامعه‌شناختری داستان «عید ایرانی‌ها»؛ حسین نوین؛ پژوهش زبان و ادبیات فارسی؛ شماره دوازدهم؛ بهار ۱۳۸۸.
۱۲۵. نقدی بر یک نقد؛ قهرمان شیری؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۶؛ خرداد ۱۳۸۸.
۱۲۶. نگاهی به آخرین اثر پل استر؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد؛ شهریور ۱۳۸۸.
۱۲۷. نگاهی به مجموعه داستان «سه‌شنبه قرقی»؛ پروانه توکلی؛ روزنامه دنیا اقتصاد؛ اسفند ۱۳۸۸.
۱۲۸. نگران خیزاب‌ها؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد؛ شهریور ۱۳۸۸.
۱۲۹. نه؛ عصیان آغاز می‌شود؛ جواد عاطفه؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۳۰. واقعیت دردنگی به نام «خطاره»؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد؛ اسفند ۱۳۸۸.
۱۳۱. وحدت در اوج تضاد و تعارض؛ طلا نژادحسن؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۳۲. وقتی مرگ راوی می‌شود؛ احمد درخشان؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۳۳. هژمونی غالب؛ فرحناز علیزاده؛ روزنامه فرهیختگان؛ دی ۱۳۸۸.
۱۳۴. هماوایی با آوای نهنگ؛ کامران پارسی‌نژاد؛ اصحاب قلم؛ شماره ۶؛ پاییز ۱۳۸۸.
۱۳۵. همچنان در راه؛ محمود رنجبر؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۳؛ دی ۱۳۸۸.
۱۳۶. همه ما «فردينان» هستیم؛ حسین جاوید؛ نگره؛ دفتر پنجم؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۳۷. هندی (هندی - اردو)؛ بهناز علی‌پور گسکری؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۲؛ آذر ۱۳۸۸.

۱۳۸. یادداشتی بر مجموعه داستان «ماجرای آن شب»؛ بابک ناصری؛ الفبا؛ شماره ۳۱؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۱۳۹. یک عاشقانه لطیف؛ فرشته نوبخت؛ روزنامه اعتماد؛ دی ۱۳۸۸.
۱۴۰. یک نفر گریه می‌کند؛ جایی به همین نزدیکی؛ فرخنده حق‌شنو؛ کتاب حبیب؛ شماره ۶؛ اسفند ۱۳۸۸.

۱۱. شعر

۱. آن من دیگر؛ سیدعلی میربازل؛ گیله‌وا؛ شماره ۱۰۵؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۲. از خواهرانگی با بادها؛ پروانه جوینده؛ الفبا؛ شماره ۳۱؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۳. اسماعیل شاهروdi؛ عبدالعالی دست‌غیب؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۸۰-۲۸۱؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
۴. امپراتور اقلیت؛ مهدی مظفری ساوجی؛ شعر؛ شماره ۶۸؛ زمستان ۱۳۸۸.
۵. باد پشت پنجره‌های بسته؛ مرتضی سورج؛ الفبا؛ شماره ۳۲؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۶. عز بازی بزرگان؛ غلامرضا مرادی؛ گیله‌وا؛ شماره ۱۰۷؛ اسفند ۱۳۸۸.
۷. باید گم می‌شدم؛ حمیدرضا شکارسری؛ الف؛ شماره ۴۰؛ اسفند ۱۳۸۸.
۸. بررسی شعر هوشنگ چالنگی و تأثیر آن بر جریان‌های شعری دهه‌های ۵۰ تا ۷۰؛ منوچهر تشکری؛ پروین گلی‌زاده؛ ادب‌پژوهی؛ شماره ۷ و ۸؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۹. بند هفتمن؛ صابر امامی؛ شعر؛ شماره ۶۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۱۰. به سمت آرامش جاوید؛ فیض‌الله شریفی؛ گوهران؛ شماره ۱۹-۲۰؛ بهمن ۱۳۸۷ (تأثیر چاپ).
۱۱. بیم ابتدال در ترانه؛ اسماعیل امینی؛ البا؛ شماره ۳؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۱۲. پرندگان اساطیر؛ جهانبخش نوروزی؛ شعر؛ شماره ۶۶؛ تابستان ۱۳۸۸.
۱۳. پلنگی زیر آسمان پر غبار؛ محمد‌کاظمی کاظمی؛ شعر؛ شماره ۶۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۱۴. تأملی بر پنج شعر از «مثل چشمۀ مثل روّد»؛ اسماعیل امینی؛ نگاه نگاران؛ بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۱۵. تحلیل شعر پروین اعتصامی براساس نظریۀ زیبایی‌شناسی انتقادی؛ مرتضی محسنی؛ غلامرضا پیروز؛ ادبیات و زبان دانشگاه باهنر کرمان؛ شماره ۲۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۱۶. ترانه‌های سکوت؛ ضیاء الدین ترابی؛ شعر؛ شماره ۶۵؛ بهار ۱۳۸۸.

۱۷. تماشای جهان از پنجره‌ای نادستیاب؛ محمدرضا تقی‌دخت؛ شعر؛ شماره ۶۸ زمستان ۱۳۸۸.
۱۸. تنبیاد آسمانی شعر؛ سعید یوسف‌نیا؛ شعر؛ شماره ۶۸؛ زمستان ۱۳۸۸.
۱۹. جبران خلیل جبران شاعری نام‌آور؛ عبدالحسین توکلی طرقی؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۸؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۲۰. جویر دیگر باید دید؛ سعید رضوانی؛ نامه فرهنگستان؛ دوره دهم؛ شماره ۴؛ زمستان ۱۳۸۷ (چاپ ۱۳۸۸).
۲۱. چگونه صلح جنگ را به عقب راند؛ سعید سلطانی طارمی؛ چیستا؛ شماره ۶ و ۷؛ اسفند ۸۷ و فروردین ۱۳۸۸.
۲۲. حسرت؛ عبدالعلی دستغیب؛ الفباء؛ شماره ۳۱؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۲۳. حضور در ساحت حمامه؛ کامران شرفشاھی؛ روزنامه ایران؛ شماره ۴۲۰۸؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۴. حکم برایت برای خانم حوا؛ آرش شفاغی؛ الفباء؛ شماره ۳۲؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۲۵. در حوضچه تشبیه و تخیل؛ لیلا کردبچه؛ الفباء؛ شماره ۳۱؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۲۶. در غیاب من؛ حمیدرضا شکارسری؛ الفباء؛ شماره ۳۳؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۲۷. درد نغمه‌های روزگار بغرنج؛ رضا گرجی‌زاده؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۶-۲۷۷؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۲۸. دست‌های جاری؛ نیره سادات هاشمی؛ الفباء؛ شماره ۳۱؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۲۹. ده اصل برای نقد مدرن؛ اسماعیل امینی؛ الفباء؛ شماره ۳۲؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۳۰. راز گل کردن من خون جگر خوردن بود؛ عباس محمدی؛ شعر؛ شماره ۶۸؛ زمستان ۱۳۸۸.
۳۱. راه بوشو رافایی...؛ الهام کیانپور؛ گیله‌وا؛ شماره ۱۰۹؛ اردیبهشت و خرداد ۱۳۸۸.
۳۲. روش پایان‌بندی در شعر قیصر امین‌پور؛ مهدی نیک‌منش؛ فاطمه مقیمی؛ ادب پژوهی؛ شماره هفتم و هشتم؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۳۳. روی خاک ایستاده‌ام؛ حسن اکبری بیرق؛ الفباء؛ شماره ۳۳؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۳۴. سادگی شادمانه‌اندوه؛ آرش نصرت‌اللهی؛ گوهران؛ شماره ۱۹-۲۰؛ بهمن ۱۳۸۷ (تأخیر چاپ).
۳۵. سرگردانی در خیابان‌های سهل‌انگار؛ مرتضی سورج؛ الفباء؛ شماره ۳۰؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.

- .۳۶. سل ـ کول ـ توسعه‌دار؛ فرامرز شکوری؛ گیله‌وا؛ شماره ۱۰۸؛ بهمن ۱۳۸۸ - بهار ۱۳۸۹.
- .۳۷. سمفونی روایت قفل شده؛ سیامک بهرامپور؛ شعر؛ شماره ۶۷؛ پاییز ۱۳۸۸.
- .۳۸. شاعرانگی‌های آقای مدیر؛ محمدرضا حیدرزاده؛ شعر؛ شماره ۶۸؛ زمستان ۱۳۸۸.
- .۳۹. شعر درد و دریغ؛ رضا داوری اردکانی؛ شعر؛ شماره ۶۵؛ بهار ۱۳۸۸.
- .۴۰. صیاد لحظه‌ها؛ بهاءالدین خرمشاهی؛ گوهران؛ شماره ۲۱ و ۲۲؛ زمستان ۱۳۸۸.
- .۴۱. عاشقانه‌های حوزه؛ نیره سادات هاشمی؛ الفبا؛ شماره ۳۴؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
- .۴۲. غربت‌نشین سرزمین هرز؛ عباس تربن؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳-۵؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
- .۴۳. فراخوان اندیشیدن؛ حمیدرضا شکارسری؛ شعر؛ شماره ۶۷؛ پاییز ۱۳۸۸.
- .۴۴. کوتاه مثل آه؛ سیدعلی میراضلی؛ الفبا؛ شماره ۴۰؛ اسفند ۱۳۸۸.
- .۴۵. گذری بر پرسه خیالی شیون؛ دکتر مجید بهرهور؛ گیله‌وا؛ شماره ۱۰۶؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
- .۴۶. گیtar زدن با «پیانو»ی کاغذی؛ محمود طیب؛ شعر؛ شماره ۶۷؛ پاییز ۱۳۸۸.
- .۴۷. ما نیم تننه‌های کهنه هستیم؛ آرش شفاعی؛ الفبا؛ شماره ۳۴؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
- .۴۸. متعاب بی‌بدیل سلاگی؛ فاطمه سالاروند؛ الفبا؛ شماره ۳۴؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
- .۴۹. مختومقلی؛ شاعری دلبسته آینه‌ها؛ کامران شرفشاھی؛ روزنامه رسالت؛ شماره ۶۶۸۵؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
- .۵۰. مرثیه‌خوان دل دیوانه...؛ کاوه گوهرین؛ بخارا؛ شماره ۷۱؛ خرداد - شهریور ۱۳۸۸.
- .۵۱. مظاهر زبان تازه و شعر کهن مصفا؛ حامد هاتف؛ کتاب هفته؛ شماره ۱۹۳؛ مرداد ۱۳۸۸.
- .۵۲. معجزات عصر پایان؛ هاشم کروني؛ شعر؛ شماره ۶۵؛ بهار ۱۳۸۸.
- .۵۳. مکاشفه‌ای برای آیات ارغوانی عشق؛ فرامرز محمدی‌پور؛ روزنامه اطلاعات؛ شماره ۲۴۶۵۲؛ دی ۱۳۸۸.
- .۵۴. منقبت نامتعارف؛ مهرنوش قربانی؛ الفبا؛ شماره ۳۲؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
- .۵۵. نشانه‌شناسی شعر؛ حسین پاینده؛ گوهران؛ شماره ۲۱ و ۲۲؛ زمستان ۱۳۸۸.
- .۵۶. نقد شعر «آی آدمها» سروده نیما یوشیج از منظر نشانه‌شناسی؛ حسین پاینده؛ نامه فرهنگستان؛ دوره دهم؛ شماره ۴؛ زمستان ۱۳۸۷ (چاپ ۱۳۸۸).
- .۵۷. نقد گرانیگاهی؛ علیرضا فولادی؛ الفبا؛ شماره ۳۰؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.

۵۸. نگاهی از نزدیک به زندگی؛ اسماعیل امینی؛ الفبا؛ شماره ۳۰؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.
۵۹. نگاهی به شعر «به باغ همسفرا» سهراب سپهری؛ محمدرضا روزبه؛ شعر؛ شماره ۶۷؛ پاییز ۱۳۸۸.
۶۰. نیمی کودک و نیمی دیوانه؛ یوسفعلی میرشکاک؛ شعر؛ شماره ۶۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۶۱. واگویه‌های ساحل نمناک؛ عبدالعلی دستغیب؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۶-۲۷۷؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۶۲. وحدت اثر و ادبیات؛ عبدالعلی دستغیب؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۸-۲۷۹؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۶۳. هر سنگی پرنده است اگر...؛ مرتضی کاردز؛ الفبا؛ شماره ۳۲؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۶۴. یادی از آینه‌زارهای فرایاد؛ مهری تلخابی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۰؛ مهر ۱۳۸۸.

۱۲. تاریخ و جغرافیا

۱. آزمون پیچیده؛ محمد حسن نیا؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۴؛ تیر ۱۳۸۸.
۲. آشتی با تاریخ؛ محمد حسن نیا؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۱؛ بهمن ۱۳۸۸.
۳. آغاز و پایان یک افسانه؛ منیر قادری؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۰؛ دی ۱۳۸۸.
۴. آینه نادیده‌ها؛ عهده دوشیری؛ بخارا؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵. آیین شهریاری؛ بهنام پاشنا؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۷؛ مهر ۱۳۸۸.
۶. ابومسلم‌نامه و نقش آن در تاریخ اجتماعی عصر صفوی؛ الهام ملک‌زاده؛ مذکونه؛ شماره دوم؛ چاپ ۱۳۸۸.
۷. احوال و مناسبات صدرالدین صفوی و نقد افسانه قاسم انوار؛ علی سالاری شادی؛ پژوهش‌های تاریخی (دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه اصفهان)؛ شماره ۱؛ بهار ۱۳۸۸.
۸. احیای دیوان سالاری ایرانی در حکومت آل سلجوق؛ فربانعلی کناررومدی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۸؛ آبان ۱۳۸۸.

۹. ادبیات حسرت؛ رحیم نیکبخت؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۶؛ شهریور ۱۳۸۸.
۱۰. ارّاجان؛ دیار فراموش شده؛ رحیم شبانه؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۱۱. از زبان ایران‌شناسان؛ امیر هاشمی‌مقدم؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۲. از متن خاکستری به پرده نقره‌ای؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۹؛ آذر ۱۳۸۸.
۱۳. اسرائیلیات در تاریخ؛ رحیم شبانه؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۹؛ آذر ۱۳۸۸.
۱۴. اسلام و اروپا؛ سعید عابدپور؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۱؛ بهمن ۱۳۸۸.
۱۵. اسناد سلطانی؛ یسناع‌دلاور؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۶؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۱۶. اشرف التواریخ؛ مسعود عرفانیان؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۱۷. اعراب و رومیان؛ علیرضا ذکاوی قراگلوا؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰ - ۱۲؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
۱۸. افسانه‌زدایی از واقعیت تاریخی؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۰؛ دی ۱۳۸۸.
۱۹. اقلیم‌های تاریخ؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۴؛ تیر ۱۳۸۸.
۲۰. اولين سفير؛ انور خالندي؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۳؛ خرداد ۱۳۸۸.
۲۱. ایران در غوغای جنگ؛ مرضیه سلیمانی، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۸؛ آبان ۱۳۸۸.
۲۲. ایرانیان و اندیشهٔ تجدد؛ شبئم سرآمد؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۳؛ خرداد ۱۳۸۸.
۲۳. ایرانیان؛ سالار رضازاده؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۴. ایل بختیاری؛ حمید اشرفی خیرآبادی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.

۲۵. باز هم درباره یادداشت‌های عَلَم؛ محمود طلوعی؛ بخارا؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۶. بازتاب فرهنگ و اجتماع ایران در سفرنامه‌های اروپاییان؛ عباس پناهی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۳؛ خرداد ۱۳۸۸.
۲۷. برآمدن تاریخ از ژرفای باستان‌شناسی؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۷؛ مهر ۱۳۸۸.
۲۸. بررسی تطبیق چهار اثر درسی؛ بهرنگ ذوالقاری؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۱؛ فروردین ۱۳۸۸.
۲۹. به بند کشیدن دانش گریزیا؛ محمدحسین ساکت؛ مزدکنامه؛ شماره دوم؛ چاپ ۱۳۸۸.
۳۰. بی‌بروایی و شیرین‌زبانی در کهن‌سالی؛ محمد رحیم اخوت؛ فصلنامه زنده‌روز؛ شماره ۴۸؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۷ (تاریخ انتشار تابستان ۱۳۸۸).
۳۱. پادشاهان بی‌تاج و تخت؛ افشین مشوری؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۹؛ آذر ۱۳۸۸.
۳۲. پژواک بحران؛ مسعود عرفانیان؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۱؛ بهمن ۱۳۸۸.
۳۳. پژوهش در تاریخ؛ محسن مؤمنی؛ جعفر آقازاده؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۰؛ دی ۱۳۸۸.
۳۴. پهلوی اول و نوسازی صنعتی؛ حمیدرضا آریان‌فر؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۸؛ آبان ۱۳۸۸.
۳۵. پیشه‌وران و حیات صنفی در اوایل عهد صفوی؛ بیزدان فرخی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۳۶. پیشینه‌ای به ژرفای زمان؛ محمد کلهر؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۳۷. تاریخ اسلام؛ جواد مرشدلو؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۰؛ دی ۱۳۸۸.
۳۸. تاریخ روم باستان و بیزانس؛ نادر میرسعیدی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۳۹. تاریخ نامه بلعمی و تاریخ طبری؛ جواد مرشدلو؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۳؛ خرداد ۱۳۸۸.

۴۰. تاریخ؛ آموزشی برای آموزگاران؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۸۸؛ فروردین.
۴۱. تأملی بر آداب ملوک و قاعدة ملکداری در نگاه افضل الدین کرمان؛ پروین ترکمنی-آذر؛ فرهنگ؛ شماره ۷۱؛ پاییز ۱۳۸۸.
۴۲. تجزیه‌الامصار و ترجیه الاعصار؛ علی صفری آق‌قلعه؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۷؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
۴۳. تحقیق در تاریخ؛ روح الله رنجبر؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۵؛ مرداد ۱۳۸۸.
۴۴. جامعه و سیاست لبنان؛ ندا شکروی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۱؛ بهمن ۱۳۸۸.
۴۵. جزایر سه‌گانه ایرانی خلیج همیشه فارس؛ امیرهاشمی مقدم؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۵؛ خرداد ۱۳۸۸.
۴۶. جنگ و صلح در ایران دوره قاجاریه؛ جواد مرشدلو؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۸؛ آبان ۱۳۸۸.
۴۷. چشم‌انداز تاریخ؛ حسین حاتمی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۵؛ مرداد ۱۳۸۸.
۴۸. چند توضیح ضروری در مورد نکاتی از متن تاریخ سیستان؛ اعظم سیستانی؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۳؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.
۴۹. حاشیه‌ای بر نقد...؛ حمید شوکت؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۸ و ۹؛ آبان ۱۳۸۸.
۵۰. حفاظت بوم‌شناختی؛ رضا خوشرفتار؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۰؛ دی ۱۳۸۸.
۵۱. حکایت دو برادر در دریاره شاه عباس صفوی؛ سحر مازیار؛ بخارا؛ شماره ۷۱؛ خرداد ۱۳۸۸.
۵۲. خان‌ها و شاهان؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۵۳. خشم و هیاهو؛ ایرج ورفی نژاد؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۹؛ آذر ۱۳۸۸.
۵۴. خشم و هیاهو؛ ایرج ورفی نژاد؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۹؛ آذر ۱۳۸۸.

۵۵. داستان و آموزش تاریخ؛ منیر قادری؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۱؛ فروردین ۱۳۸۸.
۵۶. در باب چیستی تاریخ؛ بهزاد کریمی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۰؛ دی ۱۳۸۸.
۵۷. در نگاهِ غیر؛ محمدرضا راشد محصل؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱ و ۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵۸. درس‌نامه ساسانی؛ سالار رضازاده؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۶؛ شهریور ۱۳۸۸.
۵۹. دستورنامه کسری؛ مریم غفاری جاهد؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۷؛ مهر ۱۳۸۸.
۶۰. دفاع از تاریخ؛ حسین حاتمی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۳؛ خرداد ۱۳۸۸.
۶۱. دموکراسی اجتماعی در ایران مدرن؛ جواد مرشدلو؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۵؛ مرداد ۱۳۸۸.
۶۲. دموکراسی در بحران؛ علی ططری؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۶؛ شهریور ۱۳۸۸.
۶۳. دولت و انقلاب؛ علی ططری و فاطمه ترکچی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۶۴. دین‌پژوهی تاریخی؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۶؛ شهریور ۱۳۸۸.
۶۵. رازهای سر به مهر؛ یسناع دلاور؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۱؛ بهمن ۱۳۸۸.
۶۶. راه هدایت؛ صدیقه بالی لاشک؛ معصومه یاری؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۶؛ شهریور ۱۳۸۸.
۶۷. روحانیت و دولت؛ اسطو خدایپست؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۰؛ دی ۱۳۸۸.
۶۸. روزگار پرالتهاب؛ محمد چگینی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۶۹. روش‌فکر شیک‌پوش؛ محمدحسن بهنامفر؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۸؛ آبان ۱۳۸۸.

۷۰. روم و ایران؛ دو قدرت جهانی در کشاکش و همزیستی؛ خداداد رضاخانی؛ نامه ایران باستان؛ سال هشتم؛ شماره ۱ و ۲؛ تاریخ انتشار اسفند ۱۳۸۸.
۷۱. رهادرد ایران در تمدن اسلامی؛ زهرا کشاورز قاسمی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۳؛ خرداد ۱۳۸۸.
۷۲. ریشه‌های شرقی تمدن غربی؛ عبدالله فرهی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۷۳. سادات رضوی مشهد؛ زهرا فاطمی مقدم؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۷۴. ساواک دستگاه سرکوب و فشار؛ سیدرضا حسینی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۰؛ دی ۱۳۸۸.
۷۵. ساواک، دستگاه سرکوب و فشار؛ سیدرضا حسینی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۰؛ دی ۱۳۸۸.
۷۶. سفرنامه‌های خطی فارسی؛ سیدعلی آل داود؛ گزارش میراث؛ سال چهارم؛ شماره ۳۶؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۷۷. سلولک قاره‌ای فرهنگ ایرانی؛ مرضیه سلیمانی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۷۸. سنت ساختگی تاریخ نگاری ملوک نیمروز؛ پویا ناصح؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۶ - ۱۱۷؛ خرداد - شهریور ۱۳۸۸.
۷۹. سیر فرهنگی در آسیای مرکزی؛ مهدی احمدی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۸۰. سیوطی و تاریخ الخلفاء؛ صادق علاماتی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۳؛ خرداد ۱۳۸۸.
۸۱. شرق‌ناشناسی شرق‌شناسان؛ میثم ملکشاه؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۷؛ مهر ۱۳۸۸.
۸۲. شعر به مثابه منبعی برای تاریخ ایران؛ سپنتا سبحانی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۸۳. شمشیر ایران؛ جواد مرشدلو؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۸۴. صورتگر نقاش چین؛ مسعود رضوی؛ اطلاعات حکمت و معرفت؛ شماره ۱۰۰؛ دی ۱۳۸۸.

۸۵. ضرورت بازنگری تاریخ رشیدی؛ علی محمدی؛ آینه میراث؛ سال هفتم؛ شماره دوم؛ (پیاپی ۴۵)؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۸.
۸۶. ظفرنامه؛ ج.ع؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۱ و ۳۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۸۷. عصر فترت؛ محمد حسن‌نیا؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۳؛ خرداد ۱۳۸۸.
۸۸. فارس در برتو د روایت؛ مصطفی ابراهیمی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۸۹. فارسی باستان و نخستین راهنمای آن به زبان فارسی؛ عسگر بهرامی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۵؛ مرداد ۱۳۸۸.
۹۰. کشاکش و همزیستی؛ فرهاد نام برادرشاد؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۳؛ خرداد ۱۳۸۸.
۹۱. کوچ؛ کاوه بیات؛ نگاه نو؛ شماره ۸۴؛ زمستان ۱۳۸۸.
۹۲. گامی استوار در شناخت طبقات ساسانی؛ سالار رضازاده؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۵؛ مرداد ۱۳۸۸.
۹۳. گزارد حق زنده‌باد تفضلی؛ حسین جنتی‌مهر؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۵-۳؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.
۹۴. گستیست یک ملت؛ مهدی شفقی؛ بخارا؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۹۵. گنجینه‌های بی‌بدیل؛ سعیده جلالیان؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۱؛ بهمن ۱۳۸۸.
۹۶. گوانتنامویی که من دیدم؛ محمدسرور رجایی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۸؛ آبان ۱۳۸۸.
۹۷. مجموع النواذر؛ زهرا علی‌محمدی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۴؛ تیر ۱۳۸۸.
۹۸. مرجعیت و مشروطیت؛ حسین حاتمی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۶؛ شهریور ۱۳۸۸.
۹۹. مردان و زنانی که...؛ فرزانه قوجلو؛ بخارا؛ شماره ۷۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۰۰. مشاهدات میرزا جواد خان عامری؛ مسعود عرفانیان؛ شماره ۱۳۸؛ آبان ۱۳۸۸.
۱۰۱. معجم البلدان با ترجمه منزوی؛ جویا جهانبخش؛ آینه میراث؛ شماره ۴۴؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.

۱۰۲. منازعه قدرت‌ها؛ محمد حسن‌نیا؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۶؛ شهریور ۱۳۸۸.
۱۰۳. منافقین اصلاح طلب؛ سید‌حیم روحانی؛ پانزده خرداد؛ دوره سوم؛ سال ششم؛ شماره ۲۲؛ زمستان ۱۳۸۸.
۱۰۴. میرزا حسن بیگ جنابذی؛ بهروز نوروززاده چگینی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۵؛ مرداد ۱۳۸۸.
۱۰۵. نام جاودانه خلیج فارس؛ شادی معرفتی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۴؛ تیر ۱۳۸۸.
۱۰۶. نام دریای شمال ایران؛ عبدالحسین آذرنگ؛ نگاه نو؛ شماره ۸۴؛ زمستان ۱۳۸۸.
۱۰۷. نخستین سفیر استعمار؛ شادی معرفتی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۱؛ بهمن ۱۳۸۸.
۱۰۸. نخستین کتاب ژئوتوریسم؛ رضا خوشرفتار؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۴؛ تیر ۱۳۸۸.
۱۰۹. نقد کتاب «مشروطه ایرانی»؛ رضا تابش؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۱۱۰. نقد هرودوت؛ پرویز حسین طلایی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۰؛ دی ۱۳۸۸.
۱۱۱. نقدی بر کتاب تاریخ سال سوم دیبرستان؛ اسماعیل نساجی زواره؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۸۰؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
۱۱۲. نقدی درباره روش تدوین مذاکرات مجلس اول؛ سیدناصر سلطانی؛ نامه تاریخ-پژوهان؛ سال پنجم؛ شماره نوزدهم؛ پاییز ۱۳۸۸.
۱۱۳. نگاهی به جریان تاریخ‌نویسی عمومی فارسی در نیمه نخست دوره قاجار؛ جواد مرشدلو؛ آینه میراث؛ سال هفتم؛ شماره اول (بیانی ۴۴)؛ بهار - تابستان ۱۳۸۸.
۱۱۴. نگاهی به کتاب مقدمه‌ای بر انقلاب اسلامی؛ دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران؛ پانزده خرداد؛ شماره ۲۲؛ زمستان ۱۳۸۸.
۱۱۵. نوشتہ‌ها و نانوشتہ‌های جنگ؛ ابوالفضل حسن‌آبادی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۶؛ شهریور ۱۳۸۸.
۱۱۶. هجوم همه جانبی؛ سید رضا حسینی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۹؛ آذر ۱۳۸۸.

۱۱۷. هجوم همه‌جانبه؛ سیدرضا حسینی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۹؛ آذر ۱۳۸۸.

۱۱۸. یأس‌ها و امیدهای روشنفکران ایرانی؛ زهیر صیامیان گرجی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۱؛ فروردین ۱۳۸۸.

۱۳. کودک و نوجوان

۱. «غ ب م» مثل غرابت‌زدایی بی‌بدیل متن داستانی؛ فریدون راد؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.

۲. آن سوی خاطره‌های کودکی؛ فروغ علی‌شاھروdi؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۴؛ مهر ۱۳۸۸.

۳. آنجا که خواب؛ لالایی ساز می‌شود؛ حامد هاتف؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.

۴. اخلاق‌گرایی و عاطفه‌ورزی بی‌پایان؛ حسن پارسایی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۵؛ آبان ۱۳۸۸.

۵. از این تصویرها می‌ترسم؛ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۳۸-۱۳۹؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.

۶. از تولید بیداری تا خواب مرگ؛ علی فرهادپور؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۳؛ شهریور ۱۳۸۸.

۷. از کودک برای بزرگسال؛ شهناز آزادی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.

۸. از مذهب تا عاطفه؛ اکرم کشاوی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۴؛ مهر ۱۳۸۸.

۹. امپراتوری خرس؛ شهره کائی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۳۸-۱۳۹؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.

۱۰. او دیسه سبزهای خردمند؛ مسعود ملک‌یاری؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۳؛ شهریور ۱۳۸۸.

۱۱. این همه کودکی و زندگی؛ حسن پارسایی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.

۱۲. این همه وقت کجا بودی؟؛ علی فرهادپور؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۱۳. بازخوردهای ذهنی نویسنده دوم؛ حسن پارسایی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۱۴. بازگشت به دوران کودکی؛ فریدون راد؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.
۱۵. بازماندهای از دوران کودکی؛ روح الله مهدی پور عمرانی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۶؛ آذر ۱۳۸۸.
۱۶. بازی دهی ذهن؛ حسن پارسایی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.
۱۷. بررسی کوچکترین هاییت در سه گانه ارباب حلقه‌ها؛ شهره حاجی ملاحسین؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۱؛ تیر ۱۳۸۸.
۱۸. بگو کیست؛ جاری در این بیت‌ها؛ آرش شفاعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۱۹. بنای باور و پنجره‌های روح‌افزا؛ سیدعلی محمد رفیعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.
۲۰. بوی گندم مال من؛ هرچه که دارم مال تو؛ کمال بهروزکیا؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲۱. پسری که همه چیز را جور دیگری می‌بیند!؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۳۸-۱۳۹؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲۲. تابلوی لئوناردو داوینچی اثر «خانم مونالیزا»؛ آرش شفاعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۶؛ آذر ۱۳۸۸.
۲۳. تاریخ مهدویت با مشارکت مخاطب؛ سیدعلی محمد رفیعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.
۲۴. ترانه‌های ترافیکی برای شهروند کوچک؛ نگار نوبهار؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۳؛ شهریور ۱۳۸۸.
۲۵. تردید در نیروی اهریمنی؛ مریم سراجیان تهرانی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۱؛ تیر ۱۳۸۸.

۲۶. ترس متن از خربه پنالتی؛ سید مرتضایی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.
۲۷. تصاویر قصه‌گو؛ علی بوذری؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲۸. تمثیل‌های ناخوش نقد ناخوش؛ کمال بهروزکیا؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۴؛ مهر ۱۳۸۸.
۲۹. تنه درخت جایی برای نوشتن قصه‌ها است / نیست؛ مسعود مجاوری آگاه؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۳؛ شهریور ۱۳۸۸.
۳۰. چارپاره‌ها و چند پاره‌ها؛ شهناز آزادی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.
۳۱. چهارده شعر – قصه آسمانی؛ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۵؛ آبان ۱۳۸۸.
۳۲. حرف‌های نه چندان تازه شاعر؛ نگار نوبهار؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۵؛ آبان ۱۳۸۸.
۳۳. حق کودکانه مرگ‌اندیشی؛ حامد هاتف؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.
۳۴. حکایت آن قصه نامکرر؛ افسون امینی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۱؛ تیر ۱۳۸۸.
۳۵. خنجر و پنزری یعنی چه؟ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.
۳۶. خون‌آشامها در تهران؛ سید امین حسینیون؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۶؛ آذر ۱۳۸۸.
۳۷. داستان: هم استراتژی؛ هم تاکتیک؛ روح الله مهدی‌پور عمرانی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۱؛ تیر ۱۳۸۸.
۳۸. داستان‌های دور به ما نزدیک؛ زیتا ملکی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۶ و ۷؛ شهریور – مهر ۱۳۸۸.
۳۹. در پایان همیشه تنها بی پیروز می‌شود؛ نوید سیدعلی اکبر؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۴۰. در چاه فروشد؛ ولی ستاره‌ها به پایش افتادند؛ مناف یحیی‌پور؛ جهان کتاب؛ سال ۱۴؛ شماره ۱۲-۱۰؛ دی و اسفند ۱۳۸۸.

۴۱. در دور دورها چه می‌گذرد؟؛ تهمینه حدادی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۶ و؛ شهریور و مهر ۱۳۸۸.
۴۲. در زمستان قدم بزن با پاها زمستان؛ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۶؛ آذر ۱۳۸۸.
۴۳. دلتنگی‌های سبلان؛ سجاد صاجبان‌زند؛ الف؛ شماره اول؛ اسفند ۱۳۸۸.
۴۴. دوباره نگاه کن!؛ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.
۴۵. دوستان و دشمنان مجازی سیاره زمین؛ حسن پارسایی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۴۶. دوگانگی در خلق زیبایی؛ حسن پارسایی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۶ آذر ۱۳۸۸.
۴۷. رقابت‌های کنش‌مند داستانی؛ فریدون راد؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۶ آذر ۱۳۸۸.
۴۸. رمان مدرن و افسانه کهن، یک معجون خوش‌ساخت؛ حامد هاتف؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۴۹. روی صندلی شب؛ اکرم کشاوی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۳؛ شهریور ۱۳۸۸.
۵۰. شعر نوجوان، هوای تازه می‌خواهد؛ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۵۱. شهر از پنجره شعر؛ نیره سادات هاشمی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۳ شهریور ۱۳۸۸.
۵۲. عرفان‌زدگی در شعر نوجوانان و مخاطب فراموش شده؛ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۴؛ مهر ۱۳۸۸.
۵۳. عنکبوت و مگس؛ زری نعیمی؛ جهان کتاب؛ سال ۱۴؛ شماره ۶ و ۷؛ شهریور و مهر ۱۳۸۸.
۵۴. فانتزی پری‌وار در سه گانه تالکین؛ شهره حاجی ملاحسین؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۰؛ خرداد ۱۳۸۸.
۵۵. فقط بچه‌ها بخوانند!؛ زری نعیمی؛ جهان کتاب؛ سال ۱۴؛ شماره ۵-۳؛ خرداد و مرداد ۱۳۸۸.

۶۵. فقط بچه‌ها بخوانند!؛ زری نعیمی؛ جهان کتاب؛ سال ۱۴؛ شماره ۱۰-۱۲؛ دی و اسفند ۱۳۸۸.
۶۶. فلسفه‌ای برای تمام فصول؛ علی فرهادپور؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.
۶۷. قدم زدن‌های شاعر و مخاطب نیمه راه...؛ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.
۶۸. قصه‌های شیرین مثل حلو؛ مریم کوچکی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۳؛ شهریور ۱۳۸۸.
۶۹. ع کاغذ سفید برای همه آدم‌ها به یک اندازه سفید است؛ سیدنوید علی اکبر؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۳۹؛ ۱۳۸-۱۳۹؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۷۰. کجا ایستاده‌ام؟؛ مسعود مجاوری آگاه؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.
۷۱. کلیشه برداری از داستان‌های سینمایی؛ فریدون راد؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۴؛ مهر ۱۳۸۸.
۷۲. کلیله و دمنه از دهان شیر؛ اکرم کشاوی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.
۷۳. کم‌لطفی به ادبیات کودک؛ سیدعلی کاشفی خوانساری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳-۵؛ فروردین - اردیبهشت ۱۳۸۸.
۷۴. کمی فکر کردن به مخاطب؛ آرش شفاعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۵؛ آبان ۱۳۸۸.
۷۵. ع گشت و گزاری خیال در دنیای حیواناتی ترانه‌ای؛ اکرم کشاوی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۰؛ خرداد ۱۳۸۸.
۷۶. لطفاً با این شعرها ریتم نگیرید!؛ عباس ترین؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
۷۷. لگدپرانی خوبه برای پاهای مان؛ آرش شفاعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۳۸-۱۳۹؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۷۸. ماجراهای سمندر صاحب؛ آرش شفاعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۹؛ اسفند ۱۳۸۸.

۷۰. مهریان و مردد بر مرز صمیمیت؛ چهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۲-۱۰؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
۷۱. نادیده انگاری پدیده‌های غیرمنطبق با دنیای واقعی؛ مریم سراجیان تهرانی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.
۷۲. نان گندم دست مردم؛ روح الله مهدی پور عمرانی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۷۳. نشانداری کتاب‌های دینی؛ هدیه شریفی؛ مجموعه مقالات درباره ادبیات و هنر دینی؛ انتشارات سوره مهر؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۷۴. نقش عناصر بینامتنی در پرداخت داستان یک اشی مشی؛ حامد هاتف؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۵؛ آبان ۱۳۸۸.
۷۵. نگاه نزدیکتر به شعر کودک و نوجوان؛ زهره حیدری شاهی سرایی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۷۶. نگاهی به دو کتاب رولد دال؛ یک تیر و دو نشان؛ فرشته سلیمانی؛ چهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۲-۱۰؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
۷۷. نوای ناهمگون ساز موافق؛ نگار پدرام؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۷۸. نویسنده‌ای که شگفتی می‌آفریند؛ فریدون راد؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۷۹. وقتی بچه‌ها بیشتر از بزرگ‌ها می‌فهمند؛ فرشته سلیمانی؛ چهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۲-۱۰؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
۸۰. وقتی عشق و عاطفه سرنوشت را می‌بافتند؛ فروغ علی شاهروdi؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۰؛ خرداد ۱۳۸۸.
۸۱. وقتی فقط سرگرم کردن خواننده مطرح نباشد؛ فروغ علی شاهروdi؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۳؛ شهریور ۱۳۸۸.
۸۲. وقتی کودک می‌شوی؛ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۸۳. هزار پنجره برای دیدن دنیا؛ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۰؛ خرداد ۱۳۸۸.

- .۸۴ هم سخنی کودکان شرق و غرب در قصه غصه‌ها؛ سمیرا قیومی؛ جهان کتاب؛ شماره ۱۰-۱۲؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
- .۸۵ همانندی‌های بسیار و تمایزات اندک؛ فریدون راد؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
- .۸۶ یک سبب نه چندان شیرین!؛ انسیه موسویان؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۱؛ تیر ۱۳۸۸.
- .۸۷ یک کتاب خیلی خاص؛ آرش شفاعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.
- .۸۸ یک کلاژ موضوعی از آثار دیگران؛ حسن پارسايی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۴؛ مهر ۱۳۸۸.

ب. مقالات الکترونیکی

۱. فلسفه

۱. دست در تاریخ و جستوجوی جنون تبعیدی؛ حامد هاتف؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۲. نگاهی به «سیر حکمت و هنر مسیحی»؛ بهناز امینی؛ پایگاه خبری حوزه هنری.
۳. نگاهی به کتاب هرم هستی؛ حسن سیدعرب؛ پایگاه فرهنگ و ادب فارسی و لوح.
۴. وقتی فلسفه «زمینی» می‌شود؛ حسین قدیمی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).

۲. دین

۱. پژوهشی در تفسیر روض الجنان و روح الجنان؛ مریم غفاری جاهد؛ وبلاگ نبشنده.
۲. تبلور ایمان و اخلاق؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۳. تیغ سعودی‌ها صورت اسلام را خط خطی کرده است؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری کتاب فارس.
۴. دانستنی‌های اسلامی و چند آزمون و خطای بهروز رضایی کهریز؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۵. کتاب آه؛ مستند ادبی از حادثه عاشورا؛ خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا).

۶. کوشمه خسروانی؛ اثری هنرمندانه در بیان ارادات به اهل بیت(ع)؛ حمید نورشمسی؛ خبرگزاری قرآنی ایران (ایکا).
۷. نقد کتاب سید یونس ادیانی؛ بهنام تربن؛ وبلاگ یک کتاب.
۸. نگاهی به کتاب «غیبت» شیخ طوسی؛ محمد حسینزاده؛ نشریه الکترونیک ساعت صفر.
۹. نگاهی به کتاب «هستی و هبوط»؛ سایت پاتوق کتاب.
۱۰. وظایف مسلمانان در ظهور و قیام حضرت مهدی(عج)؛ حسین قدیمی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).

۳. علوم اجتماعی

۱. اسطوره‌ای به نام ماتسوشی؛ محمدرضا اسلامی؛ کتاب نیوز.
۲. فرهنگ قومی و همبستگی ملی؛ محمدعلی علومی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۳. مجموعه‌ای از تحولات ناسیونالیستی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۴. نقدی بر کتاب «مشکل هویت ایرانیان امروز»؛ مهدی ابوطالبی؛ خبرگزاری فارس.
۵. نقدی بر کتاب ایران در چهار کهکشان ارتباطی؛ محمدرضا آزادی؛ وبلاگ توستان.
۶. نگاهی به کتاب «مردم‌سالاری دینی و دموکراسی غربی»؛ حسین قدیمی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۷. نگاهی به کتاب جریان‌شناسی سیاسی در ایران؛ خبرگزاری فارس.

۴. هنر

۱. بررسی ظرفیت‌های نمایشی در شعر نیما یوشیج؛ همایون علی‌آبادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۲. خانه عروسک، هنریک ایسن؛ وبلاگ بوف تنها‌ی من.
۳. در انتظار گودو، ساموئل بکت؛ وبلاگ بوف تنها‌ی من.
۴. معرفی و بررسی کتاب «آینه خیال»؛ مرتضی زهره‌بقا؛ پایگاه خبری حوزه هنری.
۵. نقد کتاب ویژگی‌های محیطی فضاهای شهری امن؛ هادی محمودی‌نژاد؛ وبلاگ criticism.
۶. همه بزرگان یک شهر؛ محمدعلی علومی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).

۵. ادبیات داستانی

۱. آفای نویسنده کاملاً قبراق است؛ مسعود میرزایی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۲. آمریکا، فرانتس کافکا؛ وبالاگ بوف تنهایی من.
۳. ابعاد فمینیستی رمان تهران مخوف؛ مریم غفاری جاهد؛ وبالاگ نبشه.
۴. اپرای شناور؛ جان بارت؛ وبالاگ بوف تنهایی من.
۵. ادای احترام به روزهایی که با «کمان» رفتند؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۶. اوپلیس رمان قرن؛ وبالاگ بوف تنهایی من.
۷. این سوی رودخانه اُدر؛ الهه هوشیاری؛ وبالاگ یک کتاب.
۸. بارون درخت نشین، ایتالو کالوینو؛ وبالاگ بوف تنهایی من.
۹. بازگویی دردهای در حال فراموشی؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۱۰. بوتیماری که نمی‌خواست اشک بریزد؛ پروانه توکلی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۱۱. بودای اندوهگین؛ علیرضا محمودی ایرانمهر؛ وبالاگ آدم و حوا.
۱۲. پالپ (عامه‌پسند)، چارلز بوکوفسکی؛ وبالاگ بوف تنهایی من.
۱۳. پرسه در حوالی «دختری با عطر آدامس خروس نشان»؛ حسن محمودی؛ وبالاگ آدم و حوا.
۱۴. پیشگیری از یک کودتای نافرجام؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۱۵. پیشنهاد وسوسه‌انگیز ویل دورانت؛ شاپور جورکش؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۱۶. تجدیدنظر در آثار قدیمی؛ فرشاد شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۱۷. تجزیه و تحلیلی از کتاب «منم ایوب»؛ کاووه احمدی؛ انجمن‌های ایران پردیس.
۱۸. تحلیلی بر رمان دن آرام؛ محمدرضا آزادی؛ وبالاگ توتستان.
۱۹. تربیت احساسات، گوستاو فلوبر؛ وبالاگ بوف تنهایی من.
۲۰. تلفیق غم و شادی؛ فرشاد شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۲۱. تنهایی پرهیاهو، بهومیل هرابال؛ وبالاگ بوف تنهایی من.
۲۲. تهوع، ژان پل سارت؛ وبالاگ بوف تنهایی من.
۲۳. جبرهای خشک و عبوس ناتورالیسم در گزیده داستان‌های اسماعیل فصیح؛ جواد اسحاقیان؛ نشریه ادبی جن و پری.
۲۴. جدال با آلام انسانی؛ محمدعلی علومی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۲۵. چرخش حساب شده بر مدار باطل؛ فرزام شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).

۲۶. چرخش در لابلای هزار توی مغز؛ فرحتاز علیزاده؛ نشریه ادبی جن و پری.
۲۷. حادثه مهمترین نکته داستان؛ محمدعلی علومی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۲۸. خاطرات خانه اموات، فئودور داستایوسکی؛ وبلاگ بوف تنهایی من.
۲۹. خاطرات رزمندگان اردبیلی؛ از عطر خاک تا بوی مین؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۳۰. خاک فکه بوی یاران می‌دهد؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۳۱. در انتظار گودو؛ ساموئل بکت؛ وبلاگ بوف تنهایی من.
۳۲. درباره «از چهارده سالگی می‌ترسم»؛ فرشته نوبخت؛ وبلاگ آدم و حوا.
۳۳. درباره مجموعه داستان «دزد»؛ حسن محمودی؛ وبلاگ آدم و حوا.
۳۴. درباره کتاب خون آبی بر زمین نمناک؛ محمود حمیدی؛ وبلاگ آدم و حوا.
۳۵. درد زمانه بیمار و زخم خورده؛ فرزام شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۳۶. دریا خانم؛ همه زیبایی‌های یک زندگی کوتاه؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۳۷. رمان شکست؛ فرشاد شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۳۸. روایت واقعی یک ماجرا؛ آناهید خزیر؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۳۹. روایتی از انسان‌های ناتمام؛ محسن میرزاپور؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۴۰. روایتی متفاوت از عشق؛ مریم غفاری جاهد؛ وبلاگ نبسته.
۴۱. روسبیان سودا زده من؛ وبلاگ بوف تنهایی من.
۴۲. رونوشت با اصل برابر نیست؛ حسن محمودی؛ وبلاگ آدم و حوا.
۴۳. رویش دست‌ها از خاک؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۴۴. زندگی مرمزوز و روایت هزار تکه؛ محمدعلی علومی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۴۵. زندگی؛ عشق و داستان از نگاه ریموند کارور؛ فرشاد شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۴۶. زنده‌ای در شهر مردگان؛ محمدعلی علومی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۴۷. زانرهای متفاوت در آثار استر؛ الاهه دهنوی؛ کتاب نیوز.
۴۸. ژرفای گسل؛ بهنام ترین؛ وبلاگ یک کتاب.
۴۹. سال مرگ ریکاردو ریش، ژوزه ساراماگو؛ وبلاگ بوف تنهایی من.
۵۰. سایه سنگین نثر نامتعارف؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۵۱. سنگ صبور؛ صادق چوبک؛ وبلاگ بوف تنهایی من.

- ۵۲. سور بز، باریو بارگاس یوسا؛ وبلاغ بوف تنهایی من.
- ۵۳. شازده کوچولو در زبان فارسی؛ فرشاد شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
- ۵۴. شرح اوراق شناسایی‌ها؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
- ۵۵. شش مسئله برای دن ایسیدرو پارودی، خورخه لوئیس بورخس، وبلاغ بوف تنهایی من.
- ۵۶. طاعون؛ آلبر کامو؛ وبلاغ بوف تنهایی من.
- ۵۷. عبور از روزهای مه‌آسود؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
- ۵۸. عجایب چیزیه این حکایت نمک؛ پرنیا فراهانی؛ وبلاغ یک کتاب.
- ۵۹. عقاید یک دلقک، هاینریش بل؛ وبلاغ بوف تنهایی من.
- ۶۰. غوطه‌ور در جهان اسطوره؛ فرزام شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
- ۶۱. قابلیتی چندگانه و چشم افسا؛ فرزام شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
- ۶۲. کامران محمدی، راوی زندگی آدم‌های معمولی؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
- ۶۳. کشف پدری ناشناخته در آفریقا؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
- ۶۴. کشف نشان آسمانی‌ها؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
- ۶۵. کشف هویت انقلابیون واقعی؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
- ۶۶. کشف هیجان زنده بودن؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
- ۶۷. کوتاه مثل خود استاین؛ فرشاد شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
- ۶۸. گذر از مسیرهای فقر و بدختی؛ فرشاد شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
- ۶۹. گرگ بیابان، هرمان هسه؛ وبلاغ بوف تنهایی من.
- ۷۰. گرمای انقلاب در فصل سرد؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
- ۷۱. گزارش مردمی به تاریخ جنگ؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
- ۷۲. لحظاتی غرق در داستان تا واقعیت؛ از بازآفرینی تا دگرآفرینی «ساعت‌ها»؛ کاوه احمدی علی‌آبادی؛ سایت آفتاب.
- ۷۳. مادام بوواری، گوستاو فلوبر؛ وبلاغ بوف تنهایی من.
- ۷۴. محکمه، فرانتس کافکا؛ وبلاغ بوف تنهایی من.
- ۷۵. مرگ در وینز، توماس مان؛ وبلاغ بوف تنهایی من.
- ۷۶. مرگ کثیف؛ مرتضی کلانتریان؛ وبلاغ یک کتاب.

۷۷. مروی بر رمان «در آغوش خدا گریه می‌کرد و می‌گفت نمیر!»؛ ریما ابراهیمزاده؛ نشریه ادبی جن و پری.
۷۸. من گنجشک نیستم؛ محمود موحدان؛ وبلاگ کتابدوست.
۷۹. مونالیزای منتشر به روایت علی اصغر شیرزادی؛ علی اصغر شیرزادی؛ وبلاگ آدم و حوا.
۸۰. ناتور دشت، جی.دی. سلینجر؛ وبلاگ بوف تنهایی من.
۸۱. ناگفته‌هایی از زندگی یک کهنه‌سرباز؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۸۲. نسیمی در کپرهای دوردست؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۸۳. نشانه‌های بی‌خوبی؛ ندا کاووسی‌فر؛ کتاب نیوز.
۸۴. نقاب مرگ سرخ، ادگار آلن بو؛ وبلاگ بوف تنهایی من.
۸۵. نقایی روی پرده‌های خیالی؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۸۶. نقد رمان به خاطر یک فیلم بلند لعنتی؛ محمدرضا آزادی؛ وبلاگ توستان.
۸۷. نقد رمان پروانه آبی؛ بهنام ترین؛ وبلاگ یک کتاب.
۸۸. نقد رمان درخت انجیر معابد؛ علی بیگدلی؛ وبلاگ یک کتاب.
۸۹. نقد رمان همنوایی شبانه ارکستر چوب‌ها؛ بهنام ترین؛ وبلاگ یک کتاب.
۹۰. نقدی بر رمان «دکتر نون زنش را بیشتر از مصدق دوست دارد»؛ پرنیا فراهانی؛ وبلاگ یک کتاب.
۹۱. نقدی بر رمان آنگاه که خورشید می‌درخشید؛ محمدرضا آزادی؛ وبلاگ توستان.
۹۲. نقدی بر کتاب راه شیری؛ ملک ابراهی امیری؛ وبلاگ یک کتاب.
۹۳. نقدی بر کتاب راهنمای مسافران مجانی کهکشان؛ محمدرضا آزادی؛ وبلاگ توستان.
۹۴. نقدی کوتاه بر کتاب «یاد بعضی نفرات»؛ محمدرضا آزادی؛ وبلاگ توستان.
۹۵. نگاهی به بادیادک باز؛ علی بیگدلی؛ وبلاگ درخت.
۹۶. نگاهی به داستان کلید از مجموعه داستان صندلی کنار میز؛ جواد اسحاقیان؛ نشریه ادبی جن و پری.
۹۷. نگاهی به دنیای ونه گات در سلاح خانه شماره پنج؛ فرشاد شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایانا).
۹۸. نگاهی به کتاب «بوی بهشت»؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۹۹. نگاهی به کتاب «دا»؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.

۱۰۰. نگاهی به کتاب توب شبانه؛ علی بیگدلی؛ و بلاگ درخت.
۱۰۱. نگاهی به کتاب داستان «هجوم آفتاب»؛ ثریا داوودی حموله؛ و بلاگ او فلیا.
۱۰۲. نگاهی به مجموعه داستان «کتابت بهار»؛ علی الله سلیمی؛ خبرگزاری فارس.
۱۰۳. نگاهی به مجموعه داستان صورت ببر؛ شهرام عدیلی پور؛ نشریه ادبی جن و پری.
۱۰۴. نگاهی کوتاه به کتاب دختر کشیش نوشته جورج اورل؛ علی بیگدلی؛ و بلاگ یک درخت.
۱۰۵. نمودهای ادبیات تبعید در مجموعه داستان «بقال خرزویل»؛ جواد اسحاقیان؛ نشریه ادبی جن و پری.
۱۰۶. نمی خواهم روی ماه خداوند را ببسم؛ امیر صادقی؛ و بلاگ یک کتاب.
۱۰۷. نویسندهای تأثیرگذار در ادبیات غرب؛ فرشاد شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۱۰۸. نیرنگستان، صادق هدایت؛ و بلاگ بوف تنها یی من.
۱۰۹. وداع با آرامش؛ علی بیگدلی؛ و بلاگ یک درخت.
۱۱۰. وقتی ماه باشد شب تاریک نمی ماند؛ فرشته نوبخت؛ و بلاگ داستان و مقاله.
۱۱۱. هر از گاهی بنشین و تماشا کن؛ فرشته نوبخت؛ همشهری آن لاین.
۱۱۲. یادداشتی بر رمان «سالمرگی»؛ محمدرضا بیگی؛ و بلاگ دیباچه.
۱۱۳. یک حقیقت اندوهبار؛ فرشته نوبخت؛ و بلاگ داستان و مقاله.

۶. شعر

۱. اسناد مجازی و نقش آن در شعر آینینی؛ حامد هاتف؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۲. اوج و فراز شعر خاقانی؛ آناهید خزیر؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۳. جهان داستانی چهار شاعر معاصر؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۴. حلقه‌های رنگ باخته در قرار زنانه با تاریخ؛ شجاع گل ملابری؛ نشریه ادبی جن و پری.
۵. درنگی بر «اصطلاحات و تعبیرات عرفانی کشفالاسرار»؛ حامد هاتف؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۶. شعر امروز را چگونه بخوانیم؛ فرشاد شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۷. قطب‌نماهای دیوانه؛ شراره کامرانی؛ همشهری آن لاین.

۸. مردی ز شهر هرگز و از روزگار هیچ؛ حامد هاتف؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۹. مروری بر مجموعه شعر بادها شناسنامه مرا بردن؛ سروش مظفر مقدم؛ نشریه ادبی جن و پری.
۱۰. نگاه مدرن و قالب سنتی؛ متنافق یا متجانس؟؛ حامد هاتف؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۱۱. نگاهی به پنج کتاب بانوان شاعر در مجموعه تکا؛ حامد هاتف؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۱۲. نگاهی به کتاب «پارو زدن در خاک»؛ میثم متاجی؛ وبلاگ یک کتاب.

۷. تاریخ

۱. تبیین محمود عبادیان از مشترکات حمامه در جهان باستان؛ آناهید خزیر؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۲. درسی برای چاپ‌های بعدی؛ فرامرز سیدآقایی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۳. سیاه مشق؛ افسین مشعوری؛ وبلاگ نیشته.
۴. مردی شبیه خود؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۵. نقدی بر کتاب خطرات عباس امیرانتظام و صادق طباطبایی و کل خاطرات مردان جمهوری اسلامی (۱)؛ محمدرضا آزادی؛ وبلاگ توستان.
۶. نگاهی به کتاب امیر قافله عشق «امام خمینی (ره)»؛ بهنائز امینی؛ پایگاه خبری حوزه هنری.
۷. نگاهی به کتاب منتشر شده افسانه‌های هoramان؛ پویا عزیزی - پاوه؛ پایگاه خبری تحلیلی کوماکال.

۸. کودک و نوجوان

۱. بی‌ضررسازی افسانه‌ها؛ علی‌اصغر سیدآبادی؛ وبلاگ آدم و حوا.
۲. نگاهی به تنها کتاب منتشر شده درباره (آذر یزدی)؛ خبرگزاری فارس.

**نمایه مقالات راه یافته به مرحله دوم داوری
هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب**

الف. مقالات مجلات، نشریات و مجموعه مقالات

۱. کلیات:

۱. ارزش‌ها و جنبایت‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی؛ علیرضا اسفندیاری مقدم؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۴۳، آبان ۱۳۸۸.
۲. کتاب‌شناسی یا کتاب‌شناسی‌گو؛ محمدابراهیم ایرج پور؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۰، مهر ۱۳۸۸.
۳. روش تحقیق کیفی؛ سردار خالدی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۴. نقدی بر اصول و روش‌های پژوهش کیفی؛ ابراهیم افشار زنجانی؛ کتاب ماه کلیات؛ شماره ۱۳۸، خرداد ۱۳۸۸.

۲. فلسفه:

الف. فلسفه اسلامی

۱. پاسخی به نقل‌نقد؛ اکبر ثبوت؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۷؛ آذر ۱۳۸۸.
۲. سخنی چند پیرامون مقاله فیلسوف شیرازی و منتقلانش؛ حسین مفید؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۴۰؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.

ب. فلسفه غرب

۱. نقد در مسلاخ زیبایی؛ ابوالفضل مسلمی؛ خردنامه همشهری؛ شماره ۳۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲. بحران در بحران؛ علیرضا صادقی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۹؛ بهمن ۱۳۸۸.
۳. چنین نگفت زرتشت؛ رحمان افشاری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۰-۱۲.
۴. موسیقی ترجمه؛ بهنام آقایی؛ خردنامه همشهری؛ شماره ۳۹؛ اسفند ۱۳۸۸.
۵. نقد و بررسی کتاب زبان و آگاهی اثر جرالد ادمون؛ علی سنایی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۴؛ شهریور ۱۳۸۸.

۳. دین:

۱. میراث جابرین حیان یا مرده ریگ کیمیایی غالیان؛ جویا جهانبخش؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۲۰؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
۲. مقایسه تحلیلی سه چاپ کتاب الرجال برقلی؛ سیدعلی آقایی؛ آینه میراث؛ شماره ۴۴؛ تابستان ۱۳۸۸.
۳. درآمدی در نقد ترجمه‌های کنایاتی از نهج البلاغه؛ عباس اقبالی؛ حدیث پژوهی؛ سال اول؛ شماره اول؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۴. گنجی نویافته یا وهمی بریافته؟؛ جویا جهانبخش؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۸؛ مهر - آبان ۱۳۸۸.
۵. نقد ترجمه آیات در تفسیر «پرتوی از قرآن»؛ محمدعلی کوشان؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۹؛ آذر - دی ۱۳۸۸.
۶. حسن بصری از افسانه تا واقعیت؛ نصرالله حکمت؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۵؛ مهر ۱۳۸۸.
۷. بررسی نقدهای کتاب «حسن بصری گنجینه‌دار علم و عرفان»؛ اکبر ثبوت؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۵؛ مهر ۱۳۸۸.
۸. نابغه فقه و حدیث در آینه نقد و گزارش (۱)؛ سیدحسن فاطمی موحد؛ آینه پژوهش؛ ۱۱۹؛ آذر - دی ۱۳۸۸.
۹. نابغه فقه و حدیث در آینه نقد و گزارش (۲)؛ سیدحسن فاطمی موحد؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۲۰؛ بهمن - اسفند ۱۳۸۸.

۱۰. قیاس فقهی همان قیاس منطقی است؟؛ سیدحسن اسلامی؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۶-۱۷-۱۸ خرداد - شهرپور ۱۳۸۸.
۱۱. شرح احوال و آثار خواجه یعقوب چرخی؛ محمدجواد شمس؛ نامه فرهنگستان؛ زمستان ۱۳۸۷ (تأثیر چاپ).
۱۲. ضرورت شناخت و کاربرد «انسجام و پیوستگی» در ترجمه‌های انگلیسی قرآن کریم؛ جلال الدین جلالی؛ ترجمان وحی؛ سال سیزدهم؛ شماره اول؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۱۳. کاستی‌های گزارش دایرة المعارف بزرگ اسلامی از محدث و امام‌مقام فضل بن شاذان؛ مهدی بیات مختاری؛ حدیث‌پژوهی؛ دانشکده علوم انسانی دانشگاه کاشان؛ سال اول؛ شماره ۲؛ پاییز ۱۳۸۸.

۴. علوم اجتماعی:

۱. احتمالات و آمار کاربردی در روانشناسی و علوم تربیتی؛ مهدی مرادی؛ ستار مرادی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۲. ایران در حکومت روحانیون؛ رشید جعفرپور؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۳. تاریخ سیاسی بیست و پنج ساله ایران (از کودتا تا انقلاب)؛ محمد طاهری مقدم؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۴. مختصر حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران؛ سیدناصر سلطانی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۹؛ مهر ۱۳۸۸.
۵. مقدمه‌ای بر روانشناسی سیاسی؛ عباس خلیجی؛ عملیات روانی؛ سال ششم؛ شماره ۲۱؛ زمستان ۱۳۸۷ - بهار ۱۳۸۸.
۶. ملاحظاتی بر کتاب جریان شناسی فرهنگی بعد از انقلاب اسلامی؛ احمد راهدار؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۵؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.

۵. علوم و فنون:

۱. دایرة المعارف زیست‌شناسی «این فاجعه است...»؛ هادی مازوچی؛ کتاب ماه علوم و فنون؛ شماره ۳۳، دی ۱۳۸۸.

۲. فرهنگ سهل‌انگاری؛ رضا بهاری؛ مجله فیزیک؛ شماره ۱ و ۲؛ بهار و تابستان ۱۳۸۷ (تاریخ انتشار مرداد ۱۳۸۸).
۳. معرفت فلاحت؛ فرید قاسم‌لو؛ گزارش میراث؛ سال سوم؛ شماره ۳۱ و ۳۲؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۴. نقد کتاب استادِ عشق؛ احمد سرمد؛ مجله فیزیک؛ شماره ۱ و ۲؛ بهار و تابستان ۱۳۸۷ (تاریخ انتشار مرداد ۱۳۸۸).

۶. هنر:

۱. ترسیم معماری و دیگر هیچ؛ رضا افهمی؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۴؛ آبان ۱۳۸۸.
۲. ریاعیات خیامی و آمیزه‌های خوشنویسی؛ کاوه تیموری؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۲۸؛ اردیبهشت ۱۳۸۹.
۳. سینمای اشراقی در نظر و عمل؛ علی اصغر تقی؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۵؛ آذر ۱۳۸۸.
۴. صدا و بیانی گنگ؛ سعید مجیدی؛ نمایش؛ شماره ۱۲۳-۱۲۴؛ آذر و دی ۱۳۸۸.
۵. من از آن حسن روزگزرون که یوسف داشت / دانستم؛ نعمه ثمینی؛ نقد آگاه؛ مؤسسه انتشارات آگاه؛ پاییز ۱۳۸۸.
۶. نساجی یزد تداوم خلاقیت و ابتکار؛ مهناز شایسته‌فر؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۴؛ آبان ۱۳۸۸.
۷. هنر بازنمایش یا بازنمایش هنری؛ عبدالعلی دستغیب؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۲-۲۷۳؛ خرداد و تیر ۱۳۸۸.
۸. هنر کتبیه‌خوانی؛ سیدصادق حسینی اشکوری؛ کتاب ماه هنر؛ شماره ۱۳۳؛ مهر ۱۳۸۸.

۷. ادبیات فارسی:

۱. بررسی انتقادی آخرین تصحیح دیوان اشعار ابو عبد الله جعفر بن محمد رودکی؛ رحمان مشتاق‌مهر؛ فصلنامه دانشگاه تربیت معلم آذربایجان؛ سال سوم؛ شماره ۷؛ بهار ۱۳۸۸.

۲. پژوهشی در اغلاط و منابع ابیات سندبادنامه؛ مختار کمیلی؛ پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی؛ دانشکده ادبیات و علوم انسانی اصفهان؛ شماره ۳؛ پاییز ۱۳۸۸.
۳. شرح بزرگ دیوان ناصر خسرو؛ احمد علیزاده؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۸؛ مهر - آبان ۱۳۸۸.
۴. فرهنگ ادبیات فارسی؛ سایه اقتصادی‌نیا؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۳-۵؛ تیر و مرداد ۱۳۸۸.
۵. لزوم تصحیح مجلد تفسیر طبری؛ اکرم حاجی‌سیدآقایی؛ معارف؛ شماره ۲؛ مرداد - آبان ۱۳۸۸.
۶. مقایسه چاپ‌های فروعی و یعمائی و یوسفی از غزلیات سعدی؛ فرج نیازکار؛ نشر دانش؛ شماره اول؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.
۷. منتخبی از لطائف؛ پریسا رفایی علی‌آبادی؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۸ و ۹؛ آبان و آذر ۱۳۸۸.
۸. نقد و بررسی ختم الغرایب خاقانی؛ سیدمهدي طباطبایي؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۸؛ مرداد ۱۳۸۸.
۹. نگاهی به حواشی کلیات شمس؛ رحمان مشتاق مهر؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۲۶؛ خرداد ۱۳۸۸.
۱۰. نگاهی دیگر به نسخه قونیه و تصحیح فروزانفر از کلیات شمس؛ رحمان مشتاق - مهر؛ ادب پژوهی؛ شماره ۷ و ۸؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.

۸ ادبیات عرب:

۱. نقد و بررسی عبارات بحث‌انگیز گلستان سعدی در ترجمه عربی آن (روخته‌الورود)؛ الهام سیدان، سیدمحمد رضا ابن الرسول؛ پژوهشنامه زبان و ادب فارسی (گوهر گویا)؛ سال سوم، شماره دوم، تابستان ۱۳۸۸.
۲. نقد و تحلیل ابیات عربی در تاریخ بیهقی؛ محمد رضا نجاریان، مریم ایرانمنش؛ پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی (دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه اصفهان)؛ دوره جدید؛ شماره ۱؛ بهار ۱۳۸۸.

۹. زبان‌شناسی:

۱. معرفی و نقد کتاب مکاتیب زبان‌شناسی نوین در غرب؛ محمد دیرمقدم؛ دستور؛ شماره ۵؛ اسفند ۱۳۸۸.
۲. خسروت بازنگری در بخش ریشه‌شناسی فرهنگ سخن؛ رضا داوری؛ حسین داوری؛ نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان؛ شماره ۲۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۳. دو شیوه فرهنگ؛ رحمان افشاری؛ جهان کتاب؛ سال ۱۴؛ شماره ۶ و ۷؛ شهریور و مهر ۱۳۸۸.

۱۰. ادبیات داستانی:

۱. دور روی یک سکه؛ فرhanaz شیخ علیزاده؛ اصحاب قلم؛ شماره ۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۲. دوبودگی؛ بهناز علیپور گسکری؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره ۱۲-۱۰؛ دی - اسفند ۱۳۸۸.
۳. رمان رئالیستی یا سند اجتماعی؟؛ حسین پاینده؛ جامعه‌شناسی هنر و ادبیات سال اول؛ شماره دوم؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۸.
۴. روایت‌شناسی داستان‌های کوتاه محمدرعی جمالزاده؛ رحمان مشتاق‌مهر؛ سعید کریمی قره‌بابا؛ زبان و ادب فارسی (نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز)؛ شماره مسلسل ۲۰۷؛ پاییز و زمستان ۱۳۸۸.
۵. رویکردی روایت‌شناختی به داستان دو دنیا اثر گلی ترقی؛ الهام حدادی؛ نقد ادبی؛ سال اول؛ شماره ۵؛ بهار ۱۳۸۸.
۶. سوووشون و رویکرد اصالت زن؛ فاطمه سرمشقی؛ فصلنامه هنر؛ شماره ۷۹؛ بهار ۱۳۸۸.
۷. ماکارونی خوابیده در آب داغ!؛ ابراهیم‌زاده گرجی؛ کهان فرهنگی؛ شماره ۲۷۰-۲۷۱؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.
۸. نامها و سایه‌ها در پرده/ابهام؛ مریم جلالی؛ کتاب ماه ادبیات؛ شماره ۳۵؛ اسفند ۱۳۸۸.
۹. نظام دوقطبی در ادبیات و قریانیان آن؛ زری نعیمی؛ جهان کتاب؛ شماره ۸ و ۹؛ آبان و آذر ۱۳۸۸.

۱۰. نقد روایت‌شناسانه مجموعه «ساعت پنج براز مردن دیر است» براساس نظریه ژرار
ترنت؛ ادب‌پژوهی؛ شماره هفتم و هشتم؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۱۱. نقد ساختاری مناظرة فطرت بخارا؛ ابراهیم خدایار؛ نقد ادبی؛ سال اول؛ شماره ۵؛
بهار ۱۳۸۸.
۱۲. نقد و تحلیل جامعه‌شناسنی داستان «عبد ایرانی‌ها»؛ حسین نوین؛ پژوهش زبان و
ادبیات فارسی؛ شماره دوازدهم؛ بهار ۱۳۸۸.
۱۳. یک نفر گریه می‌کند؛ جایی به همین نزدیکی؛ فرخنده حق‌شنو؛ کتاب حبیب؛
شماره ۶؛ اسفند ۱۳۸۸.

۱۱. شعر:

۱. حسرت؛ عبدالعلی دست‌غیب؛ القبا؛ شماره ۳۱؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۲. در حوضچه تسبیه و تخیل؛ لیلا کردیچه؛ القبا؛ شماره ۳۱؛ مرداد و شهریور ۱۳۸۸.
۳. شاعرانگی‌های آقای مدیر؛ محمد رضا وحیدزاده؛ شعر؛ شماره ۴۸؛ زمستان ۱۳۸۸.
۴. گیتار زدن با «پیانو»‌ی کاغذی؛ محمود طیب؛ شعر؛ شماره ۴۷؛ پاییز ۱۳۸۸.
۵. منتخب نامتعارف؛ مهرنوش قربانی؛ القبا؛ شماره ۳۲؛ مهر و آبان ۱۳۸۸.

۱۲. تاریخ و جغرافیا:

۱. به بند کشیدن داشن گریزی؛ محمدحسین ساکت؛ مزدک‌نامه؛ شماره دوم؛ چاپ ۱۳۸۸.
۲. تأملی بر آداب ملوک و قاعده‌ملکداری در نگاه افضل‌الدین کرمان؛ پروین ترکمنی-آذر؛ فرهنگ؛ شماره ۷۱؛ پاییز ۱۳۸۸.
۳. دولت و انقلاب؛ علی ططری؛ فاطمه ترکچی؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۴۲؛ اسفند ۱۳۸۸.
۴. روسیه و ایران در بازی بزرگ؛ جواد مرشدلو؛ کتاب ماه تاریخ و جغرافیا؛ شماره ۱۳۲؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.
۵. روم و ایران؛ دو قدرت جهانی در کشاکش و همزیستی؛ خداداد رضاخانی؛ نامه ایران
باستان؛ سال هشتم؛ شماره ۱ و ۲؛ تاریخ انتشار اسفند ۱۳۸۸.
۶. گزارد حق زنده‌یاد تفضلی؛ حسین جنتی‌مهر؛ جهان کتاب؛ سال چهاردهم؛ شماره
۳-۵؛ خرداد - مرداد ۱۳۸۸.

۷. مشروطه ایرانی؛ رضا تابش؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز استناد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.
۸. معجم البلدان با ترجمه منزوی؛ جویا جهانبخش؛ آینه میراث؛ شماره ۴۴؛ بهار و تابستان ۱۳۸۸.
۹. تقدیم بر کتاب تاریخ سال سوم دبیرستان؛ اسماعیل نساجی زواره؛ کیهان فرهنگی؛ شماره ۲۸۰؛ بهمن و اسفند ۱۳۸۸.
۱۰. تقدیم درباره روش تدوین مذکرات مجلس اول؛ سیدناصر سلطانی؛ نامه تاریخ-پژوهان؛ سال پنجم؛ شماره نوزدهم؛ پاییز ۱۳۸۸.

۱۳. کودک و نوجوان:

۱. بگو کیست؛ جاری در این بیت‌ها؛ آرش شفاعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۲. بنای باور و پنجره‌های روح‌افرا؛ سیدعلی محمد رفیعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.
۳. تاریخ مهدویت با مشارکت مخاطب؛ سیدعلی محمد رفیعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۸؛ بهمن ۱۳۸۸.
۴. تردید در نیروی اهربینی؛ مریم سراجیان تهرانی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۱؛ تیر ۱۳۸۸.
۵. در پایان همیشه تنها؛ پیروز می‌شود؛ نوید سیدعلی اکبر؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۶. رمان مدرن و افسانه کهن؛ یک معجون خوش‌ساخت؛ حامد هاتف؛ شماره ۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.
۷. نان گندم دست مردم؛ روح‌الله مهدی‌پور عمرانی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره ۱۴۰؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۸.

ب. مقالات الکترونیکی

۱. هنر

۱. نقد کتاب ویژگی‌های محیطی فضاهای شهری/امن؛ هادی محمودی‌نژاد؛ وبلاگ .criticism

۲. ادبیات داستانی

۱. اولیس رمان قرن؛ وبلاگ بوف تنهایی من.
۲. بادبادک باز؛ علی بیگدلی؛ وبلاگ درخت.
۳. چرخش در لابلای هزار توی مغز؛ فرحتاز علیزاده؛ نشریه ادبی جن و پری.
۴. درد زمانه بیمار؛ فرزام شیرزادی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۵. روایتی متفاوت از عشق؛ مریم غفاری جاهد؛ وبلاگ نبشه.
۶. زندگی مرموز و روایت هزار تکه؛ محمدعلی علومی؛ خبرگزاری کتاب ایران (ایینا).
۷. ژرفای گسل؛ بهنام ترین؛ وبلاگ یک کتاب.
۸. نقد رمان درخت/نجیر معابد؛ علی بیگدلی؛ وبلاگ یک کتاب.
۹. نگاهی به بادبادک باز؛ علی بیگدلی؛ وبلاگ درخت.
۱۰. نگاهی به مجموعه داستان صورت ببر؛ شهرام عدیلی پور؛ نشریه ادبی جن و پری.
۱۱. نمی‌خواهم روی ماه خداوند را بیوسم؛ امیر صادقی؛ وبلاگ یک کتاب.
۱۲. وقتی ماه باشد شب تاریک نمی‌ماند؛ فرشته نوبخت؛ وبلاگ داستان و مقاله.
۱۳. یک حقیقت اندوهبار؛ فرشته نوبخت؛ وبلاگ داستان و مقاله.

**نمایه مقالات برگزیده و شایسته تقدیر
هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب**

الف. معالات مجلات، نشریات و مجموعه‌های معالات

۱. کلیات:

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:
روشن تحقیق کیفی؛ سردار خالدی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت
.۱۳۸۸

۲. فلسفه:

الف. فلسفه اسلامی

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:
پاسخی به نقدِ نقد؛ اکبر ثبوت؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۳۷؛ آذر ۱۳۸۸.

ب. فلسفه غرب

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:
بحران در بحران؛ علیرضا صادقی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۳۹؛ بهمن ۱۳۸۸.

۳. دین:

الف. علوم فرآنی

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

نقد ترجمه آیات در تفسیر «پرتوی از قرآن»؛ محمدعلی کوشان؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۹؛ آذر - دی ۱۳۸۸.

ب. علوم روایی

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

گنجی نویافته یا وهمی برای فته؟؛ جویا جهانبخش؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۸؛ مهر - آبان ۱۳۸۸.

ج. رجال

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

مقایسه تحلیلی سه چاپ کتاب الرجال بر قی؛ سیدعلی آقایی؛ آینه میراث؛ شماره ۴۴؛ تابستان ۱۳۸۸.

د. کلام

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

قیاس فقهی همان قیاس منطقی است؟؛ سیدحسن اسلامی؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۶ - ۱۱۷؛ خرداد - شهریور ۱۳۸۸.

۴. علوم اجتماعی:

الف. علوم سیاسی

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

ایران در حکومت روحانیون؛ رشید جعفرپور؛ نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول)؛ مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ چاپ اول ۱۳۸۸.

ب. آمار

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

احتمالات و آمار کاربردی در روانشناسی و علوم تربیتی؛ مهدی مرادی؛ ستار مرادی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴؛ اردیبهشت ۱۳۸۸.

۵. علوم و فنون:

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

تقدی کتاب استادِ عشق؛ احمد سرمد؛ مجله فیزیک؛ شماره ۱ و ۲؛ بهار و تابستان ۱۳۸۷ (تاریخ انتشار مرداد ۱۳۸۸).

۶. هنر:

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

صدا و بیانی گنگ؛ سعید مجیدی؛ نمایش؛ شماره ۱۲۴-۱۲۳؛ آذر و دی ۱۳۸۸.

۷. ادبیات فارسی:

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

لزوم تصحیح مجلد تفسیر طبری؛ اکرم حاجی‌سیدآقایی؛ معارف؛ شماره ۲؛ مرداد - آبان ۱۳۸۸.

۸. زبان‌شناسی:

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

معرفی و تقدی کتاب مکاتیب زبان‌شناسی نوین در غرب؛ محمد دیرمقدم؛ دستور؛ شماره ۵؛ اسفند ۱۳۸۸.

۹. ادبیات داستانی:

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

رویکردی روایت‌شناختی به داستان دو دنیا اثر گلی ترقی؛ الهام حدادی؛ نقد ادبی؛ سال اول؛ شماره ۵؛ بهار ۱۳۸۸.

۱۰. تاریخ و جغرافیا:

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

تقدی درباره روش تدوین مناکرات مجلس اول؛ سیدناصر سلطانی؛ نامه تاریخ پژوهان؛ سال پنجم؛ شماره نوزدهم؛ پاییز ۱۳۸۸.

۱۱. کودک و نوجوان:

الف. دین

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:
بنای باور و پنجره‌های روح‌افزای؛ سیدعلی محمد رفیعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛
شماره ۱۴۲؛ مرداد ۱۳۸۸.

ب. داستان

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:
تردید در نیروی/هریمنی؛ مریم سراجیان تهرانی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره
۱۴۱؛ تیر ۱۳۸۸.

ج. شعر

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:
بگو کیست؛ جاری در این بیت‌ها؛ آرش شفاعی؛ کتاب ماه کودک و نوجوان؛ شماره
۱۴۷؛ دی ۱۳۸۸.

ب. مطالعات الکترونیک

۱. هنر:

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:
نقد کتاب ویژگی‌های محیطی فضاهای شهری امن؛ هادی محمودی‌نژاد؛ وبلاگ
.criticism

۲. ادبیات داستانی:

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:
یک حقیقت‌اندوهبار؛ فرشته نوبخت؛ وبلاگ داستان و مقاله.

معرفی مقالات برگزیده؛ شایسته تقدیر
و پدیدآورندگان آنها

زندگى نامه پدیدآورندگان براساس
اطلاعات ارسالی از سوی خودشان
تنظیم شده است.

الف. مقالات مجلات، نشریات و مجموعه مقالات

۱. کلیات

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

روش تحقیق کیفی؛ سردار خالدی؛ کتاب ماه علوم اجتماعی؛ شماره ۱۴، اردیبهشت ۱۳۸۸، صص ۶۸-۷۵.

نویسنده مقاله در آغاز به معرفی تفصیلی فصول هفتگانه اثر می‌پردازد و در ادامه در قالب نقد صوری، نقد ساختار و نقد محتوایی مباحث کتاب را تحلیل و بررسی می‌کند. در پایان ارزیابی خود را این گونه به انجام می‌رساند که:
با دقت نظر و جمع‌بندی از کتاب روش تحقیق کیفی به این نتیجه می‌توان رسید
که صاحبان اثر بیشتر به دنبال دفاع از اصول و منطق تحقیق کیفی بوده‌اند تا چگونگی
و اجرای این روش.

در این کتاب سعی شده است با تأکید بر دو موضوع اساسی: ۱. انعطاف‌پذیری تحقیق ۲. ارائه دلایل موجه و محکم برای تحقیق، از روش تحقیق کیفی به عنوان روشی بنیادی و اساسی برای حل مسائل علوم انسانی به طور کلی نام بردۀ شود. هرچند که شاید این موضوعات بارها در کتاب تکرار و تأکید شده است، اما به کارگیری زبان فنی و تخصصی و استفاده از اصطلاحات جدید، محتوای سنتگینی از اثر را برای خوانندگان ترسیم کرده است. همچنین نباید این نکته به راحتی گذشت که نویسنده‌گان در این اثر، بدون نتیجه‌گیری از هر فصل به پایان مباحث بستنده می‌کنند، با سرعت از موضوعات مهم عبور می‌کنند و هیچ توجهی به جزئیات مباحث کتاب نمی‌کنند، به طوری که نوعی شتابزدگی را در عمل انجام شده صاحبان اثر تداعی می‌کنند؛ و اما در پایان باید پرسشی را آغاز کرد؛ اینکه آیا تکرار بیش از حد دو موضوع در طی فصول کتاب، خواننده را نسبت به دنبال نمودن مطالب و درستی آن چار تردید نمی‌کند؟

سردار خالدی سال ۱۳۶۳ در شهرستان پاوه به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خود گذراند و سال ۱۳۸۱ دیپلم گرفت. سال ۱۳۸۲ در رشته روابط عمومی دانشگاه علامه طباطبایی مشغول به تحصیل شد. پس از اتمام دوره کارشناسی، مقطع کارشناسی ارشد را در رشته علوم ارتباطات همان دانشگاه پی گرفت. او که چند بار به عنوان خبرنگار برتر برگزیده شده، با روزنامه‌های جهان‌اقتصاد و اعتماد همکاری داشته و هم اینک به عنوان خبرنگار بورس کالا در روزنامه دنیا‌ای اقتصاد مشغول به کار است.

۲. فلسفه

الف. فلسفه اسلامی

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

پاسخی به «نقدِ نقد»؛ اکبر ثبوت، کتاب ماه فلسفه، شماره ۲۷، آذر ۱۳۸۸.

در شماره ۱۵ مجله کتاب ماه فلسفه، مقاله‌ای با عنوان فیلسوف شیرازی و منتقدانش به قلم آقای اکبر ثبوت منتشر شد. در مقاله طولانی نویسنده نخست پاره‌ای از آنچه را صدرا در تخطئة تقلید به قلم آورده یادآور می‌شود سپس برخی از نقدهای منصفانه شارحان سخنان و آرای وی را گزارش می‌کند و در ادامه شماری از گفته‌های کسانی که به جای نقد منطقی به تفکیر وی برخاسته‌اند را تحلیل و بررسی می‌کند.

در شماره ۲۰ همان مجله مقاله‌ای در نقد مقاله یاد شده با عنوان «نقدِ نقد سخنی چند پیرامون مقاله فیلسوف شیرازی و منتقدانش» به قلم آقای حسین مفید به چاپ می‌رسد. در آن مقاله نویسنده ضمن طبقه‌بندی نقدهای آقای ثبوت در سه دسته در دو بخش عمده به پاسخ می‌پردازد.

نویسنده چون بر آن است که عمده نقدهای آقای ثبوت متوجه رساله باب‌الله‌میرزا اصفهانی است. لذا نخست توضیحاتی پیرامون این رساله ارائه می‌دهد. سپس به تحلیل مسئله بسیار مهم سند روایات اعتقادی می‌پردازد.

جناب آقای ثبوت در شماره ۷ همان مجله به نقد آقای مفید پاسخ مبسوط می‌دهند.

فهرست برخی از مطالب طرح شده در جوابیه آقای ثبوت بدین شرح است:

- نویسنده در مقاله خود در بی استقصای تمام منتقدان و ایرادهای آنان نبوده است.
- به دلیل محدودیت‌های مجله امکان بحث تفصیلی درباره یکایک انتقادات وجود نداشته است.
- عمده نقد منتقد برخلاف تصور آقای مفید، متوجه نقد میرزا اصفهانی نیست.

- چرایی استناد به نسخه‌ای‌بواب‌الهـدـی که سید نجفی منتشر کرده است.
- نقد شیوه‌ای‌بواب‌الهـدـی در استناد به دو اثر شیخ مفید.
- نقد شیوه‌ای‌بواب‌الهـدـی در استناد به کلامی از شیخ صدوق.
- چرایی اعتنای ویژه مؤلف به بخش هشتم ابواب‌الهـدـی.
- استشهاد به مخالفت‌ها و اختلاف‌های اصحاب ائمه (ع) و علمای بزرگ شیعه برای توجیه اختلاف عرفا و فلاسفه.
- نقد استشهاد ابواب‌الهـدـی به سخن صاحب جواهر در تخطیه فلسفه.
- نقد مدعیات سید نجفی علیه فلاسفه و عرفا.
- نقد دیدگاه میرزا اصفهانی مبنی بر تکفیر قائلان به وجود و...

استاد اکبر ثبوت، سال ۱۳۳۴ در تهران متولد شد. پس از گذراندن دوره‌های ابتدایی و متوسطه راهی دانشگاه تهران شد و در رشته حقوق ادامه تحصیل داد. اما به دلیل علاقه به دانش‌های عقلی به صورت غیررسمی در کلاس‌های درس فلسفه شرکت کرد. به مدت ۱۸ سال نیز دروس حوزوی را پی گرفت. از محضر بزرگان علمای تهران چون: علامه شعرانی، میرزا محمد تقی آملی، مهدی‌الهی قمشه‌ای و محمود شهابی بهره‌ها برد. در اصفهان از حاج آقا ارباب و محمدعلی معلم حبیب‌آبادی، در شوشتر از علامه شوشتری و در نجف از میرزا باقر زنجانی، شیخ حسین حلی، بویژه علامه شیخ آقابرگ تهرانی (که نسبت فامیلی با او داشت) کسب فیض کرد. پیش از انقلاب به دلیل فعالیت‌های سیاسی بارها به زندان افتاد. افزون بر تدریس سال‌ها سرپرستی مرکز تحقیقات فارسی در هند و پاکستان را عهدهدار بوده و هم‌اکنون عضو هیأت علمی بنیاد دایرة المعارف جهان اسلام می‌باشد. داوری کتاب سال جمهوری اسلامی ایران و جایزه کتاب فصل و جشنواره نقد از دیگر فعالیت‌های اوست. او جدای از مقالات متعدد، آثار

گرانستگی در حوزه‌های تاریخ، ادبیات، فلسفه، کلام و عرفان تأثیف، ترجمه یا تصحیح کرده که از آن جمله است: فیلسوف شیرازی در هند، حسن بصری، پیام فیلسوف.

ب. فلسفه غرب

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

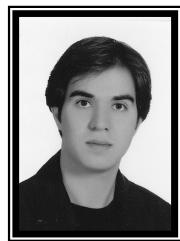
بحران در بحران؛ علی رضا صادقی؛ کتاب ماه فلسفه؛ شماره ۲۹؛ بهمن ۱۳۸۸.

این مقاله نقدی است بر ترجمهٔ فارسی کتاب بحران علوم اروپایی و پدیدارشناسی استعلایی به قلم آقای غلامعباس جمالی که از سوی نشر گام نو در سال ۱۳۸۸ منتشر شده است.

متنقد با توجه به ۴ ملاک «ویرایش» (که براساس آن، ترجمهٔ متن باید در زبان مقصد، متنی منقح و ویراسته شده باشد)، ملاک «کامل بودن» (که براساس آن، متن موردنظر باید به طور کامل ترجمه شود و نباید عبارات و جملات متن اصلی به عمد یا سهو حذف گردد)، ملاک «صحت» (که بر طبق آن، ترجمهٔ متن باید با متن اصلی تطابق داشته باشد و مترجم باید معنای را به خواننده منتقل نماید که از جملات مستفاد می‌شود) و در نهایت، ملاک «انسجام» (بدین معنا که متن باید از یک همبستگی معنایی برخوردار باشد، یعنی رابطهٔ میان عبارات، جملات و بندها باید کاملاً حفظ شود) و با استناد به متن اصلی نشان می‌دهد که ترجمهٔ فارسی این کتاب نتوانسته است این معیارها را برآورده سازد. او مدعی است که (۱) بر طبق ملاک نخست (یعنی ملاک ویرایش) این کتاب مملو از اشکالات ویرایشی است، (۲) بر طبق ملاک دوم (ملاک کامل بودن متن)، کتاب فوق از این منظر کامل نیست. بدین معنا که گرچه مترجم تنها به ترجمهٔ دو فصل پرداخته، اما همین دو فصل نیز به صورت کامل ترجمه نشده است، (۳) بر طبق ملاک سوم (ملاک صحت ترجمه) کتاب فوق، با متن انگلیسی مطابقت ندارد، (۴) بر طبق ملاک چهارم (ملاک انسجام)، کتاب فوق به صورت یک کل دارای انسجام معنایی نیست. نویسنده با نقد و بررسی موارد فوق نتیجهٔ می‌گیرد که ترجمه

فارسی کتاب بحرا، در بردارنده اشکالات و نقایص بسیار عمدہ‌ای است که به هیچ وجه پذیرفتنی و قابل اغماض نیست.

علی‌رضا صادقی سال ۱۳۵۸ در تهران متولد شد. پس از گذراندن تحصیلات ابتدایی و متوسطه در سال ۱۳۷۶ دیپلم گرفت. سال ۱۳۷۸ به دانشگاه تهران راه یافت و پس از اتمام دوره کارشناسی در رشته علوم اجتماعی، تحصیلات خود را در مقطع کارشناسی ارشد در همان رشته پی‌گرفت. او هم اینک دانشجوی رشته جامعه‌شناسی مقطع دکترا می‌باشد.

مقالات متعددی در حوزه‌های دین، فرهنگ و فلسفه به رشته تحریر درآورده که برخی از آنها مربوط به نقد آثار فلسفی است.

۳. دین

الف. علوم قرآنی

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد: نقد ترجمه آیات در تفسیر «پرتوی از قرآن»؛ محمدعلی کوشان؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۹؛ آذر - دی ۱۳۸۸.

ترجمه آیات قرآن در ضمن تفسیر آن در کتاب پرتوی از قرآن - با توجه به بستر زمانی آن - حائز اهمیت فراوان است. اگر این ترجمه ناتمام نمی‌ماند، بی‌گمان در ردیف ترجمه‌های ممتاز قرار می‌گرفت. قلت در لفظ، کثرت در معنا، استواری در نشر و انطباق با متن، از ویژگی‌های این ترجمه است. از میان پنج نوع ترجمه (تحتاللفظی، تطبیقی، تفسیری، مضمنی و منظوم)، ترجمه ایشان از نوع دوم است؛ و مراد از ترجمه تطبیقی این است که ترجمه کاملاً بر متن منطبق باشد و این انطباق باید هم در کمیت باشد و هم در کیفیت؛ یعنی حجم ترجمه به اندازه حجم متن و مفهوم و محتوای ترجمه نیز بیانگر مفهوم و محتوای متن باشد و چیزی هم زاید بر متن نباشد.

در این مقام، نویسنده نخست به بیان نمونه‌هایی از دقت، ظرافت و صحت در این ترجمه می‌پردازد و در ادامه به ۲۱ مورد از نمونه‌های این ترجمه که در آنها ترک اولی رخ داده اشاره می‌کند که از آن جمله است:

۱. سوره حمد، آیه ۷-۶: «اَهُدْنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ انْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ»؛ ما را به راه راست هدایت فرماء؛ راه چنان مردمی که بر آنها نعمت ارزانی داشتی، نه کسانی که مورد غضب شده‌اند و نه گمراهان. ترجمه دقیق آیه چنین است: «ما را به راه راست هدایت کن، راه آنان که نعمتشان دادی که آنان نه مورد خشم قرار گرفته‌اند و نه گمراهند.»

در میان مترجمان پیش از انقلاب اسلامی، تنها مرحوم شیخ ابوالحسن شعرانی و سیدعلی نقی فیض‌الاسلام این آیه را به صورت دقیق ترجمه کرده‌اند.

۲. سوره بقره آیه ۱۰: «... وَلَهُمْ عِذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ»؛ و برای آنان عذاب دردنگی است به سبب آنکه همی تکذیب می‌نمایند. کلمه «يَكْذِبُونَ» فعل لازم است نه متعدی که «يُكَذِّبُونَ» به تشديد حرف «ذ» می‌باشد! بنابراین ترجمه صحیح آیه چنین است: «و برای آنان عذاب دردنگی است به سبب آنچه دروغ می‌گفتند.»

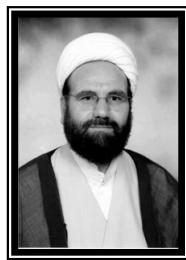
۳. سوره بقره، آیه ۴۲: «وَلَاتَلِيسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَ تَكْتُمُوا الْحَقَّ وَ انْتُمْ تَعْلَمُونَ»؛ حق را به باطل نپوشید، در حالی که کتمان حق می‌نمایید و آن را می‌دانید. ترجمه صحیح آیه چنین است: «و حق را به باطل درمی‌مایزید و حق را با آنکه خود می‌دانید، کتمان مکنید.»

۴. سوره بقره، آیه ۴۰: «... وَأَوْفُوا بِعَهْدِكُمْ»؛ و به عهد من وفا کنید تا به عهد شما وفا کنم.

ترجمه صحیح آیه چنین است: «و به عهد من وفا کنید. من نیز به عهد شما وفا می‌کنم.»

۵. سوره بقره، آیه ۷۵: «افتطمون ان یؤمنوا لكم»: آیا پس از این، چشم دارید که به سود شما ایمان آرند؟

ترجمه صحیح آیه چنین است: «آیا به این دل بسته‌اید که [یهودان] به سود شما اعتراف کنند؟»

حجت‌الاسلام محمدعلی کوشاسال ۱۳۳۱ در دولت آباد بیجار گروس متولد شد. پس از طی تحصیلات ابتدایی سال ۱۳۵۳ وارد حوزه علمیه قم شد. دروس مقدماتی و سطح را که پشت سر گذاشت، به مدت چهارده سال دروس فقه، اصول، کلام، تفسیر و تاریخ را از بزرگان حوزه فراگرفت. در حین تحصیل ۱۳ سال در حوزه و پنج سال در دانشگاه به تدریس پرداخت؛ و هم اینک پژوهش‌های وی متمرکز در حوزه تفسیر و ترجمه قرآن کریم است.

او جدای از نگارش مقالات، آثار متعددی را تألیف، ترجمه یا تصحیح کرده است که از آن جمله است: فروغ توحید، ترجمه‌های ممتاز قرآن در ترازوی نقل، ترجمه الاربعون حدیث از شهید اول، و تصحیح شماری از نوشه‌های فاضل گروسی.

ب. علوم روایی

در این حوزه یک اثر شایسته تقدیر شناخته شد:

گنجی نویافته یا وهمی بریافته؟؛ جویا جهانبخش؛ آینه پژوهش؛ شماره ۱۱۸؛ مهر - آبان ۱۳۸۸.

منتقد در مقاله خود می‌نویسد: نویسنده کتاب خطیب کعبه «مهندس علی اصغر یونسیان» است که گفته می‌شود: «سال‌هاست از سنگر دانشگاه برای حمایت از حریم ولایت مدد می‌جوید» و آثاری به نظم و نثر منتشر ساخته.

دو تن از نویسندهای حوزه‌ی این کتاب تقریظ نوشته و آفرین خوانده‌اند: یکی آقای «شیخ جواد کربلایی» و دیگری آقای «علی اکبر مهدی‌پور». تقریظهای این هر دو تن با دو پیشگفتار خود نویسنده کتاب، در فصلی مقدم بـر فصل نخست - که نویسنده کتاب این فصل مقدم را «فصل صفرم» خوانده است! - جای گرفته است. کتاب شرحی است بر متنی عربی، و آن متن عربی کوتاه، بنابر ادعای مؤلف، «خطبه‌ای» است که «حضرت ابوالفضل العباس(ع)» بر بالای بام کعبه ایجاد فرموده و منبع آن نیز، باز بنابر ادعای مؤلف، کتاب مناقب السادة الکرام تأليف سیدعین العارفین هندی است که هم بنابر ادعای مؤلف، در کتابخانه مرحوم علامه میرحـامد حسـین هـندـی موجود است.

چه مؤلف کتاب و چه آقای مهدی پور - که هر دو بر صحـت و اصـالت این مـتن پـای فـشارـنـد -، هیچ یک خـود کـتاب مناقـب السـادة الـکـرام مـورد اـدـعا رـا در اـختـیـار نـدارـند و - آنسـان کـه اـز پـیـشـگـفـتـارـ مؤـلـف بـرمـیـ آـید - تـنـها روـنـوـشت هـمـین خـطـبـه رـا «آـقـای» مـهـنـدـس سـجـادـی - کـه اـیـشـان رـا هـم نـمـیـشـناسـیـم - اـز آـن کـتاب اـخذ کـرـده و در اـختـیـار مـؤـلـف قـرار دـادـه است.

با اینهمـی کـه در بـاب مـأخذ اـین خـطـبـه اـدعـایـ وجود دـارد، بـیـشـترـین تـأـکـید و عـنـایـت نـوـیـسـنـدـه و تـقـرـیـظ نـوـیـسـانـ به خـودـ مـتن و ظـاهـرـوـ باـطـنـ عـبـارـات آـن مـعـطـوفـ است. هـم آـقـای شـیـخ جـوـاد كـرـبـلاـيـي کـه نـخـسـتـين تـقـرـیـظ رـا بـرـ کـتاب نـوـشـتهـانـد و هـم مـؤـلـف کـتاب اـز «مضـامـین عـالـیـ» خـطـبـه يـاد مـیـكـنـد و آـقـای مـهـدـیـپـور کـه دـوـمـین تـقـرـیـظ رـا

نوشته‌اند، بر دو نویسنده پیش‌گفته سبقت جسته، در ستایش این خطبه سنگ تمام گذاشته‌اند.

مؤلف کتاب و دو تقریظنویس آن نسبت این کلام را به حضرت ابوالفضل(ع) ثابت می‌دانند و به ویژه آقای مهدی‌پور و مؤلف هر دو کوشش دارند خوانندگان را در باب این نسبت، بی‌گمان سازند.

از قضا به نظر می‌رسد بعضی مخاطبان هم این خطبه نو پدید را مهم پنداشته، حتی در عرصهٔ تاریخنگاری و دین‌بی‌وهی قابل استناد انگاشته‌اند.

منتقد در ادامه با بررسی متن خطبه و ارائه شواهدی چند اثبات می‌کند که متن یاد شده از سلاست، سلامت و صلابت ادعا شده برخوردار نیست و نمی‌توان آن را به فرزانه‌ای چون حضرت ابوالفضل(ع) نسبت داد. سپس می‌افزاید: در مثل چنین خبری که گفته می‌شود متن سخنرانی حضرت ابوالفضل علیه‌السلام بر بام کعبه و در حضور حج‌گزاران، آن هم در چنان فضا و اوضاع تاریخ پراهمیتی (يعنی روز ترویهٔ سال ۶۰ ق) است، نفس عدم اشتهرار، بل عدم تواتر اصل واقعه، از نشانه‌های دروغین بودن آن است. الغرض، آیا خردپذیر است خبر خطبه‌ای که به تصريح دلدادگانش «در حضور هزاران حاجی و طوافگر ایراد گردیده است»، نه تنها به تواتر نرسد، حتی در قالب خبر واحدی که از دید تاریخی سزاوار اعتنای هرچند قلیل باشد، نقل و روایت نشود؟ اکنون مستند خبر حاضر کتاب و مؤلفی است که بر فرض وجود خارجی، از قضا و از هم اکنون، به خاطر همین نقل فوق العاده شاذ، مورد بدگمانی و اتهام است؛ چه، نقلی را که سده‌ها در هیچ منبع و مأخذ معتبره‌ی دیده نشده و مقتضای درستی‌اش تواتر آن بوده، در قالب خبری مخدوش و با متنی ناستوار پیش روی ما نهاده است.

آقای مهدی‌پور نوشته‌اند: باتوجه به اینکه ما به هیچ وجه به کتاب مناقب السادة الکرام دسترسی نداریم، برای اثبات انتساب این خطبه به قمر منیر بنی‌هاشم (ع) هیچ راهی نداریم، به جز تعبیرات بلند، واژه‌های نورانی و محتوای بسیار والاً خطبه که از مقام والاً القاکننده آن حکایت می‌کند و این یکی از راههای اثبات نسبت یک سخن به صاحب سخن می‌باشد.

آقای مهدی‌پور برای موجه فرآمودن منهج خود در اثبات نسبت این خطبه، عمل دو تن از دانشمندان اسلامی را گواه گرفته‌اند:

یکی مرحوم آیت‌الله کاشف‌الغطاء که در «الفردوس الاعلی» با استناد به اسلوب و شیوه سخن اهل بیت عصمت و طهارت(ع)، صدور دعای صباح را از آن خاندان مسلم شمرده است.

دیگری ابن ابی‌الحیدد معتزلی که در باب انتساب خطبه شِقْبَقِیَّه، با استناد به سخن ابن خشَاب، از حیث سبک، نسبت آن خطبه را به امیر مؤمنان علی(ع) استوار دانسته است. حق آن است که نام و روش دو عالم یاد شده، مددی به منهج آقای مهدی‌پور نمی‌رساند و قوتی به استدلال ضعیف ایشان نمی‌بخشد.

نویسنده در پیشگفتاری که بر چاپ دوم کتاب نوشته، آورده است: «عده‌ای از بزرگان اهل علم و معرفت و کمال که در رشتۀ متن‌شناسی سالیان سال تلاش نموده، با آشنایی‌ای که از خاندان رسالت (ع) و نوع کلام و کلام‌های زیننده آشنا دارند و صحت کلام نور را تشخیص می‌دهند، به حقیر اظهار داشته که این خطبه نیازی به ذکر سند ندارد و خود گویای آن است که از ناحیه مقدسه قمر منیر بنی‌هاشم، حضرت ابا‌الفضل العباس - علیه السلام - شرف صدور بافقه و تنها کسی که شایستگی و شهامت اظهار چنین جملات پرصلاحت در مقابل آن دشمنان خون‌آشام و شمشیر به کف را داشته، آن بزرگوار است.»

این «عده» - که از «انشا»ی مؤلف عاقبت معلوم نمی‌شود که «جمع» هستند یا «مفرد»! - متأسفانه دلایل خود را بر ادعای غریبی که دارند مورد تصویریح قرار نداده‌اند؛ پس تنها می‌توان به قول شان متعدد شد! هرچند با توجه به اینکه صاحب قول را نمی‌شناسیم، راه تعبد نیز بكلی بسته است!!!...

باری، پرسشی بی‌امان خاطر آدمی را می‌شوراند؛ و آن، این است: بر فرض اینکه آن «عده» متن‌شناس واجد چنان توان خارق‌العاده‌ای در تمییز اقوال و متون از یکدیگر باشند، و باز بر فرض اینکه تمام کاستی‌ها و ناسنوازی‌های لفظی و معنایی متن خطبه نادیده گرفته شود، این «عده» محترم از کجا معلوم کرده‌اند که جز آن حضرت هیچ کس «شایستگی و شهامت» بیان چنان سخنانی را - بر فرض آنکه به راستی سخنانی استوار و پرصلاحت باشد - نداشته است؟! نمونه را باز بر فرض صلاحت و استواری آن سخنان - چرا سور و ما حضرت علی بن الحسین شهید(ع) - نتواند واجد آن «شایستگی و شهامت» باشد؟ آیا آن «عده» حضرت ابوالفضل (ع) را در همه چیز از جمیع یاران و پیرامونیان و خاندان سالار شهیدان، بی‌هیچ استثناء، برتر می‌دانند؟ و اگر نه، چرا در همین اظهار نظر کوتاه، این گونه گزافه می‌گویند و ندانسته «شایستگی و شهامت»

بزرگواری چون حضرت علی بن الحسین شهید - علیهم السلام - را اینسان فرومی- کاهند و درباره آنچه نمی‌دانند به داوری می‌نشینند؟!

پرسش صریح‌تر این است: آن عده که تا بدین اندازه نسبتی اظهار نظر می‌کنند و حتی حد کلمات و وزن تعبیر عرف و زمان خود را نمی‌شناستند، آیا آن قدر صلاحیت دارند که نسبت منتبی را - بدون ملاحظه سند آن - اثبات یا نفي کنند؟!

آقای مهدی پور که به تصريح خودشان «به هیچ وجه» به کتاب *مناقب السادة الکرام* دسترسی ندارند و آن را ندیده و نخوانده‌اند، از آن به عنوان «کتاب ارزشمند» و «اثر ارزشمند» و از نویسنده‌اش به عنوان «محقق پرتلاش» و «فرزانه» و «پژوهشگر ارجمند»، شادروان.... یاد کرده‌اند! ای کاش توضیح داده بودند که ارجمندی آن کتاب نادیده و محقق بودن و پرتلاش بودن نویسنده آن از کجا برایشان مکشوف شده است؟ آقای مهدی پور خطبیه مورد گفت و گو را «یکی از مطالب ارزشمندی که همواره گمشده بربخی از محققان درآشنا در طول تاریخ بوده [است]» قلم داده‌اند.

ای کاش ایشان دست کم چند تن از آن محدثان و مورخان، یا به تعییر احساسی خودشان: آن «محققان درآشنا»، را که از وجود چنین خطبهای خبر داشته و از این روی همواره در بی دست یافتن بر آن بوده‌اند، معرفی می‌کردند.

آقای مهدی پور این خطبه را بر آگاهی‌های تازه و بدیعی مشتمل می‌دانند و از جمله «رازگشایی حمامه حسینی می‌شمارند.

نگارنده این سطور، با صرف نظر از فقدان سند و وهن مستند و اضطراب متن خطبه ادعایی، تنها برای دریافتمن همین خصیصه مورد اشارت ایشان یک بار دیگر متن را از نظر گذرانید و متوجه نشد مقصود ایشان چیست و چه رازی در باب نهضت سالار شهیدان (ع) در این متن مکشوف گردیده است.

آقای مهدی پور یکی از امتیازات این متن را پرده برگرفتن از «راز قداست کعبه» می‌داند.

به عقیده ایشان ولادت امیر مؤمنان علی(ع) در کعبه «به آنجا شایستگی قبله شدن را بخشیده است» و «چنین شرف و افتخاری به این مکان ارزانی داشته».

سخن اینجاست که در حیطه عقاید، حتی بر خبر واحد معتبر نمی‌توان اقتصار کرد؛ حال چگونه بتوان خبری ناسخه و مجھول را با این رکاکت الفاظ و بی‌سامانی که در آن است حجت عقیده دینی قرار داد؟!... به شرحی که گذشت، قرائناً و شواهد نشان

می‌دهند خطبه حاضر به اندازه یک خبر تاریخی عادی اعتبار ندارد؛ تا چه رسد به خبری که مستند عقیده قرار گیرد.

البته نویسنده خطیب کعبه، در این باب، آسان‌گیرتر از آن است که بدین باریکی‌ها و تفاوت‌ها در حجت روایات عنایتی بکند؛ چرا که او در همین کتاب حتی خواب را مستند عقیده قلم داده است!

نظری به ایستار نخبگان تراز اول تشیع از سلف صالحان، نشان می‌دهد آنچه زیاند عالمان شیعی و ایستار رسمی تشیع بوده، این است که ولادت امیرالمؤمنین علی (ع) در کعبه در عداد فضایل و مناقب آن حضرت و از خلعت‌های تشریف الهی بر قامت آن مرد خداست.

کتاب خطیب کعبه، نمونه‌ای است از آسان‌گیری و سهل‌انگاری در مواجهه با اخبار و آثار و تاریخ و متون، و تجدید حیات شیوه‌ای که در تاریخ مدرسی معارف اسلامی «قصاص» و «حشویه» را بدان باز می‌شناخته‌ایم؛ و اکنون متأسفانه با عناؤین و القاب علمی و مذهبی همراه و ترویج می‌گردد.

دشواری کار اینجاست که نویسنده کتاب خطیب کعبه و دو تقریظنویس کتاب وی و دیگر کسانی که چون ایشان می‌اندیشنند، کار اعتماد بر اخبار و آثار و مرویات را آسان گرفته‌اند و گویی نمی‌داند حتی اخبار و مرویاتی که در مأخذ معتبر و به اسناد متعدد دستیاب می‌گردد و مورد اعتماد برخی از عالمان و فاضلان نیز بوده است، بدین آسانی که ایشان می‌پندارند از صافی حدیث‌شناسی ناقدان حدیث نمی‌گذرد؛ تا چه رسد به متنی بی‌پایی و سر، از مأخذی مجھول، با نشانه‌های آشکار کذب و وضع.

جویا جهانبخش، سال ۱۳۵۶ در اصفهان زاده شد. عمدۀ دوران تحصیلات خود را در زادگاهش گذرانید. در دورۀ راهنمایی و سپس دبیرستان از دانش‌آموزان ممتاز سازمان ملی پژوهش استعدادهای درخشان به شمار می‌رفت و به رغم موفقیت در شاخه ریاضی و فیزیک، به سبب دلیستگی‌اش به مطالعات ادبی و تاریخی (به ویژه شاهنامه‌پژوهی) به

شاخه ادبیات و علوم انسانی روی آورد. سرانجام نیز، مطالعات اسلامی و دانش‌آندوزی در حوزه علوم دینی اصفهان را برگردید. او که سال‌هاست به درس خارج فقه و اصول حضور می‌باشد، چندی نیز در حوزه علمیه اصفهان به تدریس ادبیات و کلام و... اشتغال ورزید و هم‌اکنون به مطالعه و تحقیق در حوزه‌های مورد علاقه خود مشغول است. از وی بیش از بیست کتاب به چاپ رسیده است که برخی از آنها عبارت‌داز: *دقائق التأویل و حقائق التنزيل* (تصحیح)، *ترجمه فرحة الغری* (تصحیح)، *سراج السالکین* (تصحیح)، راهنمای تصحیح متون (تألیف)، حکایت انگر الماس ریزه‌ها (تألیف)، سلمان محمدی (ترجمه)، نیز افزون بر پانصد مقاله از وی در دانشنامه‌ها، یادنامه‌ها و مجلاتی چون: آینه پژوهش، آینه میراث، بینات، پژوهش و حوزه، علوم حدیث، و دانشنامه قرآن پژوهی به چاپ رسیده است.

آثار او بارها از سوی جشنواره‌های متعدد از جمله کتاب فصل و جشنواره نقد مورد تقدیر قرار گرفته و سال‌ها با دیرخانه کتاب‌سال، به عنوان داور همکاری داشته است.

ج. رجال

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

مقایسه تحلیلی سه چاپ کتاب الرجال برقی؛ سیدعلی آقایی، آینه میراث، شماره ۴۴، تابستان ۱۳۸۸.

کتاب *الرجال* برقی از آثار کهن رجالي شیعه است که تاکنون سه بار (تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۳ ش؛ قم: مؤسسه نشر اسلامی، ۱۴۱۹ ق؛ کتابخانه آیت‌الله الظلمی مرعشی نجفی، ۱۴۲۸ ق) تصحیح و منتشر شده است. در نوشتار حاضر پس از معرفی اجمالی خاندان برقی، و بحث درباره صحت انتساب کتاب *الرجال* به احمدبن محمد برقی (متوفی ۲۷۴ هجری یا ۲۸۰ هجری)، سه چاپ مختلف کتاب با هم مقایسه و

میزان دقت، اعتبار و کیفیت آنها تحلیل شده است. نتیجه حاصل از این بررسی آن است که با گذشت افزون بر ۴۵ سال از انتشار نخستین تصحیح این کتاب، همچنان چاپ دانشگاه تهران از حیث اعتبار، دقت در ضبط اعلام و فواید رجالی بر چاپ‌های بعدی برتری دارد.

آقای سیدعلی آقایی ابرندآبادی سال ۱۳۵۲ در تهران متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خود گذراند. سال ۱۳۷۱ وارد دانشگاه شد و در رشته مهندسی کامپیوتر دانشگاه تهران ادامه تحصیل داد. مقطع کارشناسی ارشد را در رشته علوم قرآن و حدیث دانشکده اصول دین قم پی گرفت. سپس در سال ۱۳۸۴ مقطع دکترا را در همان رشته در دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات آغاز کرد.
مقالات متعددی تألیف یا ترجمه کرده و با مؤسساتی چون دانشنامه جهان اسلام همکاری دارد.

د. کلام

در این حوزه یک اثر شایسته تقدیر شناخته شد:
قیاس فقهی همان قیاس منطقی است؟؛ سیدحسن اسلامی، آینه پژوهش، شماره ۱۱۶-۱۱۷، خرداد - شهریور ۱۳۸۸.

نویسنده در این مقاله، به نقد محتوایی و روشی کتاب بررسی مسئله قیاس؛ تحلیل کاربرد قیاس در اصول و فروع دین، نوشته علیرضا رحیمیان که در سال ۱۳۸۷ از سوی انتشارات منیر منتشر شده، می‌پردازد و در بنیادی ترین مدعای آن تردید می‌کند. میرزا مهدی اصفهانی، در مخالفت با فلسفه اسلامی، مدعی شده بود که اساس استدلال فلسفی بر قیاس استوار است و قیاس نیز از نظر شرعی مردود است و روایاتی بر ضد آن وجود دارد. منتقدانش پاسخ داده بودند که واژه قیاس در فلسفه و متون روایی به دو معنا به کار رفته است و در اینجا مغالطه اشتراک لفظی رخ داده است. نویسنده کتاب بررسی مسئله قیاس، در دفاع از میرزا اصفهانی، کوشیده بود تا یگانگی این دو نوع قیاس را عمدتاً از سه راه، اثبات کند. در برابر این تلاش، منتقد به تحلیل استدلال‌های وی پرداخته و نشان داده است که وی روشی درست برای اثبات مدعای خوبی‌اش انتخاب نکرده است. برای نمونه، وی با استناد به واژه‌نامه‌ها نتیجه گرفته است که قیاس یعنی اندازه‌گیری و این ویژگی در قیاس فقهی و منطقی به یکسان وجود دارد. منتقد در این مقاله، با تحلیل ریشه‌ها و کاربرد متفاوت این دو نوع قیاس، برداشت وی را نادرست و این شیوه را ناکارآمد دانسته است. همچنین در این مقاله، بر نقل قول‌های ناقصی که در این کتاب آمده و تعبیرات تندی که بر ضد منتقدان آمده بود، خرد گرفته و آن‌ها را مغایر نگارش علمی دانسته است.

دکتر سیدحسن اسلامی در سال ۱۳۳۹ در کربلا زاده شد. دوران راهنمایی و دبیرستان را در شیراز گذراند. در سال ۱۳۵۶ به تحصیلات حوزوی روی آورد و پس از اتمام دروس مقدماتی و سطح، به مدت هشت سال در دروس خارج فقه و اصول شرکت کرد. در کنار آن، به تحصیلات دانشگاهی پرداخت و در سال ۱۳۷۹ کارشناسی ارشد خود را در رشته مدرسی معارف اسلامی از دانشگاه قم گرفت و در همان دانشگاه در مقطع

دکتری به ادامه تحصیل پرداخت و در سال ۱۳۸۴ در رشته کلام (گرایش فلسفه دین) فارغ التحصیل شد.

وی استادیار دانشگاه ادیان و مذاهب است و در دو حوزه تخصصی کلام جدید و اخلاق کاربردی به آموزش و پژوهش می‌پردازد و در کنار فعالیت‌های آموزشی، بیست عنوان کتاب، اعم از ترجمه و تأثیف و نزدیک به صد مقاله منتشر شده در کارنامه علمی خود دارد. وی تاکنون از نزدیک به بیست جشنواره علمی کشور جوانی کسب کرده است، از جمله دبیرخانه دین‌پژوهان کشور (سال‌های ۱۳۸۰، ۱۳۸۲، ۱۳۸۴)، کتاب سال دانشجویی (۱۳۸۱)، پایان‌نامه سال دانشجویی (۱۳۸۵)، معاونت پژوهشی وزارت علوم (۱۳۸۵)، جشنواره کتاب فصل (۱۳۸۷)، کتاب سال جمهوری اسلامی (۱۳۸۸) و جشنواره بین‌المللی فارابی (۱۳۸۹).

وی بیش از یک دهه است که در حوزه نقد کتاب قلم می‌زند و در کنار مباحث نظری، مانند تغاریش کتاب/اخلاق تقدیم و مقالات دیگر، به نقد آثار منتشر شده می‌پردازد. به دلیل فعالیت مستمر در عرصه نقد، در سال ۱۳۸۸ از سوی جشنواره نقد کتاب، پژوهشگر شایسته تقدیر شناخته و معرفی گشت.

۴. علوم اجتماعی

الف. علوم سیاسی

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

/ایران در حکومت روحانیون، رشید جعفری‌پور، نقد تاریخ نگاری انقلاب اسلامی (کتاب اول): مرکز اسناد انقلاب اسلامی، چاپ اول ۱۳۸۸

انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ نقطه عطفی در تاریخ این سرزمین بوده که با رویکردی فرهنگی - مذهبی و متکی بر اراده خداوند و خواست ملت مسلمان ایران و به

رهبری امام(ره) به وقوع پیوست و توانست به عمر پادشاهی در ایران پایان دهد . وقوع انقلابی با این عظمت نگاه اندیشمندان در حوزه‌های مطالعاتی مختلف را به خود جلب کرد و نظرات متعددی در مورد نحوه شکل‌گیری، علل و عوامل، روند اتفاقات و نتایج آن ارائه گردید . اگرچه هر کدام از این نظرات به بخشی از واقعیت انقلاب اسلامی پرداختند، اما هر کدام از آنها دارای نقاط ضعف و قوتی هستند که شایسته بررسی و نقد هستند. کتاب / ایران در حکومت روحانیون از جمله آن کتاب‌ها است که خود ترجمه‌ای است از کتاب «Iran Under The Ayatollahs» نوشته‌ی Dilip Hiro یا Hiroo Dilip که توسط آقای محمدجواد یعقوبی به فارسی برگردانده شده و در سال ۱۳۸۶ مرکز بازشناسی اسلام و ایران آن را به چاپ رسانده است. هدف نویسنده از نگارش این کتاب ارائه تاریخ سیاسی - اقتصادی ایران عنوان شده است. نقطهٔ تمرکز این کتاب عمده‌تاً رویدادهای قبیل و بعد از انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ می‌باشد. وی با نگاهی گذرا به سلسله‌های صفویه، قاجاریه و پهلوی و نشان دادن تقابل دولت با روحانیت با رویکردی تاریخی به حوادث ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ تا پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ پرداخته است.

منتقد در مقالهٔ خود تلاش کرده است به طور مبسوط از سه منظر روشی، شکلی و محتوایی به نقد کتاب پردازد.

الف. نقد روشی کتاب: ماهیت روش‌شناخته کتاب، ماهیتی توصیفی است که دنبال علت‌یابی پدیده‌ها و حوادث نیست. از آنجا که کتاب حاضر به مطالعهٔ گروه‌ها، افراد و جریاناتی که در انقلاب اسلامی نقش داشته‌اند پرداخته است، لذا مطالعهٔ آن حالت جامعه‌شناسانه نیز پیدا می‌کند. در مجموع کتاب حاضر با حالتی تاریخی - توصیفی با رویکردی جامعه‌شناختی تدوین گردیده است و ماهیت نظری آن چندان آشکار نیست، بلکه با استنادات زیاد به منابع و ارقام و اعداد از حالت نظری خارج شده است و کمتر به اظهارنظر و تحلیل وقایع پرداخته است. یکی از مهم‌ترین نقدها به ماهیت روشی کتاب این است که کتاب بیشتر حالت ثورنالیستی دارد.

ب. نقد شکلی: در زمینه نقد شکلی کتاب می‌توان گفت که تصویر روی جلد کتاب تصویر گویایی نیست و در قسمت فهرست مطالع، فصل‌ها و زیرفصل‌ها به خوبی مشخص نشده‌اند. غلط‌های مختلف تایپی، اشتباه ارجاعی و ترجمهٔ اشتباه نیز در کتاب وجود دارد.

ج. نقد محتوایی: درباره نقد محتوایی کتاب باید گفت: متن کتاب چندان با این عنوان همخوانی ندارد، بلکه کتاب با نگاهی تاریخی به حوادث ایران دوران انقلاب پرداخته است و نگاه مختص‌ری هم به تعامل یا تقابل روحانیت با حکومت دارد.

نویسنده توجه اندکی به قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ دارد، در حالی که به اذعان بسیاری از نویسنده‌گان موافق و مخالف انقلاب اسلامی این قیام نقطه‌آغاز انقلاب اسلامی بوده است. در تمام این کتاب به جایگاه مردم به عنوان عنصری آگاه پرداخته نشده است و از نظر نویسنده مردم عنصری ناآگاه هستند که متأثر از فعالیت سیاسی افراده گروهها و دولت در هر شرایطی به یک سو کشیده می‌شوند و خودشان هیچ اختیاری ندارند.

در جای‌جای کتاب تلاش شده است که امام(ره) به عنوان شخصی فرصت‌طلب نشان داده شود؛ شخصی که برنامه خاصی نداشته و براساس شرایط زمانی از برخی از فرصت‌های بدست آمده استفاده کرده و با توجه به شرایط تاریخی خاص به آن نتیجه مطلوب رسیده است؛ در حالی که از شخصیت و برنامه‌های امام برمی‌آید، ایشان طرح «حکومت اسلامی» بر مبنای «نظریهٔ ولایت فقیه» را سال‌ها قبل از شکل‌گیری انقلاب اسلامی در نجف و در خلال بحث‌های فقهی حوزه تدوین و به رشتۀ تحریر درآورده بودند و با برنامه کاملاً مشخصی انقلاب را هدایت می‌کردند.

گرچه نویسنده ادعا دارد که به نقش گروهها و طبقات در جریان شکل‌گیری انقلاب پرداخته است، اما از مطالعه کتاب برمی‌آید که ایشان چندان نتوانسته ماهیت شکل‌گیری و تداوم و تأثیرگذاری گروهها بر سیاست و عملکرد دولتها در ایران را روشن کند. ایشان به صورت گذرا به برخی از گروه‌های سیاسی رسمی پرداخته است، اما به تنوع قومی، فرهنگی، نژادی، زبانی، هویتی، صنفی و... نگاه عمیقی ندارد.

نویسنده در برخی از فصل‌ها به طور کلی از ماهیت اصلی بحث کتاب خارج می‌شود و به مباحث جزئی پرداخته و کتاب را از حالت علمی به صورت ژورنالیستی تبدیل کرده است.

گاه نویسنده برای القای خواسته خویش به خواننده برخی آمارهای غیررسمی و بعض‌اشتباه را چندین بار یا از چند منع روزنامه‌ای تکرار می‌کند، در حالی که اگر به اصل ماجرا مراجعه کیم، این آمارها چندان صحیح نمی‌باشند و این تکرار از ارزش کتاب کاسته است.

رشید چفیریور کلوری سال ۱۳۵۳ در بخش شاهروود - کلور شهرستان خلخال به دنیا آمد. تحصیلات مقطع ابتدایی و راهنمایی را در زادگاه خود گذراند و دوره دبیرستان را در بابل و ماسال پی گرفت. سال ۱۳۷۳ موفق به اخذ مرک کارданی زبان انگلیسی از مرکز تربیت معلم شهید رجایی لاهیجان شد و به تدریس زبان انگلیسی در مدارس بندر انزلی اشتغال ورزید. سال ۱۳۸۱ مقطع کارشناسی ارشد را در رشته معارف اسلامی و علوم سیاسی دانشگاه امام صادق(ع) به اتمام رساند و بالاگصله تحصیلات دوره دکتری را در همان دانشگاه پی گرفت.

جدای از مقالات متعدد، با مجلاتی چون ماهنامه فرهنگی، ماهنامه دانشجو، فصلنامه صبا، رآورد سیاسی به عنوان یکی از اعضای شورای سردبیری یا هیئت تحریری همکاری داشته و در برخی از دانشگاه‌ها به تدریس اشتغال ورزیده است. او هم اینک به در سمت معاونت مدیرکل فرهنگی وزارت علوم و تحقیقات و فن‌آوری به فعالیت می‌پردازد.

ب. آمار

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

احتمالات و آمار کاربردی در روانشناسی و علوم تربیتی؛ مهدی مرادی، ستار مرادی، کتاب ماه علوم اجتماعی، شماره ۱۴، اردیبهشت ۱۳۸۸.

احتمالات و آمار کاربردی در روان‌شناسی و علوم تربیتی، اثری است جامع، پربار و بسیار دقیق برای دانشجویانی که در رشته‌های مختلف علوم رفتاری یا علوم اجتماعی تحصیل و یا در حوزه آمار و روش تحقیق فعالیت می‌نمایند.

کتاب فوق که دربرگیرنده ۵۳۶ صفحه است در تابستان ۱۳۸۷ توسط انتشارات رشد منتشر گردیده است.

این اثر با توجه به محتوای گسترده و جامعی که دارد، یکی از آثار ماندگار و به روز در میان کتاب‌های آماری در حوزه‌های علوم رفتاری و علوم اجتماعی است. به نحوی که در هر سه مقطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تدریس می‌شود و منبع اصلی برای آزمون‌های کارشناسی ارشد و دکتری است.

کتاب دربرگیرنده ۲۲ فصل است که نویسنده بعد از بیان پیشگفتار، آنها را به صورت مرتب و زنجیروار بیان کرده است و بعد از آخرین فصل به حل خودآزمایی و ترسیم جداول آماری پرداخته است.

منتقدان ضمن اعتراف به قابلیت‌های فراوان کتاب به کاستی‌های آن در سه بخش اشاره کرده‌اند:

الف. نقد صوری: در این قسمت به بررسی شکل و نگارش مطالب براساس قواعد فارسی و ریاضی و اشتباوهای چاپی پرداخته‌اند.

ب. نقد ساختاری: در این قسمت منتقدان به دو نکته اشاره کرده‌اند:

۱. با توجه به اینکه آمار توصیفی پیش نیاز آمار استنباطی است و به هم مربوطند و همچنین احتمالات ارتباط چندانی با این دو مبحث ندارد، لذا بهتر بود آمار توصیفی و استنباطی کنار هم و پشت سر هم آورده شود.

بنابراین مبحث احتمالات می‌توانست یا در ابتدای کتاب و قبل از آمار توصیفی و یا در آخر کتاب و بعد از آمار استنباطی به کار رود.

۲. نکته دیگر اینکه فصل ششم (منحنی طبیعی) بعد از فصل پنجم (نمره‌های استاندارد) نگارش شده است. با توجه به اینکه اساس نمره‌های استاندارد، منحنی طبیعی می‌باشد و این نمرات براساس منحنی نرمال بررسی، بحث و تعیین می‌شود، به نظر می‌رسد اگر جای این دو فصل با هم عوض شود، (ابتدًا فصل منحنی طبیعی و سپس فصل نمرات استاندارد بیان شود) کمک شایانی به درک مطالب نمرات استاندارد توسط دانشجویان می‌نماید.

ج. نقد محتوایی: این کتاب با این جامعیت و پتانسیل می‌توانست در قسمت آزمون‌ها، پریارتر از وضع موجود باشد. زیرا آزمون‌ها به دو گروه پارامتریک و ناپارامتریک تقسیم می‌شود، در حالی که در این اثر به اکثر آزمون‌های پارامتریک پرداخته و از خانواده ناپارامتریک‌ها فقط به آزمون خی‌دو که مورد استفاده زیادی قرار می‌گیرد، بسته کرده است.

در فصل سوم (اندازه‌های گرایش مرکزی) با همه توضیحات، بررسی‌ها و نکاتی که برای سه شاخص برشمرده شده است، ولی به اندازه‌گیری مدد در اعداد طبقه‌بندی شده پرداخته نشده است.

منتقدان در پایان این قسمت، بر برخی از اشکال‌های محتوایی به لحاظ محاسبات و چه به لحاظ داشش موجود اشاره کردند.

مهردی مرادی سال ۱۳۶۰ در یاسوج به دنیا آمد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خود گذراند. سال ۱۳۸۶ مقطع کارشناسی رشته ریاضی محض را در دانشگاه یاسوج به اتمام رساند. سال ۱۳۸۷ مقطع کارشناسی ارشد رشته تربیت بدنی را در دانشگاه علامه طباطبائی آغاز کرد. جدای از همکاری با کمیته‌های اجرایی در حوزه ورزش، مقالات و کتاب‌هایی چند را تألیف کرده است.

ستار مرادی سال ۱۳۶۳ در یاسوج متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خود گذراند. سال ۱۳۸۶ مقطع کارشناسی رشته علوم اقتصادی بازرگانی را در

دانشگاه شهید چمران اهواز به اتمام رساند و سال ۱۳۸۷ مقطع کارشناسی ارشد رشته علوم اجتماعی را در دانشگاه علامه طباطبائی آغاز کرد. او مقالات چندی در حوزه‌های مربوط به تربیت بدنی منتشر کرده است.

۵. ادبیات فارسی

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

لزوم تصحیح مجلد تفسیر طبری؛ اکرم حاجی‌سیدآقایی، معارف، شماره ۲، مرداد - آبان ۱۳۸۸.

ترجمه تفسیر طبری که توسط گروهی از دانشوران فرارود در دوره پادشاهی نوح بن منصور سامانی (۳۵۰-۳۶۶ ق) تحقق یافته، یکی از کهن‌ترین متون منتشر فارسی و از لحاظ زبانی، دربردارنده بسیاری از مختصات آوایی، تلفظی، دستوری و واژگان کهن است. این اثر ارزشمند، به اهتمام زنده‌یاد حبیب یغمایی، بر پایه دستنویس کتابخانه کاخ موزه گلستان (سلطنتی سابق) که در سال ۶۰۶ ق. کتابت شده، و با مقابله با پنج دستنویس دیگر به زنجیر تصحیح پیوسته است.

عدم دقت کافی یغمایی در انتقال نسخه خطی اساس به متن چاپی، همچنین عدم توجه وافی او به ساختار زبانی و بیانی این اثر، باعث بدخوانی‌ها، افتادگی‌ها... در متن شده است.

منتقد در چند بخش، انتقادات خود را متوجه اشکالات زبانی متن نموده است:

۱. کلماتی که مشمول برخی تحولات آوایی شده‌اند، و مصحح بدون توجه به این تحولات، آنها را تغییر داده است.
۲. کلماتی که به صورت کهن کتابت شده‌اند، و مصحح بدون توجه به نوشтар کهن این کلمات، آنها را دگرگون نموده است.

۳. کلماتی که برای مصحح نامفهوم و مبهم بوده و آنها را با نشانه استفهام معین کرده است، در حالی که بسیاری از این واژگان درست‌اند و مصحح با آنها ناآشنا بوده.
۴. عبارات و کلماتی که مصحح در بازخوانی آنها به خط رفته است.
۵. برخی از کلمات تصحیف شده و مصحح این موارد را تذکر نداده است.
- منتقد برای مستدل و مستند کردن انتقادات و ایرادات خود، متن چاپی ترجمه تفسیر طبری را با دستنویس اساس یغماهی در تصحیح متن، سنجه و موارد بدخوانی و خصیطه‌های نادرست را تعیین و تبیین نموده است. افزون بر این، با ارائه شواهد متعدد از متون تفسیری، لغوی و... دیگر، نظرات و انتقادات خود را تأیید و تقویت کرده است.

اکرم حاجی سیدآقایی سال ۱۳۵۰ در یزد به دنیا آمد. دوران ابتدایی و متوسطه را در ورامین گذراند. سال ۱۳۷۸ مدرک کارشناسی زبان و ادبیات فارسی را از دانشگاه آزاد ورامین گرفت. مقطع کارشناسی ارشد را نیز در همان رشته و همان سال در دانشگاه شهید بهشتی آغاز کرد. سال ۱۳۸۷ در پنجمین دوره جشنواره نقد کتاب به عنوان منتقد برگزیده حوزه ادبیات فارسی انتخاب شد.

او که مقالات متعددی در حوزه زبان و ادبیات فارسی تألیف کرده هم اینک با فرهنگستان زبان و ادب فارسی همکاری دارد.

۶. زبان‌شناسی

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

معرفی و نقد کتاب مکاتیب زبان‌شناسی نوین در غرب؛ محمد دیبرمقدم، دستور،
شماره ۵، اسفند ۱۳۸۸.

منتقد در مقالهٔ خود ضمن معرفی تحلیلی کتاب، در دو بخش به نقد آن پرداخته است:

الف. بخش عمدۀ نقد متوجه متن مؤلف است. برخی از مهم‌ترین انتقادهای وی عبارتنداز:

- آنچه سورن دربارهٔ بودوئن به ما می‌آموزد این است که وی مفهوم واج را در مفهوم آوای ممیز معنا، برای نخستین بار به کار برد. اما تصویر کامل‌تر از بودوئن دوکورته به گونه‌ای دیگر است.

- وی نشانهٔ زبانی سوسور (شامل دال و مدلول) را معرفی می‌کند، اما ابراز عقیده می‌کند که «تمایز میان دال و مدلول در حوزهٔ زبان‌شناسی چندان مؤثر واقع نشده است». استنباط سورن درست نیست.

- سورن در صفحات ۴۴-۴۷ به تمایز عمدۀ دیگری که سوسور پیش نهاد و آن تمایز میان همزمانی و درزمانی است، می‌پردازد. تمایزی که به باور نگارنده نشان‌دهنده تمایز بین انقلاب علمی اول در زبان‌شناسی (یعنی تاریخ‌گرایی) و انقلاب علمی دوم در زبان‌شناسی (یعنی ساخت‌گرایی) است. اما سورن حق مطلب را ادا نکرده است.

- سورن در معرفی آرای نظری سوسور از یک تمایز مهم که وی مطرح کرده است در جای خود (یعنی در میان آرای سوسور) صحبت نکرده و آن تمایز بین صورت، یعنی ارزش یک واحد زبانی و جوهر، یعنی جوهر مادی است.

- عنوان فصل بک پیدایش زبان‌شناسی نظری است که در آن از آرا و مبانی نظری زبان‌شناسی سوسوری بحث شده است. عنوان فصل دوم مکاتب اروپایی است. از آنجا که زبان‌شناسی سوسوری هم مکتبی اروپایی است، در واقع محتوای فصل یک نیز به فصل دو متعلق است. از این‌رو، به نظر می‌رسد حداقل تغییر می‌تواند افزودن کلمهٔ دیگر به ابتدای عنوان فصل دو باشد: دیگر مکتب اروپایی.

در فصل دوم کتاب که مکاتب اروپایی عنوان آن است، از مکتب پراگ و از شخصیت‌های متعلق به آن محله، آنتوان مارتی (۱۸۴۷–۱۹۱۴)، ویلم ماتسیوس (۱۸۸۲–۱۹۴۵)، نیکولای تروپتسکوی (۱۸۹۰–۱۹۳۸)، رومن یاکوبسن (۱۸۹۷–۱۹۸۲) بحث می‌شود. در معرفی دستاوردهای شخصیت‌های مکتب پراگ فقط به دو موضوع توجه شده است.

- زبان‌شناسی متن، مفاهیم و دستاوردهای اثرگذار بسیاری به کلی نادیده گرفته شده است.

- مباحث مربوط به نوام چامسکی موضوع فصل‌های هشتم و نهم و دهم کتاب است. متأسفانه کتاب سورن جهت‌گیری ضد چامسکی دارد و چنان که بایسته و شایسته یک اثر علمی است، بی‌طرفانه نیست.

ب. بخش انتهایی نقد، متوجه ترجمه است. منتقد دو ایراد اساسی را طرح می‌کند:
- در ترجمه کتاب افرون بر ۷۴ مورد ارجاع یافت می‌شود، با این توضیح که تعدادی از آنها مکرر به کار رفته است، که به آن ارجاع داده شده، اما در کتابنامه نیامده است.
همه این منابع در کتابنامه سورن آمده است.

- لغزش‌ها و نایکدستی‌ها و احیاناً سهوهای نگارشی و ویرایشی نیز در ترجمه به چشم می‌خورد.

دکتر محمد دیبرمقدم سال ۱۳۳۲ در کاشان زاده شد. تحصیلات ابتدایی را در زادگاه خود گذراند و سال ۱۳۵۰ در تهران دیپلم گرفت. دوره کارشناسی زبان انگلیسی را در مدرسه عالی ترجمه به سال ۱۳۵۴ پشت سر گذاشت. دو سال بعد موفق به اخذ مدرک کارشناسی ارشد در رشته زبانشناسی همگانی از دانشگاه تهران شد. سپس به دانشگاه ایلینوی آمریکا رفت و در رشته زبانشناسی نظری به ترتیب در سال‌های ۱۳۵۸ و ۱۳۶۱ مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری را به اتمام رساند.

او مقالات متعددی به زبان‌های فارسی و انگلیسی تألیف کرده و عضو هیأت تحریریه برخی از نشریات تخصصی می‌باشد. شرکت در همایش‌های داخلی و خارجی، مدیریت گروه در دانشگاه‌های تربیت مدرس و علامه طباطبایی، عضویت در فرهنگستان زبان و ادب فارسی، دبیر چندین همایش در حوزه زبان‌شناسی، تدریس در مقاطع مختلف دانشگاهی از جمله فعالیت فرهنگی وی به شمار می‌آید.

او که هم اینک استاد دانشگاه علامه طباطبایی است، آثار ارزشمندی تألیف کرده که کتاب زبان‌شناسی نظری: پیدایش و توکوین دستور زایشی جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۷۸ را به خود اختصاص داده است.

۷. ادبیات داستانی

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:
رویکردی روایتشناختی به داستان دو دنیا اثر گلی ترقی؛ الهام حدادی، نقد ادبی، سال اول، شماره ۵، بهار ۱۳۸۸.

رویکرد روایتشناختی در بررسی ساختار روایتهای داستانی، بستر و الگوی منظمی برای تحلیل مؤلفه‌های اصلی متن روایی، یعنی داستان و متن فراهم می‌کند. در این جستار، به تحلیل داستان دو دنیا از دیدگاه روایتشناختی پرداخته می‌شود و به فرض اولیه پژوهش در مورد امکان کاربرد عملی الگوی ساختاری روایتشناختی در روایت داستانی مدرن دو دنیا با بررسی مؤلفه‌های روایتشناختی در این داستان، پاسخ داده می‌شود. دلیل انتخاب داستان دو دنیا در بحث ژرف‌ساخت، زمان، مکان و کانونی شدگی در باب تقاد و تناقض میان مرگ و زندگی است. نتایج به دست آمده نشان می‌دهد رویکرد روایتشناختی با مؤلفه‌های خود که شامل مؤلفه‌های سطح داستان می‌شود؛ از قبیل عناصر زمانی: نظم، تداوم و بسامد؛ مکانی: مکان داستان و مکان متن؛ شخصیت‌پردازی: مستقیم و غیرمستقیم (کنش، گفتار، وضعیت ظاهری، محیط و قیاس

اسمی؛ کانونی شدگی؛ درونی، بیرونی و وجود کانونی شدگی (وجه ادراکی، وجه روان-شناختی و وجه ایدئولوژیکی)؛ روایتگری؛ سطوح روایی (فراداستانی و زیردادستانی)، لایه-های روایی (درونی و بیرونی)؛ بازنمایی گفتار و اندیشه؛ نقایل و محاکات (خلاصه داستانی، خلاصه کمتر داستانی مخصوص، بازگشت غیرمستقیم محتوا، سخن غیرمستقیم آزاد) می‌تواند تحلیلی ساختاری از تمام وجوده روایت داستان دو دنیا عرضه کند.

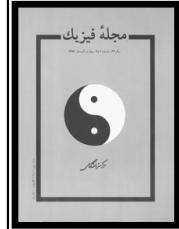

الهام حدادی سال ۱۳۶۱ در خمین به دنیا آمد. دوران ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خود گذراند. سال ۱۳۸۴ مدرک کارشناسی زبان و ادبیات فارسی را از دانشگاه اراک گرفت. مقطع کارشناسی ارشد را نیز در همان رشته و همان دانشگاه به سال ۱۳۸۸ به اتمام رساند. جدای از تأثیف چند مقاله و کتاب درآمدی بر دستور زبان روایت با گذری به ادبیات داستانی پارسی با مؤسسات پژوهشی چون دایرةالمعارف داستان‌های فارسی، دانشنامه جهان اسلام، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی، همکاری داشته و در دانشگاه آزاد و پیام نور زادگاهش به تدریس مشغول است.

۸. علوم و فنون

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

تقدیم کتاب /ستادِ عشق؛ احمد سرمد، مجله فیزیک، شماره ۱ و ۲، بهار و تابستان ۱۳۸۷ (تاریخ انتشار مرداد ۱۳۸۸).

این مقاله نقدی است بر کتاب استاد عشق نوشتۀ ایرج حسابی که در سال ۱۳۸۱ از سوی انتشارات سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شده است. کتاب یاد شده در واقع مجموعه خاطراتی است که نویسنده از زبان پدر شنیده است. منتقد در مقاله خود به چند اشکال اساسی اشاره می‌کند از جمله اینکه:

۱. در تاریخ وقوع برخی رویدادها، مخصوصاً در موارد تحصیلی استاد حسابی اختلاف بسیار زیاد است.

۲. راوی توضیح نمی‌دهد که در دوران تحصیل آیا برخی از درس‌ها را همزمان خوانده یا نه و با توجه به تنگdestی که در سراسر کتاب از آن سخن رفته، چگونه انجام این همه تحصیلات همراه با کار مقدور بوده است.

۳. موضوع دیگری که نیاز به بازنگری و تدقیق دارد، ملاقات استاد حسابی با آلبرت اینشتین است. زیرا از زمانی که اینشتین در پرینستون بود، تمامی مکاتبات و قرارهای رسمی اش ثبت می‌شد. در این آرشیو اثری از مکاتبه بین او و دکتر حسابی نیست.

۴. نظریه «بی‌نهایت بودن ماده» دکتر حسابی تاکنون به طور شایسته مورد بحث قرار نگرفته است. از دو مقاله ایشان در این باره نیز استقبالی نشده است.

۵. مشکل این کتاب آن است که نویسنده بدون در نظر گرفتن آداب آکادمیک و واقعیت‌های دنیای علم، خاطراتی را بدون وارسی و تحقیق در کنار هم نهاده تا نام پدر را پراوازه کند، در حالی که حاصل کار نتیجهٔ معکوس داده است. کارهایی که دکتر حسابی کرده است اگر محققانه بررسی شود و آثار نوآوری‌های او اگر به طور آکادمیک مورد کنکاش قرار گیرد، بزرگی واقعی او را مجسم می‌کند. بزرگی او در تأسیس دارالعلمین عالی در فرهنگ قجری است، نه در این که شتراؤس بگوید نظریهٔ تو را نمی‌فهمم! قدر والای او تربیت صدھا فیزیک‌پیشه است نه در تکرار نام بردن از او با لقب پروفسور. استاد حسابی دیر فرهنگستان بود و به قول خودش ۷۰ سال تلاش کرد برای الفاظ خارجی معادل فارسی پیدا کند، به کار بردن پروفسور به جای استاد حتماً روح او را آرده می‌کند، همان طور که دادن لقب پروفسور به اینشتین چیزی بر شأن او نمی‌افزاید. تاریخ‌نویسی، علمی است که قواعد خود را دارد؛ زندگی‌نامه‌نویسی هم همین طور.

۹. هنر

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

صلما و بیانی گنگ؛ سعید مجیدی، نمایش، شماره ۱۲۳ و ۱۲۴، آذر و دی ۱۳۸۸.

در زمینه فن بیان، کتاب‌های متعددی با متدولوژی‌های مختلف فیزیولوژیک، روان‌شناسانه، آموزشی و... به وجود آمده است، که به توانمندی‌ها و قدرت بیان بازیگر روی صحنه افزوده است. اما جامعه تئاتر امروز ایران با کمبود شدید این گونه منابع به خصوص نوع «آموزشی» آن مواجه است. کتاب صدا و بیان برای بازیگر نوشته داود دانشور (انتشارات سمت، پاییز ۱۳۸۴) از اولین کتاب‌هایی است که با نگرشی آموزشی گردآوری گردیده، لذا اهمیت این کتاب به عنوان منبعی درسی و پایه (برای استفاده دانشجویان) و اشکالات وارد بر آن، که به طور حتم مشکلاتی برای دانشجویان به همراه دارد، ضرورت تأمل و بازنگری آن را دوچندان می‌نماید.

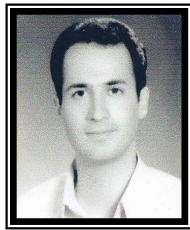
منتقد در نقد کتاب یاد شده تلاش کرده است پس از بررسی ایرادها و نقایص آن با استفاده از دانش زبان‌شناسی و آواز، گامی در جهت رفع اشکالات برداشته و توضیحات جامع و دقیق‌تری از برخی مباحث فن بیان ارائه کند.

از نکاتی که به درستی در کتاب بر آن تأکید گردیده، اهمیت درک و یادگیری آواز و کمک آن به رشد و پیشرفت بیان بازیگر است: «بسیاری از معلمان مجبوب صدا و همچنین بازیگران توانای صحنه یادآوری می‌کنند که بازیگر باید نکارتی درباره آواز خواندن بداند، زیرا آواز خواندن یکی از بهترین راه‌های تربیت صداست.»

اما متأسفانه آقای دانشور در جایگاه محقق و نویسنده فن بیان دستور مهم فوق را در استفاده از دانش تئوریک آواز رعایت نکرده و با ارائه مطالبی اشتباه اشکالاتی برای کتاب ایجاد نموده است که از آن جمله است:

۱. تعاریف و توضیحات اشتباه و متناقض درباره «دانگ صدا».
۲. در صفحات ۴۱ و ۴۴ و ۹۷۷ تا ۹۹۹ چند تعریف و توضیح از کیفیت ارائه گردیده که نه تنها تعاریف صحیحی از کیفیت نیستند، بلکه این تعدد تعریف ابهامات و تناقضاتی نیز به وجود آورده که در ضمن با تعریف طینی هم آمیخته گردیده‌اند.

با توجه به این که کتاب بیشتر جنبه گردآوری و ترجمه داشته و بعضی از اصطلاحات و واژه‌ها در حوزه فن بیان نیز به طور دقیق و شفاف تعریف و معادل‌یابی نگردیده‌اند، لذا نوشتمن یا ترجمه در این حوزه ضرورت تحقیق و تفحص عمیق را دوچندان می‌نماید، که خود یادآور «خشتش اول چون نهد...» است. متأسفانه کتاب یاد شده ضعف و مشکلات فراوانی در تعریف، معادل‌یابی و کاربرد واژگان دارد.

سعید مجیدی سال ۱۳۵۳ در اراک متولد شد. تحصیلات ابتدایی را در زادگاهش و دوره متوسطه را در اصفهان گذراند. مدرک کارشناسی آموزش هنر را نیز از دانشگاه هنر اصفهان گرفت. او که هنر آموخته سنتی آواز مکتب اصفهان نزد استاد علی اصغر شاهزادی و آموزش علمی آواز نزد استاد منصور اعظمی کیا است، مقالات چندی در حوزه هنر موسیقی و نمایش تألیف کرده و سابقه ۱۶ سال تدریس رشته هنر در آموزش و پرورش را دارد.

۱۰. تاریخ

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

نقادی درباره روش تدوین مذاکرات مجلس اول؛ سیدناصر سلطانی، نامه تاریخ پژوهان، سال پنجم، شماره ۱۹، پاییز ۱۳۸۸.

مذاکرات مجلس نخست که بخشی از آن، هم زمان با مذاکرات نخستین مجلس بنیاد یافته صورت پذیرفت، از مهم‌ترین سندهای تاریخ حقوق اساسی به شمار می‌رود. این سند به دنبال توجه به پژوهش‌های تاریخی و هم‌زمان با صدمین سالگرد جنبش مشروطه، به کوشش غلامحسین میرزا صالح، ویراسته و به سرمایه انتشارات مازیار در سال ۱۳۸۴ چاپ شد. مذاکرات مجلس اول در همان روز نیز در روزنامه مجلس منتشر می‌شد و پس از آن نیز مجلس، آنها را در جنگی گرد می‌آورد. پژوهندگان تاریخ مشروطه از دهه‌های پیش امیدوار بودند که چاپ تازه و کامل‌تری از صورت مذاکرات مجلس مؤسس انتشار یابد.

همان‌گونه که از عنوان مقاله برمی‌آید، منتقد در نوشتار مبسوط خود به نقد روش تدوین مذاکرات مجلس پرداخته است. برخی از مهم‌ترین اشکالات طرح شده بدین قرار است:

۱. متن مذاکرات مجلس اول، به دلیل بی‌سامانی‌های موجود در آغاز برپایی این مجلس، بسیار ناقص است.

۲. رهبران مشروطه، شاه، وزیران و انجمن‌ها، نامه‌ها و لایحه‌ها یا اعلامیه‌ها و تلگراف‌های فراوانی برای مجلس یا یکی از نمایندگان می‌فرستادند تا در مجلس خوانده شود، اما برخی از این سندها بر پایه سلیقه نویسنده‌گان و کارگزاران تدوین مذاکرات، یا در متن نیامده یا چکیده‌ای از آنها و گاهی متن کامل‌شان آمده است.

۳. تندنویسان و کارگزاران ضبط مذاکرات، به عمد یا سهو عبارت‌ها و جمله‌هایی را از نمایندگان مجلس، حذف کرده‌اند. اما بخش بسیار کوتاهی از آنها در دیگر سندها آمده است.

۴. مشکل دیگری نیز از دید روش ویرایش سند تاریخی، در این متن خود می‌نماید که از آن نمی‌توان چشم پوشید و آن، مقدمه به ویژه عنوان فرعی «توسعه سیاسی ایران در ورطه سیاست بین‌الملل» است که ویراستار آن را بر مذاکرات مجلس اول تحمیل می‌کند.

۵. برای کامل شدن این سند، نمایه‌های تخصصی را نیز بر آن باید افزود تا پژوهش‌نده در پژوهش خود در این باره، از خواندن همه متن ناگزیر نباشد. چنین متنی را نخست با نمایه‌های آن باید خواند و گرنه، تحقیق درباره‌اش دشوار و دراز خواهد شد.

۶. یکی از دیگر مشکلات مهم و برجهش ویرایش این سند، بی‌توجهی ویراستار آن، به آمدن نام یک نماینده در چند شکل است.

۷. کاستی‌دیگری که ویراستار، به دلیل دشواری‌های این کار، بهتر دیده است که با آن درگیر نشود، روش نبودن مقصود از نام برشی از نمایندگان است.
۸. نام طبقه نمایندگانی که از تهران نیستند، در متن نوشته نشده است.
۹. مشکلات املایی فراوان این متن، گزارش نمی‌شوند، اما کاستی دیگری از همین دست در آن راه یافته است که با ویراستاری مسئولانه آن، از میان می‌رفت. برشی از این کاستی‌ها چنینند:
- الف. لغزش‌های تندنویسان یا خودنمایندگان.
 - ب. افتادگی‌های برشی واژگان.
 - ج. نامها یا واژگان آن روزگار.
۱۰. لغزش‌های حقوقی: این لغزش‌ها هم در ناحیه مفاهیم حقوقی است و هم در در متن قانون.
۱۱. در فهرست‌های فنی متن برشی از آیات و احادیث، درست ثبت نشده است.

سیدناصر سلطانی سال ۱۳۵۵ در تهران متولد شد. سال ۱۳۷۴ دیپلم خود را در رشته ادبیات و علوم انسانی گرفت.

سال ۱۳۷۴ وارد داشکده حقوق دانشگاه تهران شد، و سال ۱۳۷۷ دوره کارشناسی را به اتمام رساند. سال ۱۳۷۸ مقطع کارشناسی ارشد را در رشته حقوق عمومی دانشگاه شهید بهشتی پی گرفت نیز در سال ۲۰۰۶ م. موفق به اخذ مدرک کارشناسی ارشد حقوق بنیادین از دانشگاه اکس مارسی ۳ پل سزان شد. هم اینک در همان دانشگاه در حال اتمام مقطع دکتری می‌باشد.

او جدای از وکالت و مشاوره حقوق با برشی از مؤسسات پژوهشی چون مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مؤسسه حقوقی سیمای قانون برای توسعه حقوقی و دانشگاه بهشتی همکاری داشته و مقالاتی چند تأثیف و ترجمه کرده است.

۱۱. کودک و نوجوان

الف. دین

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

بنایی باور و پنجره‌های روح‌افزا؛ سیدعلی محمد رفیعی، کتاب ماه کودک و نوجوان،
شماره ۱۴۲، مرداد ۱۳۸۸.

علم کلام، عهددار مستدل‌سازی باورهای دینی و مذهبی است. در این راه به استدلال با روش‌های گوناگون آن برای مؤمنان و غیرمؤمنان، رفع شبیه و پاسخ به پرسش‌های مخالفان دینی و پرسشگران اهل ایمان و ایراد اشکال در عقاید مخالفان می‌پردازد و از کلیه دستاوردهای فکری، علمی و روش‌های اثبات مسائل بهره می‌گیرد. نقدنوشتۀ «بنایی باور و پنجره‌های روح‌افزا» پس از ذکر مقدمه‌ای درباره ضرورت علم کلام به ۱۰ بخش تقسیم می‌شود:

۱. لزوم بازنگاری علم کلام: در این بخش، نخست، ضمن طرح لزوم بازنگاری علم کلام به عنوان ضرورتی در تولیدات دینی و مذهبی به ویژه برای کودکان و نوجوانان، روش علم کلام و نحوه استدلال و پاسخ در این علم بیان می‌شود. آن گاه از اهمیت و جایگاه این علم در میان دیگر علوم دینی سخن به میان می‌آید. سپس این واقعیت مطرح می‌شود که علم کلام، جای و جایگاه شایسته خود را در میان مراکز رسمی دینی نیافته است. در نتیجه از هیاتی بودن احیای علم کلام در جهان امروز می‌گوید.
۲. کلامی زنده و پویا: در این بخش ضمن ارائه تعریفی بایسته و جامع برای علم کلام، چگونگی روزآمدسازی و کارآمدسازی آن طی ۲۴ مرحله پیشنهاد می‌شود.
۳. روش‌های کلامی و آثار ادبی: این بخش به معرفی سه روش استدلالی کلامی و در روش شباهستدلای اختصاص دارد و به چگونگی و شرایط بهره‌گیری ادبیات و نگارش‌های ادبی از این روش‌ها اشاره می‌کند.

۴. کلام شیعی و رسالت نویسنده: این بخش با بیان کاستی‌های موجود در دستمایه‌های کلامی برای بهره‌گیری نویسنندگان، به بار سنگین تعهد و مشکلات آنها، و آگاهی‌ها و شرایطی می‌پردازد که یک نویسنده برای خلق اثری کلامی به ویژه برای کودکان و نوجوانان باید داشته باشد.

۵ و ۶. پدیدهای روح‌افزا و مجموعه «کتاب اندیشه»: این دو بخش ضمن اشاره به فضای موجود در مقایسه با وضعیت مطلوب، به معرفی کلی محتوایی و صوری مجموعه «کتاب اندیشه» از انتشارات کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به نویسنده سعید روح‌افزا و اهمیت این آثار در این شرایط اختصاص دارد؛ مجموعه کتاب‌هایی که در حوزه بازنویسی علم کلام برای نوجوانان می‌گنجند و به دلیل ویژگی‌های خود جوانیزی متعدد را در چشناوارهای گوناگون از جمله کتاب فصل و کتاب سال به خود اختصاص داده‌اند.

۷. دید کلی و زاویه دید: در این بخش به معرفی مجزای محتوای ۵ اثر از مجموعه کتابهای اندیشه پرداخته و ویژگی‌های هر یک و تمایز آنها از دیگر آثار بازنموده می‌شود.

۸. نقدی بر مجموعه: این بخش به نقد محتوایی و صوری این ۵ کتاب اختصاص دارد.
۹. نقد برخی نقدها: نگارنده، نقدهایی دیگر را به مجلداتی از مجموعه کتاب‌های اندیشه، خوانده یا شنیده است که آنها را وارد نمی‌داند. این بخش به طرح آن نقدهای کتبی و شفاهی و پاسخ آنها اختصاص دارد.
۱۰. نگارش کلامی برای نوجوانان: در این بخش پایانی به بیان سه ویژگی پرداخته می‌شود که می‌توانند عامل موقیت نگارش متن‌های کلامی برای نوجوانان و ارتباط مناسب با آنها باشند.

سیدعلی محمد رفیعی سال ۱۳۳۷ در فسا به دنیا آمد. دو ساله بود که خانواده او به تهران مهاجرت کردند. از خردسالی نزد پدر، شعر، قرآن و سپس نظم و نثر فارسی و مقدمات علوم قدیم آموخت و همراه او با انجمن‌های ادبی دهه ۴۰ خورشیدی تهران

آشنا شد. در کنار تحصیل در دوره دبیرستان زمینه‌هایی را به گونه‌ای جدی پی‌گرفت که: آموزش خصوصی خوشنویسی نستعلیق نزد استاد استادان معاصر (شادروان) سید حسن میرخانی (سراج‌الکتاب) (۱۳۵۰—۱۳۵۵)، فراغیری موسیقی کلاسیک غربی و تئوری موسیقی ایرانی (۱۳۵۷—۱۳۵۲) و یادگیری زبان‌های فرانسه و عربی و اندکی زبان آلمانی از آموزش‌های غیررسمی اوست. در سال ۱۳۵۴ تحت تأثیر شدید شیوه نگارش تألیفات ریاضی (شادروان) دکتر غلامحسین مصاحب (بنیانگذار ریاضیات جدید در ایران) قرار گرفت. بین سال‌های ۱۳۵۵—۱۳۵۹ داشجوانی نخستین دوره رشته ریاضیات محض با روش دکتر مصاحب بود که با انقلاب فرهنگی، ناتمام ماند. مطالعه جدی روش تحقیق در علوم را از همین دوران آغاز کرد.

از سال ۱۳۵۹ به پژوهش‌های جدی درباره اسلام و خواندن دروس حوزوی پرداخت. در سال ۱۳۵۹ به استخدام روابط عمومی بنیاد مستضعفان درآمد و به فعالیت‌های هنری، ویرایش، سمت‌های مطبوعاتی، کارشناسی انتشارات و مشاوره فرهنگی و روابط عمومی با مؤسسات و مراکز مانند سازمان تأمین اجتماعی کشیده شد. در فاصله سال‌های ۱۳۶۵—۱۳۷۲ رشته الهیات را برگزید و مدرک کارشناسی ارشد خود را در سال ۱۳۷۲ گرفت.

مسئولیت‌های مطبوعاتی او همکاری با نشریاتی تخصصی از ویراستاری تا دبیری بخش، مسئولیت برنامه‌ریزی، معاونت سردبیر و سردبیری و اغلب از تأسیس تا مراحلی از استمرار آنها بوده است. این نشریات عبارت‌اند از: ماهنامه بنیاد، ماهنامه جانباز، فصلنامه گردش، هفت‌نامه کتاب هفته، ماهنامه دانش زندگی، گاهنامه قاصدک و

آخرین سمت مطبوعاتی و مسئولیت رسانه‌ای او به ترتیب، دبیری بخش دین در نشریه «کتاب هفته» (۱۳۸۰—۱۳۸۲) و خبرگزاری کتاب ایران (ایینا) (۱۳۸۵) بوده است.

در «پنجمین دوره انتخاب روابط عمومی‌های برتر» (سال ۱۳۷۶) به عنوان «کارشناس برتر روابط عمومی» و در «دومین دوره جشنواره رسانه و خبرنگاران برگزیده کتاب» (۱۳۸۲) به عنوان «خبرنگار برتر کتاب در حوزه نقد» انتخاب شد.

جدای از مقالات متعدد، آثاری چند در حوزه‌های ادبیات و دین، تألیف، ترجمه و تصحیح کرده است.

او نزدیک به ۱۰ دوره است که داوری کتاب سال جمهوری اسلامی ایران، کتاب فصل و دوره‌هایی از کتاب سال ولایت، جشنواره مطبوعات، کتاب سال و جشنواره

معرفی پدیدآورندگان مقالات برگزیده و شایسته تقدیر / ۱۴۹

مطبوعات کانون پرورش فکری و نوجوان، جشنواره قصه‌های قرآنی و جشنواره گام اول را برعهده دارد و هم اینک عضو انجمن نویسنده‌گان کودک و نوجوان است.

ب. داستان

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

تردید در نیروی اهریمنی؛ مریم سراجیان تهرانی، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۱۴۱، تیر ۱۳۸۸.

نویسنده در مقاله خود، به بررسی جزئیات عنصر «تردید» در رمان‌های فانتزی، علمی - تخیلی و پسامدرن می‌پردازد. ابتدا رویکردهای متفاوت به عنصر «تردید» مورد تحلیل قرار می‌دهد تا در دست داشتن دورنمایی جامع بتوان این عنصر را در سه گانه نیروی اهریمنی‌اش، اثر فیلیپ پولمن مورد بررسی قرار داد. سپس به چگونگی خواشش متن براساس این عنصر اشاره می‌کند. در پایان نیز به تحلیل و بررسی این شیوه خاص نگرش به متن اثر، می‌پردازد.

ج. شعر

در این حوزه یک اثر شایسته تقدیر شناخته شد:

بگو کیست، جاری در این بیت‌ها؛ آرش شفاعی، کتاب ماه کودک و نوجوان، شماره ۱۴۷، دی ۱۳۸۸.

یکی از جلوه‌های وجود رویکردهای متکثر به مقوله مذهب را می‌توان در وجود گرایش‌های مختلف به سرودن شعر دینی و ادبیات آیینی در ادبیات کودک و نوجوان مشاهده کرد.

گرایش‌های عمدتی که در زیر این عنوان می‌گنجند، یکی با رویکرد منظوم کردن آیات و روایات و احکام و دیگری با انتقال غیرمستقیم مفاهیم دینی و اعتقادی سعی در آشنا کردن نسل آینده با مذهب دارند.

مجموعه «کسی ابرها را تکان می‌دهد» به گرایش دوم تعلق دارد و سعی دارد با بیان زیبایی‌های اعتقاد به ذات پروردگار، خداباوری را فرارا ره کودکان قرار دهد. این گرایش که به شکلی آشکار تحت تأثیر شعرهای نوجوان زنده‌بیاد قیصر امین‌پور است تاکنون به شکل جدی مورد نقد قرار نگرفته است و منتقد در نقد خود در پی بیان آسیب‌هایی است که این‌گونه شعرهای خداستا و به شدت معتقد به صلح کل ممکن است به آن دچار شوند.

یکی از این آسیب‌ها، غفلت از تعریف دین به عنوان مجموعه‌ای مشکل و منسجم از اعتقادات و آموزه‌هاست. اگر چه توحید اصل اساسی و بنیادین دین محسوب می‌شود و توجه به تقویت نگاه توحیدی در کودکان و نوجوانان به خودی خود قابل ستایش است، اما انتقال مفهوم دین هنگامی کامل است که همه اصول دین در کتاب یکدیگر

مورد توجه قرار گیرد که این مسأله در گرایش شعری مورد اشاره غایب است.

مسأله دیگر این است که گاهی برای نشان دادن صمیمیت با خدا و رنگ‌آمیزی تصویری شعر، شاعر به ورطه «جادار پنداری خداوند و تجسد الهی» می‌افتد. شاعر این‌گونه شعرها باید همواره دغدغه این را در ذهن داشته باشد که در بکار بردن واژه‌ها و اصطلاحات و تصویرسازی در شعر دچار تساهل ناروا نشود و به خداوند مکان و زمان نسبت ندهد، اما در این کتاب گاه در مواردی این شباهه به ذهن متبدار می‌شود.

منتقد خمن بیان برخی توأم‌ندی‌ها و شجاعت‌های شاعر از جمله شکستن برخی کلیشه‌های شعر کودک و نوجوان، به ایراداتی از جمله ساده‌انگاری‌های زبانی، عدم بهره‌گیری درست از واژگان، حشو و عدم بهره بردن از بهترین واژه در شعر برای انتقال مفاهیم اشاره کرده و در پایان این مجموعه را به شرط ممارست و دقت بیشتر شاعر، نویددهنده ظهور نگاهی تازه در ادبیات کودک و نوجوانان دانسته است.

آرش شفاعی در بهمن ماه سال ۱۳۵۴ در مشهد متولد شد. او که دانش‌آموخته رشته مهندسی برق (گرایش قدرت) و دانشجوی کارشناسی ارشد علوم ارتباطات اجتماعی در دانشگاه علامه طباطبائی است، تاکنون ۴ مجموعه شعر تا فراسوی رفتان (نشرمدهای - ۱۳۸۳)، تهران شیوه هر شب دیگر سیاه بود (سوره مهر - ۱۳۸۶)، تکه‌های سرب در دهانم (نشر صریر - ۱۳۸۶) و جمعه خیابان ولیعصر (دفتر شعر جوان - ۱۳۸۸)، منتشر کرده است و هم اینک مجموعه شعر دیگری را به نام شهریوری تو زیر چاپ دارد. او که به عنوان نفر نخست مسابقه سراسری شعر حج به این سفر معنوی اعزام شد، خاطراتش را در کتابی به نام سنگ در سرزمین آینه‌ها امسال توسط انتشارات سوره مهر منتشر کرده است. شفاعی برگزیده مسابقات شعر دانش‌آموزی کشور، جشنواره شعر جوان کشور (شب‌های شهریور)، هفدهمین جشنواره مطبوعات کشور و نامزد دریافت جایزه ادبی نیما برای مجموعه «جمعه خیابان ولیعصر» بوده است. نیز داوری برخی از جشنواره‌های سراسری شعر از جمله جشنواره شعر و داستان جوان کشور، جایزه شعر خبرنگاران و جایزه کتاب سال شعر جوان را بر عهده داشته است. او که بیش از یک دهه است به کار مطبوعاتی اشتغال دارد، علاوه بر نگارش نقدهای مطبوعاتی در تعدادی از نشریات و مجلات ادبی، هم اینک دبیر سرویس اجتماعی روزنامه قدس است.

ب. نشیات الکترونیکی

۱. هنر:

در این حوزه یک مقاله برگزیده شد:

نقدهای بر کتاب ویژگی‌های محیطی فضاهای شهری امن؛ هادی محمودی نژاد؛
و بلاگ کریتیسیزم.

این مقاله نقدهای است بر کتاب ویژگی‌های محیطی فضاهای شهری امن نوشته
اسماعیل صالحی که در سال ۱۳۸۷ از سوی مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و
معماری منتشر شده است.

منتقد در ابتدا ضمن معرفی کتاب به اهمیت موضوع و نکات مثبت آن اشاره کرده و
در ادامه در دو بخش به نقد اثر می‌پردازد:

۱. نقد صوری: در این قسمت به اشتباهات چاپی و ویرایشی، اشکال‌های واردۀ بر
نحوه ارجاعات، فهرست‌ها، جداول و نمودارها، ترتیب مباحث، و شناسنامه کتاب اشاره
می‌کند.

۲. نقد محتوایی: در این بخش بر نکاتی چند تأکید می‌ورزد:
الف. در زمینه پیشینه تحقیق با وجود ارجاعات مناسب و دید و وسعت کلام
نویسنده؛ برخی از تحقیقات در این رابطه دیده نشده یا به دلایلی لحاظ نشده است:
- عدم درج و درنظرگیری برخی تحقیقات و پژوهش‌ها در مقوله پیشینه تحقیق و
در ارتباط با امنیت و ابعاد آن؛ و مرتبط با فصل‌های اول و دوم کتاب.
- عدم درنظرگیری برخی تحقیقات در پیشینه تحقیق در ارتباط با امنیت کالبدی و
ابعاد آن مرتبط با فصل‌های پنجم و ششم کتاب.

- عدم درنظرگیری برخی تحقیقات در پیشینه تحقیق در رابطه با فضاهای شهری و ابعاد ماهوی و کیفی آن مرتبط با فصل‌های سوم و چهارم.

ب. دیگر موارد نقد کتاب:

- عدم درنظرگیری تفاوت ماهوی مقوله مکان و فضا در شهر.

- در فصل چهارم جدولی در رابطه با مفهوم فضا در شهر اشاره شده است که چهار چالش معنایی و محتوایی است.

- در فصل چهارم به ساختار محله‌ها (با همسitanهای شهر) اشاره نشده است.

- در رابطه با مفهوم «جلوگیری از جرایم از طریق طراحی محیطی» به منابع اصلی این مفهوم اصلاً اشاره نشده است.

راهکارها و پیشنهادهای منتقد پایان بخش مقاله است.

هادی محمدی نژاد سال ۱۳۶۱ در جیرفت کرمان به دنیا آمد. دوره ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خویش گذراند. سال ۱۳۷۸ مقطع کارشناسی را در دانشکده معماری و هنرهای زیبای دانشگاه تهران آغاز کرد. در ادامه کارشناسی ارشد را در رشته شهرسازی دانشکده هنر و معماری دانشگاه تربیت مدرس از سال ۱۳۸۴ پی گرفت. هم اینک در همان رشته و همان دانشگاه مشغول گذراندن دوره دکتری است.

همکاری با پژوهشکده مدیریت شهری و روستایی وزارت کشور، عضویت در انجمن بین‌المللی CPTED حوزه اقیانوسیه و آسیای پاسیفیک، انجمن بین‌المللی BIOMIMICRY&BIONIC DESIGN دانشگاه تربیت مدرس، مدیر داخلی و معاون سردبیر فصلنامه علمی - پژوهشی مدیریت شهری، عضویت در شورای نویسندگان نشریه راه و ساختمان، تدریس در دانشکده هنر و معماری دانشکده تربیت مدرس و دانشگاه آزاد، شرکت در همایش‌های داخلی و خارجی، تألیف بیش از ۱۰۹ مقاله و ۲۱ عنوان کتاب در کارنامه کاری وی به چشم می‌خورد. او پیش از این نیز از سوی برخی از جشنواره‌ها برگزیده شده که از آن جمله

است: کتاب سال دانشجویی (۱۳۸۸)، جشنواره نوآوری و پژوهش در مدیریت شهری (۱۳۸۸)، جشنواره پژوهش‌های شهری و روستایی (۱۳۸۷) و مؤلف و پژوهشگر برگزیده جوان سازمان ملی جوانان ایران.

۲. ادبیات داستانی:

در این حوزه یک مقاله شایسته تقدیر شناخته شد:

یک حقیقت‌اندوهبار؛ فرشته نوبخت، وبالاگ داستان و مقاله.

بسیاری از نظریه‌پردازان معتقدند که حقیقت دریافت هر اثر هنری، در رابطه دو سویه میان مفسر و اثر نهفته است و این در حالی است که مهتمرين وجه اثر که غالباً وجه پنهان آن نیز محسوب می‌شود، بعد بینامتنی آن است که از یک سو در پیوند و تداعی با متون دیگر قرار می‌گیرد و از جهتی دیگر به برداشت و خواش‌های متفاوت به اثر مربوط می‌شود، که به واسطه بازتاب مفهوم چندصدایی یا چندآوابی و تنوع زبانی یا ناهمگونی زبانی، چنان که «باختین» شرح می‌دهد، محقق می‌شود.

مقاله یک حقیقت‌اندوهبار نقدي است بر رمان روز گراز، اثر محمد ایوبی (که در سال ۱۳۸۸ از سوی نشر افق منتشر شده است) داستان «روز گراز» با روایت اول شخص آغاز می‌شود و همان اول مخاطب درمی‌باید که با راوی غیرعادی مواجه است. اما راوی سوم شخص که دانای کل هم هست، به صورت نمادی از تعقل و به صورتی نظاممند در داستان سرک می‌کشد که با همه نظاممندی در جاهایی احساس یک مزاحم ناخوانده را در ذهن مخاطب ایجاد می‌کند که گاهی به جای صدای مؤلف هم در اثر می‌نشینند.

زبان در این اثر به همان اندازه که کوشیده سبک و قالبی برای خود بیابد، در گیر اطناب و برگویی هست. بسیاری از خرد روایت‌هایی که موازی با هسته اصلی رمان روایت می‌شوند در انتهای ارتباطی با درونمایه یا ساختار داستانی اولیه رمان پیدا کنند، رها می‌شوند و تنها به حجم اثر می‌افزایند.

به لحاظ فرهنگی، رمان در بستر جامعه‌ای متوسط رو به پایین می‌گذرد، روایت مدرن است چون دغدغه یک انسان مدرن را مطرح می‌کند، یعنی تنهایی، ارتباط مختلط با انسان‌های دیگر و جهان بیرونی و همچنین جبر و تقدیر. بخش بزرگی از کتاب به صورت تک آوابی درونی راوی با آینه است که بازتاب احساسات درونی راوی و افکار او و انکاوس شخصیت او هستند.

باید گفت که «روز گراز» یک واقع‌گرای اجتماعی است و به لحاظ محتوای مدرن که با فرمی دایره‌ای به صورت تکه تکه به روایتی از زندگی یک انسان از کودکی تا کهنسالی می‌پردازد.

فرشته نوبخت، نویسنده روزنامه‌نگار و منتقد ادبی، متولد آبان ۱۳۵۴ و فارغ‌التحصیل دانشگاه علوم پزشکی ایران است که فعالیت حرفه‌ای ادبی خود را از سال ۱۳۸۴، با نوشن داستان‌های کوتاه، مقالات و یادداشت‌های ادبی در حوزه اینترنت آغاز کرد. وی همچنین دانش‌آموخته کارگاه داستان‌نویسی محمد بهارلو در محل خانه هنرمندان است. اولین مقاله او با نام «هوس‌های ناشناخته در قصر زرین ادبیات فارسی» درباره اندیشه‌ها و آثار آندره ژید در نشریه ادبی گلستان منتشر شد و این آغاز فعالیت‌های او در حوزه نقد، معرفی و گزارش کتاب در نشریات بود. پس از آن مقالاتی در باب «ادبیات زنانه و زنانه‌نویسی» در نشریه رودکی منتشر کرد.

همکاری با نشریه گلستانه، رودکی، روزنامه همشهری، اعتمادملی، اعتماد، فرهیختگان، خردنامه همشهری و همچنین همکاری با فرهنگسرای ارسباران و فرهنگسرای انقلاب و کانون ادبیات برای برگزاری جلسات نقد و بررسی کتاب از دیگر فعالیت‌های او است. از وی تاکنون بیش از صد نقد، معرفی، گزارش کتاب و مقاله منتشر شده است. در حال حاضر با سرویس فرهنگ روزنامه تهران/امروز و نیز خردنامه همشهری برای معرفی و نقد کتاب همکاری دارد. همچنین به عنوان دبیر بخش کتابخانه سایت ادبی «والس» به معرفی آثار در دست انتشار و منتشر شده می‌پردازد. کتاب مرغ عشق‌های همسایه روپرتویی مجموعه داستان اوست که در پاییز ۱۳۸۸ از سوی نشر افراز منتشر شده است.

جوایز جنبی
هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب

۱. منتقد پيشكسيوت

حاجت‌الاسلام دکتر محمدعلی مهدوی‌راد سال ۱۳۳۴ در سروایت نیشابور دیده به جهان گشود. مدرسه ابتدایی را در همان دیار گذراند. پس از آنکه با مقدماتی از ادب عربی نیز در همان دیار آشنا شد، سال ۱۳۴۸ وارد حوزه علمیه مشهد گردید. پس از ۷ سال اقامت در مشهد و گذراندن دوره سطح، به قم هجرت کرد و درس‌های سطوح عالی و آنگاه دوره عالی اجتهادی فقه و اصول را از محضر استاد عظام آن حوزه فراغرفت.

اولین اثر وی به سال ۱۳۵۵ با عنوان «اسلام و شعر» در قالب مقاله‌ای بلند در مجله نسل نو نشر یافت. سال ۱۳۶۲ با جمعی از دوستان مجله حوزه را بنیاد نهاد و از شماره ۱۶ تا ۳۶ آن علاوه بر سردبیری، مقالات بسیاری در حوزه نقد کتاب، قرآن پژوهی و تفسیر در آن مجله نگاشت. پس از آن با همراهی برخی از همراهانش مجله «بینات» را بنیاد نهاد و تا شماره ۱۲ مدیر مسئولی آن را عهده‌دار بود. در راهاندازی مجله‌های میقات و علوم حدیث مورد مشورت بود و در هیئت تحریریه‌های آنها نیز حضور می‌یافت و مقالات بسیاری را در هر دو مجله یاد شده تألیف کرد.

سال ۱۳۶۹ مجله آینه پژوهش را در نقد کتاب‌های حوزه دین به انگیزه بهمسازی آثار مكتوب دینی در دفتر تبلیغات اسلامی تأسیس کرد، و خود سردبیری آن را به عهده گرفت که اکنون پیش از دو دهه نشر می‌یابد و مهم‌ترین مجله نقد کتاب در حوزه دین است. در این مجله نیز مقاله‌های بسیاری نگاشته است.

سال ۱۳۶۹ وارد دانشگاه شد و از همان آغاز تدریس مقاطع تحصیلات تکمیلی را در علوم قرآن و حدیث به عهده گرفت. در طی ده سال حضور در دانشگاه تربیت مدرس سه سال مدیریت گروه علوم قرآن و حدیث را عهدهدار بود و اکنون استادیار دانشگاه پردیس قم می‌باشد. از جمله افتخارات وی کسب عنوان کتاب‌پژوه برتر نخستین دوره هفتاد کتاب و استاد نمونه دانشگاه تربیت مدرس در سال ۱۳۷۴ می‌باشد.

جدای از کتاب‌های متعددی چون: سینگارش‌های علوم قرآنی (نشر هستی نما)، مشعل جاوید (دیرخانه کتاب سال ولایت، ۱۳۸۰)، آفاق تفسیر (نشر هستی نما، ۱۳۸۲)، صدھا مقاله در حوزه دین‌پژوهی منتشر کرده که برخی از آنها مورد تقدیر قرار گرفته‌اند، از جمله:

۱. در سال ۱۳۷۹ در جشنواره مطبوعات، مقاله وی با عنوان «بازی با میراث، نقد یک سرقت» حائز رتبه اول شد.
۲. در سال ۱۳۸۳ در جشنواره مقالات قرآنی، مقالات «تحريف» چاپ شده در دانشنامه جهان‌اسلام و مقاله «امامت در نگره قرآنی امام موسی بن جعفر(ع)» وی حائز رتبه اول گردید.

۲. نشریه شایسته تقدیر

فصلنامه نقد ادبی از بهار سال ۱۳۸۷ با هدف فراهم کردن فضایی برای عرضه دیدگاه‌ها و روش‌های نو در نقد ادبی منتشر می‌شود. خط مشی و هدف بنیادین فصلنامه بر حمایت از تفکر انتقادی و انتشار مطالعات ادبی با رویکردهای نقادانه منمرکز است. بنابراین تأکید بر آن است تا مقاله‌هایی در اولویت انتشار قرار گیرد که در گسترش تفکر انتقادی در دو زمینه نظریه ادبی و نقد عملی کارآمد باشد؛ زمینه‌های تفکر نظری و

تأملات تئوريك را در پژوهش‌های ادبی فارسي تدارک بیند؛ راهی برای کاريست نظريه‌ها و روش‌های نقد در ادبیات وطنی بگشاید؛ خوانندگان را به شناخت قابلیت‌های نظریه‌پردازی در ادبیات وطنی رهنمون گردد و میان نظریه‌های جهانی نقد ادبی و ادبیات فارسي پيوندی برقرار کند. مسلماً دستيابی به اين اهداف با انتشار نوشت‌های تحقیق‌پذیر است که دربردانده محتوا و روشي از اين دست باشند:

الف. در جنبه نقد نظری

۱. طرح و تبيين ديدگاه تازه‌ای در مطالعات ادبی
۲. معرفی، نقد و ارزیابی يك نظریه، رویکرد، جنبش، مكتب و روش در نقد ادبی
۳. استخراج روش از نظریه؛ طراحی روش و چارچوب تحقیق عملی بر اساس يك نظریه ادبی
۴. بررسی پيوند‌های نقد و نظریه ادبی با ديگر دانش‌های ادبی (تاریخ ادبیات، بلاغت، سبک‌شناسی)
۵. بازشناسی و تعریف ژانرهای ادبی و شناسایی خُردگونه‌های ادبی
۶. بازشناسی، تعریف و ارزیابی اصطلاحات نقادی
۷. معرفی و نقد بوطیقای يك شاعر یا صوربندی دیدگاه‌های انتقادی يك نویسنده
۸. مطالعات بینارشته‌ای؛ بررسی ادبیات از منظر ديگر رشته‌های علوم انسانی

ب. در نقد عملی

۱. بررسی انتقادی متون ادبی بر مبنای روش‌ها و رویکردهای نقد
۲. کاريست روش انتقادی تازه‌ای در پژوهش‌های ادبی
۳. نقد تطبیقی متون ادبی و بررسی‌های انتقادی بینامتنی
۴. مقاله‌های مروری که سرگذشت يك موضوع در نظریه و نقد ادبی را به شیوه انتقادی بررسی و ارزیابی کند.
۵. نقد کتاب؛ معرفی انتقادی کتاب‌های تازه و مؤثر در حوزه نظریه و نقد ادبی

دکتر محمود فتوحی سال ۱۳۴۳ در تربیت حیدریه متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در زادگاه خود گذراند. سال ۱۳۶۱ دیپلم گرفت. مقطع فوق دیپلم را در سال ۱۳۶۳ در دانشگاه تربیت معلم آموزش و پرورش گذراند. کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی را سال ۱۳۷۰ در دانشگاه تهران سپری کرد. سرانجام سال ۱۳۷۴ موفق به دریافت مدرک دکتری همان رشته شد. و بالافصله به استخدام دانشگاه تربیت معلم درآمد.

جدای از شرکت در همایش‌های داخلی و خارجی، تدریس در دانشگاه‌های فردوسی مشهد، تربیت معلم، دانشگاه بلگراد، ریاست انجمن علمی نقد ادبی ایران، سردبیری شماری از مجلات تخصصی چون نقد ادبی، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تربیت معلم، مجله مطالعات و تحقیقات همان دانشگاه را بر عهده داشته است. او در کنار مقالات متعدد کتاب‌هایی در حوزه زبان و ادبیات فارسی تألیف کرده است.

داوران
هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب

۵. علوم و فنون

سالک؛ محمود
کرامتی؛ یونس
مهردوی هزاوه؛ علیرضا

۱. کلیات

عظیمی؛ حبیب‌الله
کیان‌فر؛ جمشید
مرادی؛ نورالله

۶. هنر

آرژند؛ یعقوب
ارژمند؛ محمود
بنی‌اردلان؛ اسماعیل
عادل؛ شهاب‌الدین

۲. فلسفه

ابراهیمی؛ حسن
اسدی؛ محمد رضا
پازوکی؛ بهمن
حیدری؛ احمد علی
فنا؛ فاطمه

۷. ادبیات فارسی

ایمانی؛ بهروز
جودی؛ اکرم
حسینی؛ مریم

۳. دین

امامی؛ ابوالقاسم
بهرامیان؛ علی
خرمشاهی؛ بهاء‌الدین
رحمتی؛ محمد کاظم
ساکت؛ محمدحسین
سعیدی‌مهر؛ محمد
صلواتی؛ عبدالله

۸. ادبیات داستانی

بشیری؛ محمود
دست‌غیب؛ عبدالعلی
شاکری؛ احمد
قبادی؛ حسین‌علی

۹. ادبیات عرب

باهر؛ محمد
فاتحی‌نژاد؛ عنایت‌الله

۴. علوم اجتماعی

مطهرنیا؛ سید‌مهدی
یکتا؛ حسین
قائد‌محمدی؛ محمد جواد

۱۰. شعر معاصر

سنجری؛ محمود
علیپور؛ مصطفی
نادمی؛ احمد
ستجروند؛ صادق
آل داود؛ سیدعلی
سجادی؛ سیدصادق
صفت‌گل؛ منصور

۱۱. زبانشناسی

انوری؛ حسن
رواقی؛ علی
طبیبزاده؛ امید
بايرامي؛ محمدرضا
رحماندوست؛ مصطفی
کاشفی خوانساری؛ سیدعلی

۱۲. تاریخ و جغرافیا

آینه‌وند؛ صادق
آل داود؛ سیدعلی
سجادی؛ سیدصادق
صفت‌گل؛ منصور

۱۳. کودک و نوجوان

منشورات
هفتمین دوره جشنواره نقد کتاب

عيار تهد (وقردوه)

ب کوشن علی اوجی

یکی از کاستی‌های حوزه نقدنویسی نبود متابع مکتوب در باب مبانی، آموزه‌ها،
شیوه، اخلاق و کلیات نقد است. دیرخانه چشناواره نقد کتاب در این راستا مجموعه
مقالاتی را با همکاری گروهی از نویسنده‌گان و صاحب‌نظران حوزه نقد تحت عنوان عیار
نقد گرد آورده که اینک دفتر دوم آن به پیشگاه علاقه‌مندان تقدیم می‌شود.

این دفتر حاوی ۱۸ مقاله در ۲۲۰ صفحه به شرح زیر است:

نقد و قدسیت متن / احمد ابومحبوب؛ تعصب و آزادگی / محمد اسفندیاری؛ درباره
نقد / آن. اج. گولدمن / مصطفی امیری؛ ده اصل برای نقد مدرن / اسماعیل امینی؛ نقد
فلسفی، فلسفه نقد / علی اوجی؛ نقد کردن، اثبات یک فعل فلسفی است / حسن
پارسایی؛ ناقدان در زمانه عسرت / جویا جهانبخش؛ نکاتی در باب نقد کتاب / نصرالله
حکمت؛ مبانی دینی نقپذیری / غلامرضا ذکیانی؛ بی‌مهری به نگاشته‌های حقوقی /
محمدحسین ساکت؛ نقد ادبی و ظهور حقیقت / محمود سنجری - سینا؛ دریچه‌ای به
نقد ... / فرحناز علیزاده؛ نقد در موقعیت پست مدرن / علیرضا فولادی؛ مقام و مختصات
نقد در تاریخ فرهنگ اسلامی / مهدی کمپانی‌زارع؛ ملاحظات و پیشنهاداتی پیرامون
نقد و داوری / رضا محمدزاده؛ نقد ساختاری / مریم مشرف؛ کودک و نوجوان، مشارکت
در نقد آثار ادبی / انسیه موسویان؛ درنگی در ابزارهای نقد شعر فارسی / حامد هاتف.

تقدیرتر ع

دفتر ششم نقد برتر حاوی مقالات برگزیده و شایسته تقدیر ششمین دوره جشنواره نقد کتاب (۱۳۸۸) می‌باشد که به انگیزه ارائه نمونه‌های عملی نقد خوب و معیار در اختیار مخاطبان جوان و علاقه‌مند فراگیری نقد علمی آماده شده است. این مقالات عبارت‌اند از: گذری بر کتاب حقوق مالکیت ادبی و هنری / پژمان محمدی؛ هنر استدلال / رضا محمدزاده؛ بررسی امکان وقوعی ترجمه فارسی وجود و زمان هیدگر چنان که بسزای چنین کتابی بود / پرویز ضیاء شهابی؛ قرآن کریم با ترجمه صالحی و نجف‌آبادی / جویا جهانبخش؛ دموکراتیزاسیون در ایران / علی شریفی؛ توسعه از رهگذر رسانه شنیداری / نسترن خواجه نوری؛ اندیشه در محقق ایدئولوژی / حجت فلاح توکار؛ ویرایشی دیگر از شاهنامه / سجاد آیدنلو؛ تکّر، تزايد، تکّر / فرزانه دوستی؛ معرفی و نقد کتاب ساخت زبان فارسی / مهرداد نفگوی کهن؛ فرهنگ فارسی اعلام؛ اثری تازه با ویژگی‌های نو / حمید حسنی؛ سمفونی پنجم یا پانگ صورتی؟ / محمود سنجرجی - سینا؛ بررسی نمایشنامه «خدا در آلتونا حرف می‌زند» / فاطمه مولازاده؛ درنگی در «حال دوران» / محمد علی سلطانی؛ راوندی، اتحال یا اقتباس؟ / مختار کمیلی؛ حتی نویسنده هم اشتباه می‌کند / حسن پارسايی؛ بدل - سازی برای آثار دیگران / حسن پارسايی؛ حکایت‌پردازی‌های بی‌پایان / حسن پارسايی؛ کلاع: حادثه‌ای نو / انسیه موسویان؛ آموزش احکام، ۱۰۰ درصد تضمینی در ۱۴ جلد! / انسیه موسویان؛ چهار دلیل برای دوست داشتن خروس کلاه محملی / انسیه موسویان.

أصول و شیوه‌های تقداوی

تألیف سید قطب / ترجمه مسعود

النقد الأدبي أصوله و مناهجه که در واقع آخرین نوشتة سید قطب (متولد ۱۹۰۶) در زمینه نقد ادبی و حاصل بیست سال نگارش و تجربه در این زمینه است، از آثار ارزشمند و سودمندی است که در سال ۱۹۴۸ م. به نگارش درآمده است، و گرچه بیش از شصت سال از نگارش آن سپری شده، همچنان بهره‌ای از طراوت و تازگی دارد و مورد توجه ناقدان و ادب‌پژوهان، به ویژه پژوهشگران حوزه ادب عربی و فارسی است، و این شاید از آن روست که رویکرد نویسنده به نقد ادبی در این اثر رویکردی مستقل و بیشتر برخاسته از تأملات و اندیشه‌ها و تجربیات خود است، و کوشیده است با توجه به ویژگی‌های خاص ادب عربی در گذشته و حال، و نه به پیروی از شیوه‌های غربیان در این زمینه، پدیدآورنده‌ای صاحب سبک و سخن باشد.

همین عامل در کنار همگونی‌های ادبی زبان فارسی و عربی، خواننده فارسی‌زبان را نیز با رویکردها و دیدگاه‌های نویسنده پیوند می‌دهد و او را بی‌آنکه احساس بیگانگی و ناشناختگی کند، با خویش همراه می‌سازد، و توجه پژوهشگران حوزه ادب فارسی و عربی به این اثر و بهره‌گیری استادان و نقديپژوهان به آن نیز شاید به همین دلیل باشد؛ توجهی که گاه آن را تا پایه درسنامه‌ای برای دانش‌پژوهان سطوح عالی نیز مطرح ساخته است.

نویسنده بر این باور است که نقد ادبی از کاستی در اصول و قواعد و شیوه‌هایی که این اصول از آنها پیروی کنند، رنج می‌برد و بر همین پایه دیدگاه‌های خود را در دو بخش مطرح می‌کند، و در بخش نخست از اصول نقد ادبی و قواعد آن و در بخش دوم از شیوه‌های نقد در گذشته و حال سخن می‌گوید.

در بخش نخست به منظور تبیین اصول و قواعد نقد ادبی، به تعریف دقیقی از «کار ادبی» می‌پردازد، و ارزش‌های احساسی و بیانی در کار ادبی را محور بحث خویش قرار می‌دهد، و در ادامه از گونه‌های ادبی، شامل شعر، داستان، داستان کوتاه، نمایشنامه، زندگی‌نامه، خاطره، مقاله، و پژوهش ادبی سخن می‌گوید.

گفتاری کوتاه با عنوان «قواعد نقد ادبی از فلسفه تا علم» درواقع درآمدی است برای ورود به بخش دوم کتاب، یعنی سخن از شیوه‌های نقد ادبی. در بخش دوم با ارائه نمونه‌های گونه‌گونی از متون نظم و نثر در ادب تازی و غیرتازی، شیوه‌های گوناگون نقد ادبی را برمی‌شمارد و به بحث درباره شیوهٔ فنی، شیوهٔ تاریخی، شیوهٔ روانشناسی، و در نهایت شیوهٔ متكامل که دربرگیرندهٔ همهٔ شیوه‌های است، می‌پردازد.

ترجمهٔ حاضر از روی چاپ هشتم این اثر که در سال ۱۴۲۴ هـ. م. از سوی انتشارات الشروق در قاهره منتشر شده، صورت گرفته است. این اثر با وجود چاپ‌های متعدد، دارای اغلاط نسبتاً زیادی است، و افزون بر آن در نقل قول‌ها و ابیاتی که در جای جای آن مورد استشهداد و استناد نویسنده قرار گرفته، لغتش‌هایی راه یافته است. نویسنده نیز در این میان به ذکر دقیق مأخذ اشعار و نقل قول‌ها، آن گونه که امروزه به عنوان معیارهای شناخته شدهٔ پژوهش مطرح است، پای‌بند نیست، و در مثال‌ها و نمونه‌هایی که برای تبیین دیدگاه خود نقل می‌کند، از محدودهٔ نگارش‌های عربی فراتر می‌رود، و به ذکر نمونه‌هایی از آثار نظم و نثر ادبی جهان، همچون نمونه‌ای از اشعار خیام و تأکور، قطعه‌ای از توماس هاردی و چکامه‌ای از ویلیام وردزورث، و... روی می‌آورد، و در این میان نه از منابع اصلی، بلکه از ترجمهٔ تازی این آثار بهره می‌گیرد.

مترجم در ترجمهٔ فارسی این اثر کوشیده است تا حد توان این کاستی‌ها و لغزش‌ها را جبران کند، و در این ترجمه بر پایهٔ روش زیر عمل کند:

- ذکر مأخذ بیشترینهٔ نقل قول‌ها و اشعار در پانوشت‌ها با مراجعه به منابع

- اعراب‌گذاری اشعار عربی و ترجمهٔ فارسی تمامی آنها

- اعراب‌گذاری آیات قرآن و ترجمهٔ آنها بر پایهٔ ترجمهٔ استوار استاد دکتر ابوالقاسم

امامی

- ترجمهٔ اشعار شاعران انگلیسی‌زبان که نویسنده از ترجمهٔ عربی آنها سود جسته

- ذکر سال تولد / درگذشت صاحبان آثار و اشعار و نیز کسانی که به مناسبت از

آنان در متن یاد شده

- و ضبط لاتینی نام شاعران و نویسنده‌گان غیرایرانی و غیرعرب.

تئوری فلسفی

یکی از مجموعه مجلات نُه گانه کتاب ماه، کتاب ماه فلسفه است که تا چهار سال پیش در کنار ادبیات و با عنوان کتاب ماه ادبیات و فلسفه منتشر می‌شد و بیشتر صبغه‌ای ادبی داشت تا فلسفی. از سال ۱۳۸۶ نشریه یاد شده به دو مجله مستقل تبدیل شد. بدین ترتیب فلسفه از همزاد خود ادبیات فاصله گرفت و کتاب ماه فلسفه زاده شد. این مجله بنا بر خواستگاه مؤسسه خانه کتاب، نشریه‌ای تخصصی در حوزه اطلاع‌رسانی و نقد و معرفی کتاب‌های فلسفی است. از این‌رو، از همان آغاز در پی چند هدف بود:

۱. معرفی آثار خوب و نویسنده‌گان، مترجمان و پژوهشگران شایسته
 ۲. نقد آثار در تمامی سطوح
 ۳. اطلاع‌رسانی اجمالی و گاه آماری در حوزه نشر کتاب‌های فلسفی
- کتاب ماه فلسفه، در طول حیات سه ساله خود با مشورت اساتید و بازخورد دیدگاه‌های مخاطبان و نیز موانع و دشواری‌های این راه، ساختارهای متفاوتی را آزمود. اما در عمل، همان اهداف سه‌گانه یاد شده را هماره پیش‌رو داشت.
- از سوی دیگر چون فلسفه از همان ابتدا به دو ساحت فلسفه اسلامی و فلسفه غرب تقسیم می‌شود، بالتیع مباحث مجله نیز در دو حوزه معرفتی بوده، هست و خواهد بود.
- آنچه در این کتاب گردآمده، دفتر نخست مجموعه نقدهایی است که در حوزه فلسفه غرب به قلم منتقدان همان دیار، منتشر شده و شامل مقالاتی است که در شماره‌های ۱ تا ۳۰ کتاب ماه فلسفه به زیور طبع درآمده است. تا بدین وسیله علاقه مندان این گونه مباحث هم در جریان چند و چون آثار فلسفی در جهان غرب قرار گیرند و هم با فن و هنر نقدنویسی در غرب از نزدیک آشنا شوند.

تقدیرگنی

پوشش حیب الله قادری و میر قادری

کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، که اینک دوازدهمین سال انتشار خود را از سر می‌گذراند، نشریه‌ای است با هدف اطلاع‌رسانی و نقد و بررسی کتاب‌های تاریخی و جغرافیایی و کمک به ارتباط هرچه بیشتر میان پژوهشگران و پدیدآورندگان کتاب که به صورت ماهانه از سوی خانه کتاب منتشر می‌شود.

در شماره‌های اخیر کتاب ماه تاریخ و جغرافیا (۱۰۴ به بعد) با تغییر مدیرمسئول و سردبیر هر شماره بر مدار محوری خاص سامان یافته است و تلاش بر این بوده که مباحث نوین و یا کمتر مورد توجه پژوهش‌های تاریخی نیز مغفول نماند. از جمله می‌توان به موضوعاتی چون تاریخ اجتماعی، تاریخ اقتصادی، تاریخ فرهنگی، پارادایم‌های روش‌شناختی، آموزش تاریخ در نظام آموزشی ایران و... را نام برد.

تقدیر تاریخی حاصل گزینش از میان حدود ۳۵۰ مقاله معرفی، توصیف و نقدی است که در شماره‌های ۱۰۴ تا ۱۴۲ (اسفند ۱۳۸۵ تا اسفند ۱۳۸۸) به چاپ رسیده است.

در این مجموعه، مقالات حول پنج محور اصلی تنظیم شده‌اند:

(الف) مباحث بنیادین: مورخان عموماً همزمان با پژوهش و تحقیق در تاریخ و گزارش‌های تاریخی با مسائلی چون چیستی تاریخ، معرفت‌شناسی تاریخی، روش تحقیق، مکاتب تاریخ‌نگاری، هم‌زبانی‌های تاریخ با سایر حوزه‌های علوم انسانی و همچنین از سال‌های میانی قرن بیستم به این سو، با مباحثی چون زبان تاریخ، روایات تاریخی، گفتمان‌های تاریخی و همچنین حوزه‌هایی چون حدود و ثغور حوزه‌های تاریخ اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، زیرستان، زنان، پارلمان و... اشتغال ورزیده‌اند. در این بخش مقالاتی که با این گروه مباحث مرتبط است، گرد آمده‌اند.

ب) ایران پیش از اسلام: گرچه در این بخش نقدهایی را گنجانده‌ایم که به تاریخ ایران پیش از اسلام و یا فرهنگ و زبان‌ها و اساطیر این دوره پرداخته‌اند، اما نمی‌توان گفت که تنها این نگاه مدنظر بوده است. کمابیش در همه این مقالات، مسائل دیگری نیز دیده شده است. به عنوان مثال، در مقاله «مأخذشناسی ایران باستان» روش آموزش و تحقیق تاریخ، در «آغاز و پایان یک افسانه» نگاه ایران‌شناسان غربی، در «درسنامه تاریخ ساسانی» آموزش تاریخ و... مورد نقد و بررسی قرار گرفته است.

ج) تاریخ ایران پس از اسلام؛ هرچند این بخش به نام ایران نام‌گذاری شده است، ولی تاریخ اسلام در کشورهایی چون اسپانیا (اندلس) و مغرب و مصر و دیگر کشورها نادیده انگاشته نشده. اما عمدۀ منظور مقالات نقد کتب تاریخ اسلام در ایران بوده است تا انتهای عصر صفوی.

د) تاریخ نو ایران: در این که تاریخ معاصر ایران از چه زمانی آغاز شده است، بحث و نظر فراوان است؛ اما ما در این مجموعه قرن نوزدهم میلادی و رویارویی جدی و مستقیم ایران را با غرب، سرآغاز دوره‌ی نو ایران در نظر گرفتیم و مقالات و کتبی را که به این دوره مربوط می‌شد، در این بخش گنجاندیم. به این ترتیب ایران عصر قاجار و رویارویی‌های ایران با استعمار، تا ابتدای مشروطه، در این مباحث جای گرفت.

ه) تاریخ نوین ایران: انقلاب مشروطیت، سرآغاز دوره‌ای بود که مطالبات و تفکرات جدیدی در کشور پدید آورد و دوره تاریخی نوینی را رقم زد. این مطالبات تا وقوع انقلاب اسلامی ادامه یافت. این دوره پر فراز و نشیب را نمی‌توان تنها به یک مبحث محدود کرد، از همین‌رو بود که آن را به دو دوره پیش از انقلاب اسلامی (از مشروطه تا انتهای سلطنت پهلوی دوم) و پس از انقلاب اسلامی تقسیم کردیم.